ΘΕΑΤΡΟΝ

IN QUO

MAXIMORUM

CHRISTIANI ORBIS

PONTIFICUM

ARCHIATROS

PROSPER MANDOSIUS

NOBILIS ROMANUS ORDINIS SANCTI STEPHANI EQUES

SPECTANDOS EXHIBET.

ROMAE

IN TYPOGRAPHIO PALEARINIANO

MDCCLXXXIV.

PRAESIDUM PERMISSU.

Digitized by Google

LECTORI.

Morem inter legendum ſemper tenui, omnia ea, quæ ad eruditionem ſpectant, ac ad librorum, authorumque cognitionem conducunt, colligere, & in ſchedis deferre. Genio namque verſatili indulgens, horas ſæpe ſæpius aliquas in eruditiſſimis Medicorum Operibus impendere ſoleo, ex quibus utilitatem, delectationem, doctrinamque percipere valeam. Medicinam etenim plurimi jugiter feci cum cordatis viris, apud quos magnum ſane habet Medicina pondus. Diſcrepat mea ſententia ab illorum peſſima, qui peſſime de hac prænobili facultate ſentiunt; & oppido ridiculi mihi videntur, ac prave morati, dum maledice nimis, contumelioſeque contra Medicinam, Medicoſque omnes verba faciunt multa. Ignorant omnino, verum Medicinæ finem eſse non ſanare, cum hoc non ſit perpetuo datum in poteſtate Medici, ſed appoſite facere ea, quæ ad ſanitatem conducant. Cum itaque ſummo collegerim ſtudio, quotquot invenire potui Medicos, qui Pontificibus Summis a medelis extiterunt, Theatrum hoc compoſui, & foras, alphabetico ordine, emitto, rem gratam, utilem, atque jucundam acturum confidens. Accipe igitur, Lector, laborem meum, qualiſcumque ſit, & hos

Digitized by Google

præſtantiſſimos Medicos ; variaſque eorum notitias ne deſpicias . Sileant vero qui autumant , & garriunt ſeminſani obloquutores multi , obſcuræ tantum conditionis , humillimæque ſortis homines Medicinam facere , dum plane , & aperte in hoc Theatro ſit omnibus notum , quot nobiliſſimi viri , majorum laude , propriaque virtute , & doctrina commendatiſſimi , neque infimo , ſed ſummo genere editi , Medicinam faciendo , Medicinam extulerunt , & illuſtrarunt : hinc inſulſam , quam habent ſententiam mutent . Quæ expiſcari mihi datum fuit , ingenue do , da tu veniam , ſi in re quapiam deficere noſcas ; nec ulli nato præcluditur occaſio aliquid addendi . Veſtræ denique ſint partes , Sectatores Medicinæ , dum vobis exempla imitanda demonſtro , me ab calumniatorum , invidentium , adverſantiumque jaculis tueri . Neque objiciatis veſtram in meſſem deſudaviſse ; ex veſtris namque , quod ſciam , nullus hactenus ſimili ſcriptioni manus appoſuit . Meum itaque Opus æqui bonique habeatis . Profecto patet , nullam perſonarum rationem , aut reſpectum , me induxiſse ad ſcribendum . Hinc , quæ leviter elucubravi , exactius diligentiæ veſtræ proſequenda relinquo .

IN-

Digitized by Google

INDEX CHRONICUS
SUMMORUM PONTIFICUM
QUIBUS
SUBIICIUNTUR EORUNDEM
ARCHIATRI.

NICOLAUS I. Creatus anno Domini 858.
Urſus.
MARTINUS II. dictus IV. 1281.
Hugo Atratus.
HONORIUS IV. 1285.
Thaddæus Florentinus.
NICOLAUS IV. 1288.
Simon a Cordo.
BONIFACIUS VIII. 1294.
Angelus Camers.
CLEMENS V. 1305.
Petrus Aichſpadius.
JOANNES XXI. dictus XXII. 1316.
Dinus del Garbo.
Gentilis Gentilis.
URBANUS V. 1362.
Guido de Cauliaco.
URBANUS VI. 1378.
Franciſcus Caſinus.
INNOCENTIUS VII. 1404.
Joannes Caſinus.
JOANNES XXII. dictus XXIII. 1410.
Andreas Gamuccius.
MARTINUS V. 1417.
Andreas Gamuccius.
Franciſcus Caſinus.
EUGENIUS IV. 1431.
Johannes Baptiſta Verallus.
Ludovicus Scarampus.
NICOLAUS V. 1447.
Bernardus Garzonius.
Laurentius Roverella.
Simon Tebaldi.
CALLISTUS III. 1455.
Joannes Serninus.
Simon Tebaldi.
PIUS II. 1458.
Joannes Serninus.
PAULUS II. 1464.
Chriſtophorus Veronenſis.
Jacobus Gottifredus.
Joannes Burgius.
Sanctes Floccus.

Se-

Sebaſtianus Veteranus.
SIXTUS IV. 1471.
Benedictus de Nurſia.
Honuphrius de Honuphriis.
Joannes Philippus de Lignamine.
INNOCENTIUS VIII. 1484.
Petrus Leonius.
ALEXANDER VI. 1492.
Alexander de Eſpinoſa.
Gaſpar Torrella.
Petrus Pintor.
PIUS III. 1503.
Antonius Buoninſegni.
Antonius Petrutius.
JULIUS II. 1503.
Gaſpar Torrella.
Horatius Lancillottus.
Joannes Bodier.
Scipio Lancillottus.
LEO X. 1513.
Angelus Leoninus.
Archangelus Tuti.
Bartholomæus de Piſis.
Bernardinus Speronius.
Clementius Clementinus.
Ferdinandus Siculus.
Franciſcus Dandinus.
Hieronymus Seſſa.
HADRIANUS VI. 1522.
Joannes Antracinus.
CLEMENS VII. 1523.
Andreas Cibbo.
Andreas Turinus.
Franciſcus Dandinus.
Joannes Gamuccius.
Matthæus Curtius.
Paulus Jovius.
PAULUS III. 1534.
Alphonſus Ferrus.
Andreas Cibbo.
Andreas Turinus.
Jacobus Bonacoſſus.
Joannes Franciſcus Emanuelis.
Silvius Zeffiri.
Thomas Cadimuſtus.
Tiberius Palella.
JULIUS III. 1550.
Auguſtinus Ricchi.
Balduinus de Balduinis.
Bartholomæus Maggius.
Franciſcus Frigimelica.
Hippolytus Salvianus.
Joannes Baptiſta Cananus.
MARCELLUS II. 1555.
Franciſcus Columbus.
PAULUS IV. 1555.
Hieronymus Seſſa.
PIUS IV. 1559.
Franciſcus Gymnaſius.
Joannes Andreas Bianchi.
Petrus Antonius Contugius.
Pompejus Barba.
Simon Paſqua.

PIUS V.

Digitized by Google

Pius V. 1566.
Auguſtinus Baglioni.
Joannes Franciſcus Marenci.
Modeſtinus Caſſinus.
Placidus Fuſcus.
Gregorius XIII. 1572.
Alexander Trajanus Petronius.
Conſtantius Varolius.
Franciſcus Antracinus.
Joannes Baptiſta Serjuſtius.
Sixtus V. 1585.
Andreas Baccius.
Antonius Portus.
Caſtor Durantes.
Eliſeus Calcagni.
Joannes Zecchius.
Urbanus VII. 1590.
Demetrius Canevarius.
Gregorius XIV. 1590.
Rodulphus Silveſtrius.
Innocentius IX. 1591.
Innocentius Balduccius.
Clemens VIII. 1592.
Hieronymus Cordella.
Hieronymus Provenzalis.
Hieronymus Rubeus.
Jacobus Bonaventura.
Joannes Zecchius.
Joffredus Gambarana.
Julius de Angelis.
Michael Mercatus.
Nicolaus Maſinus.
Rodulphus Silveſtrius.
Sigiſmundus Brumanus.
Leo XI. 1605.
Innocentius Balduccius.
Paulus V. 1605.
Cinthius Clemens.
Pompejus Caimus.
Victorius Merolli.
Gregorius XV. 1621.
Bernardinus Caſtellanus.
Pompejus Caimus.
Vincentius Alſarius Crucius.
Urbanus VIII. 1623.
Joannes Jacobus Balduinus.
Julius Mancinus.
Silveſter Collicola.
Thaddæus Collicola.
Innocentius X. 1644.
Baldus Baldi.
Gabriel de Fonſeca.
Joannes Jacobus Baldinus.
Joannes Tiracorda.
Julius Cæſar Marſella.
Paulus Zacchias.
Alexander VII. 1655.
Joannes Jacobus Baldinus.
Matthias Naldius.
Clemens IX. 1667.
Benedictus Rita.
Clemens X. 1670.
Floridus Salvatorius.

Digitized by Google

INNOCENTIUS XI. 1676.
Franciſcus Santuccius.
Joannes Maria Lanciſius.
ALEXANDER VIII. 1689.
Romulus Spezioli.
INNOCENTIUS XII. 1691.
Lucas Tozzius.
Marcellus Malpighius.

ΘΕΑ-

Digitized by Google

ΘΕΑΤΡΟΝ.

IN QUO

MAXIMORUM
CHRISTIANI ORBIS
PONTIFICUM
ARCHIATROS

PROSPER MANDOSIUS
NOBILIS ROMANUS ORDINIS SANCTI STEPHANI EQUES
SPECTANDOS EXHIBET.

ALEXANDER DE ESPINOSA, Italus, Romanus, e Caſtilia tamen oriundus, Alexandri VI. Pont. Max. Medicus, ut in Catalogo Medicorum Romani Collegii teſtatur, pag. mihi 105. Enituit porro Alexander multæ doctrinæ vir, & promovendæ ſalutis hominum cupidiſſimus, excellenti præditus ingenio, aliiſque dotibus optimo Medico neceſſariis, nulli Medicorum inferior.

Familia de Eſpinoſa non immerito nobilitatis prærogativa gloriatur, & Alexander fuit maritus nobiliſſimæ fœminæ, ſororis nempe Dominici, ac Andreæ de Jacobatiis, ille S. R. E. Cardinalis præſtantiſſimus, hic Papæ Vicarius Generalis in Urbe præclarus, uti refert Baldus Baldi in Opere inſcripto, *Diſcorſo Apologetico del vero Opobalſamo Orientale*, *pag.* 106.

ALEXANDER TRAJANUS PETRONIUS, Italus, e Civitate Caſtellana, nobilis Medicus, Philoſophuſque; qui medendi arte ita præſtabat, ut paucos haberet pares, ſuperiorem fortaſse neminem. Medicinam egregie faciendo, ſalutem ægris, gloriam ſibi, famam patriæ, heredibus divitias comparavit abunde. Cum Divo Igna-

Digitized by Google

tio Lojola magnum uſum, amicitiamque contraxit, & in hujus Sancti Vita exarata elegantiſſime a Jo. Petro Maffejo memoratur Lib. 3. Cap. 7., & Cap. 14. Stomacho aliquando cum laboraret graviſſime Ignatius, ex nimio videlicet hepatis calore, perverſa curatione eo adductus erat, ut ultimum adeſse diſcrimen omnes intelligerent. Patres itaque conſilio habito, Alexandrum Petronium extemplo acciri jubent. Is ut aſpexit Ignatium, genuſque, & ordinem male adhibitæ medicinæ cognovit, ſummaque indignatione, prioris Medici inſcitiam plane coarguit, & ad rem medicamentis rite adhibitis, Sanctus Pater priſtinam valetudinem brevi recepit. Ad Alexandrum vero ægrotum viſendi cauſa cum adiiſset Ignatius, quamquam alieno tum tempore, tamen pro familiaritate a domeſticis introductus, occluſis feneſtris in lectulo quieſcentem invenit, & ex tenebris ratus hominem ſopori ſe ſe dediſſe, ſuſpenſo veſtigio tacitus adrepens, pulvino ſenſim aſsedit, ac nihilominus Alexander e ſomno excitatus, & repente uxorem inclamans, quis novus hic ſplendor, quæ tanta, inquit, lux cubiculum complet? At illa ſimpliciter, id quod erat, unum Ignatium introiſse reſpondit. Tum Alexander vir gravis, & prudens, non dubio argumento Ignatii ſanctitatem interpretatus, ex eo die illum tamquam humano faſtigio celſiorem, magis magiſque ſuſpexit. Petrus Caſtellus in Opuſculo de Abuſu Phlebotomiæ, pag. 95. Alexandrum vocat inſignem virum, & in medica arte exercitatiſſimum, præclariſſimumque Gregorii XIII. Pont. Max. Medicum, & in Epiſtola prima de Helloboro, p. 4. eruditiſſimum, & ſuo tempore nulli doctrina ſecundum. Marſilius Cagnatus in Commentario de Romani Aeris Salubritate, Alexander Petronius, inquit, præter cætera ingenii monumenta, quibus de humano genere meritus

eſt,

eſt, inter Medicos primas omnium calculis obtinuit. At Alexander ſcriptis magis ſuis, quam cujuſquam eſt oratione illuſtris. Edidit uti legitur apud Jo. Anton. Vander Linden Lib. 1. de Scriptis Medicis, ac Floravantem Martinellum in Opere Roma ex ethnica ſacra, cap. 13. pag. mihi 422. 434.

De Victu Romanorum, & de Sanitate tuenda lib. quinque, ad Gregorium XIII. Pont. Opt. Max. His acceſsere libelli duo de Alvo ſine medicamentis mollienda. Romæ. In Ædibus Populi Romani. 1581. in fol. Eoſdem poſtea, in italicum ſermonem translatos a Baſilio Paravicino, evulgavit Dominicus Baſa impreſſor Romanus in 4. anno 1592.

Propoſita, ſeu Aphoriſ. Medicinales CXLIX. Venetiis. Apud Bernardinum Venetum 1535. *in* 8.

De morbo Gallico lib. 7. Extant tomo 2. Operis de Morbo Gallico, pag. 1. Venetiis, apud Jordanum Zilettum. 1566. in fol.

De Aqua Tiberina. Ad Julium III. Pont. Max. Romæ. 1552. *in* 8.

Dialogos de Re Medica. Ad Chriſtophorum Madrutium Principem Tridentinum, & Cardinalem. Romæ. Apud Valerium Doricum. MDLXI. in 4.

Petroniam hanc familiam Romæ firmatam, cognationibus, affinitatibus, fortunæque bonis claram, clariorem æque reddiderunt inter alios

Hyacinthus Petronius, Ordinis Prædicatorum doctiſſimus alumnus, Sacri Palatii Apoſtolici Magiſter, evectus a Gregorio XV. ad Melphitenſem Eccleſiam, & ab Urbano VIII. Supremi inquiſitoris in Regno Neapolitano Præfectura decoratus. Conventum Ordinis Prædicatorum in Civitate Melphitenſi fundavit, cui redditus perpetuos attribuit. Scripſit, ediditque in lucem Commentaria in Logicam & Phyſicam Ariſtotelis. Librum Sumula-

mularum. De Neceſſitate præconverſionis aquæ in vinum in confectione Sanguinis Chriſti. Celebratur a Vincentio Maria Fontana in Syllabo Magiſtrorum Sac. Palat. Apoſt. pag. 155. ac in Opere de Romana Provincia Ord. Prædicatorum, pag. 325. 344. 362. A Ferdinando Ughello, in Italia Sacra, Tom. 1. col. 990. Ego quoque tractavi olim de eo in mea Bibliotheca Romana, Vol. 1. Centuria 5. n. marg. 28.

Hieronymus Petronius a Gregorio XIII. ex Archipresbytero Cathedralis Civitatis Caſtellanæ ad Interamnenſem Epiſcopatum aſſumptus, quam Eccleſiam, optimi prudentiſque Paſtoris fama rexit. De eo laudatus Ughellus in Italia Sacra, Tom. 1. col. 830. Franciſcus Angelonus, *Hiſtoria di Terni*, par. 2. pag. 189. Dominicus Mazzocchius, *Vejo Difeſo*, par. 2. pag 37.

Petrus Petronius, utriuſque Signaturæ Referendarius, qui inclaruit inter piiſſimos illos, ac præſtantes quinquaginta viros, fundatores anno 1593. Congregationis Beatæ Mariæ in Cælum Aſſumptæ in Domo Profeſſa Romana Eccleſiæ Nominis Jeſu. Petri mentionem fecit Joſephus Carpanus in libro, cujus titulus, *Racconto della Erettione, & Inſtituto della Congregatione de' Nobili ſotto il titolo dell'Aſſunta nella Caſa Profeſſa delli Padri della Compagnia di Gesù di Roma*.

Lucas Antonius Petronius, Eques Ordinis S. Joannis Baptiſtæ Hieroſolymitani, magnæ expectationis juvenis, cum maxime ad ſummam laudem efflorеſceret immatura morte denatus.

Hieronymus hujus Equitis germanus frater, vivit Baſilicæ Apoſtolorum Principis Canonicus, qui prælo dedit Orationem de Chriſti Domini in Cælum Aſcenſu habitam in Sacello Pontificum Quirinali, pridie Kal. Junii 1685.

Fran-

Franciſcus Maria alter germanus frater, Comitis titulo inſignitus fulget.

ALFONSUS FERRUS, Italus, Neapolitanus, publicus in patria Chirurgiæ Lector, ac teſte Nicolao Toppio in Bibliotheca Neapolitana, pag. 9. Pauli III. Sum. Pont. Medicus. At in Lib. 1. de Scriptis Medicis Jo. Anton. Vander Linden dicitur hujus Pontificis Chirurgus Primarius. Cui credendum? Cui vis. De ſententia non gravabor, nec conquerar. Verum ut ſe ſe res habeat, fuit ſane Alphonſus acri præditus ingenio, totus ad bonas artes, totuſque ad Medicinæ ſtudia ſe contulit, & Romæ Anatomiam ſingulari omnium plauſu exercuit, & in Romana Univerſitate docuit. Scripſit ex relatis a ſupradictis Authoribus

De Sclopetorum, ſeu Archibuſorum vulneribus lib. tres. Corollarium de Sclopeti, ac ſimilium tormentorum pulvere. De Caruncula, ſive Callo, quæ cervici veſicæ innaſcuntur Opuſculum. Lugduni. Apud Matth. Bonhom. 1559. in 4. Antuerpiæ. Apud Arnoldum Coninx 1583. in 4. cum aliis. Tiguri. Apud Geſneros. 1555. in fol. cum Chirurgiæ Scriptoribus.

De Morbo Gallico, Ligni Sancti natura, uſuque multiplici lib. quatuor. Extant Tom. 1. pag. 347. Operis de Morbo Gallico. Venetiis, apud Jordanum Zilettum. 1566. in fol.

De Ligni Sancti multiplici medicina. Pariſiis. 1542. in 12.

ANDREAS BACCIUS, Italus, Elpidianus, Romanuſque Civis, Medicus, atque Philoſophus celeberrimus, omniſcius, & politiſſimus vir, quem Medicum claruiſse Sixti V. Pont. Max. nullum mihi dubitandi locum relinquunt Antonius Poſſevinus in Bibliotheca Selecta, Tom. 2. Lib. 12. Cap. 65. Auguſtinus Oldoinus in libro mss. mihi

hi dono dato, in quo collegit partim italice, partim latine Scriptores permultos Italiæ; doctus etenim hic meus amicus, a ſtudiis nunquam feriatus, plurima volumina confecerat, ad ingens exarandum Opus de Scriptoribus Italis omnibus. Carolus Cartharius, ſumma neceſſitudine mihi conjunctus, in Opere nondum edito, ſed ſatis noto, inſcripto Athenæum Romanum. Ab oblivionis injuria ſuum profecto Andreas nomen vindicavit, in Romano Theatro tum medendo, tum ſcribendo, tum profitendo, ejuſque famam eruditiſſimæ ipſius lucubrationes per univerſum propagarunt. Janus Nicius Erythræus in Pinacotheca prima, Imag. 79. ſummis etiam laudibus Baccium exornavit, ſed modulo conſueto, bene primum, mox peſſime illi dicendo. Verum enim vero parum Erythræo credendum, facile namque in omnes invehitur, omniumque fere famam poſt nonnullas laudes vehementer lædere ſtuduit. Noviſſime honorifice de Andrea locutus eſt Natalis Medaglia il lib. attitulato, *Memorie Iſtoriche della Città di Cluana, detta oggi Terra di S. Elpidio*, evulgavitque Andreæ Opuſculum, quod latebat, prænotatum

L'Origine dell'Antica Città di Cluana, che hoggi è la nobil Terra di S. Elpidio. In Macerata. Per gli Heredi del Pannelli. 1692. *in* 4.

Alia tanti viri Opera, ex citatis Authoribus, & ex Jo. Anton. Vander Linden de Scriptis Medicis hæc ſunt.

Del Tevere libri tre, ne' quali ſi tratta della natura, e bontà dell'Acque, e ſpecialmente del Tevere, e dell'Acque antiche di Roma, del Nilo, del Pò, dell'Arno, ed altri Fonti, e Fiumi del Mondo. Dell' uſo dell'Acque, e del bevere in freſco con nevi, con ghiaccio, e con Salnitro. Delle inondationi, e de' rimedj, che gli antichi Romani fecero, e che oggidì ſi poſſan fare in queſta, e in ogni altra inondatione.

All'

All'Illuſtriſſ. Senato, & Inclito Popolo Romano. In Venezia M. D. LXXVI. in 4.

Diſcorſo dell'Acque Albule, Bagni di Ceſare Auguſto à Tivoli. Dell'acque di S. Giovanni à Capo di Bove nuovamente venute in luce. Dell'Acetoſe preſſo à Roma, e dell'Acque di Anticoli. Con alcune regole neceſſarie per uſar bene ogni Acqua di Bagno. In Roma. Per gli Heredi di Antonio Blado, Stampatori Camerali. 1567. in 4.

Delle dodici Gioje, che riſplendevano nella Veſte Sacra del Sommo Sacerdote.

De Thermis Lib. ſeptem. Opus locupletiſſimum, non ſolum Medicis neceſſarium, verum etiam ſtudioſis variarum rerum naturæ perutile. In quo agitur de univerſa Aquarum natura, deque earum differentiis omnibus, ac miſtionibus cum terris, cum ignibus, cum metallis. De terreſtris ignis natura nova tractatio. De Fontibus, Fluminibus, Lacubus, de Balneis totius Orbis, & de methodo medendi per Balneas: deque lavationum ſimul atque exercitationum inſtitutis in admirandis Romanorum Thermis. Venetiis, apud Vincentium Valgriſium. 1571. & 1588. in fol. In hac recentiori omiſſæ ſunt figuræ. *Romæ Apud Jacobum Maſcardum. 1622. in fol.*

De Balneis Oppidi Bergomatis Tranſcheri. Seorſim cum conſimilis argumenti libris. Bergomi 1583. in 4.

De Naturali Vinorum Hiſtoria, de Vinis Italiæ, & de Conviviis Antiquorum Libri ſeptem. Acceſſit de Factitiis, ac Cerviſiis, deque Rheni, Galliæ, Hiſpaniæ, & de totius Europæ Vinis, & de omni Vinorum uſu Compendiaria Tractatio. Ad Ampliſſimum S. R. E. Card. Aſcanium Columnam. Romæ. Ex Typographia Nicolai Mutii. M. D. XCVII. in fol. Francofurti. Apud Nicol. Steinum. 1607. in fol.

De Gemmis, ac Lapidibus pretioſis, eorumque viribus, & uſu Tractatus. Italica lingua conſcriptus, in Latinum vero ſer-

ſermonem converſus, utiliſſimisque annotationibus, & obſervationibus auctior redditus a Wolfango Gabelchovero. Francofurti, apud Mattiam Beckerum. 1603. in 8. Apud Jo. Davidem Zumerum 1643. in 8.

De Magna Beſtia Alce, ejuſque proprietatibus liber. Factus latinus ex italico ab eodem Gabelchovero. Sturgardiæ. 1598. in 8.

De Cornu Mcnocerotis liber. Ex italico, latinitate donatus ab Andrea Marino, & Venetiis, 1566. in 4. editus; deinde a Gabelchovero æque latinus redditus. Sturgardiæ. 1598. in 8.

De Venenis, & Antidotis προλεγόμενα, *ſeu communia præcepta ad humanam vitam tuendam ſaluberrima. In quibus definitiva methodus Venenorum proponitur per genera, ac differentias ſuas, partes, & paſſiones, præſervandi modum, & communia ad eorum curationem antidota complectens. De Canis Rabioſi morſu, & ejus curatione. Romæ. Apud Vincentium Accoltum. 1586. in 4.*

Tabula ſimplicium Medicamentorum. Romæ. Apud Joſephum de Angelis. 1577. in 4.

Epiſtola ad Marcum Oddum De Dignitate Theriacæ. Et altera ad Antonium Portum, quanam ratio ſit Viperinæ carnis in Theriaca. Utraque extat cum Opere Marci Oddi De componendis Medicamentis, & aliorum dijudicandis. Patavii, apud Paulum Mejettum. 1583 in 4.

Non ſemel de Andrea Baccio æque meminit Philippus Maria Boninus in Opere, *Il Tevere Incatenato*, eo quia Baccii ſententiæ diſcrepant a ſententiis Bonini in aliquibus de Tiberi fluvio. Ejuſdem Baccii quoque laudes non tacuit Franciſcus Martius in Hiſtoria Tiburtina, libro ſexto, pag. mihi 175.

ANDREAS CIBBO, Italus, Peruſinus, illuſtri familia natus, Artium, ac Medicinæ Doctor præſtantiſſimus, pru-

prudentia, morum elegantia, ac eruditione carus omnibus; hinc in Medicum Pontificium delectus. Cæſar Criſpoltus in Opere *Perugia Auguſta*, lib. 3. pag. 335. ſcribit *Andrea Cibbo leſſe molti anni Medicina nello ſtudio di Perugia, & eſſercitò con sì chiaro nome, e grave autorità quell' arte eccellentiſſima, che chiamato in Roma da Clemente Settimo con gran ſtipendio, & entrata annua per ſe, e ſuoi heredi, ſi trattenne a quella corte. Fu anco accettiſſimo al Sommo Pontefice Paolo Terzo Farneſe, il quale nel viaggio, che fece a Nizza di Provenza, lo volle appreſſo di ſe, e nell' abboccamento del Papa con l'Imperatore Carlo Quinto, & il Re Franceſco Primo di Francia, egli ſolo fu eletto ad aſſiſtere al convito fatto a quei gran potentati. Morì in Perugia nel 1576. dell'età ſua ottantatre, e fu con ſolenne pompa ripoſto nella Chieſa Cattedrale.*

Auguſtinus Oldoinus in Athenæo Auguſto, pag.143. meminit Hieronymi Cibbo Peruſini, Cauſidici, & Poetæ ſua ætate clari, tenaciſſimæ memoriæ, & exquiſita omnium ſcientiarum cognitione locupletis.

Haud pauci etiam hujus familiæ viri, Equeſtris Ordinis inſignia adepti ſunt.

Prætermittendus minime eſt Maurus Cibbo Peruſinus, Eremita Camaldulenſis, virtutum omnium ſobole, & vitæ perfectione præclarus, qui religioſæ obſervantiæ zelotes eximius, ſui Ordinis habenas plus ſemel ſapientiſſime rexit, & quem laudibus extulit laudatus Cæſar Criſpoltus, in laudata Peruſia Auguſta, lib. 2. p.208.

ANDREAS GAMUCCIUS, Italus, Geminianenſis, Medicus Joannis XXII. dicti XXIII. nec non Martini III. dicti V. Summorum Pontificum, ex relatis a Joanne Vincentio Coppi, de patria optime merito, in Opere *Huomini Illuſtri Sangemignaneſi*, pag. 192.

Hæc Gamuccia familia illuſtres admodum peperit vi-

Digitized by Google

ros, ob virtutes, multis decoratos honoribus, ut evidentiſſime conſtat ex Hiſtoria S. Gemignani ejuſdem Coppi, edita Florentiæ anno 1695. apud Cæſarem, & Franciſcum Bindi. Inter alios præcipue inclaruit Beatus Michael Gamuccius, Eremita Auguſtinianus, qui Chriſti cauſam contra infideles agens, Martyrium complevit, palo ab illis enecatus; palus vero momento efflorefcens, & Martyrium glorioſum reddidit, in ipſo ætatis flore, anno 1526.

ANDREAS TURINUS, Italus, Piſcienſis, Philoſophiæ, atque Medicinæ excellentia celebratur. Ut habeo ex Ioan. Anton. Vander Linden lib. 1. de Scriptis Medicis, Phyſicus fuit Clementis VII. & Pauli III. Summorum Pontificum. Inſignes habuit Andreas, ac plurimas controverſias de re medica cum doctiſſimis Medicis, Curtio nempe, Manardo, Briſſotto, Montiſiano, & aliis. Ejus Opera edita fuere Romæ, apud Hieronymum de Cartulariis 1545. in fol. quorum Index eſt, ut ſequitur.

Epiſtola ad Matthæum Curtium de loco incidendæ venæ in pleuritide.

Liber de Sanguinis miſſione in pleuritide contra adverſarium, & Briſsottum, & Manardum.

Reſponſiones libello Matthæi Curtii de ſanguinis miſſione in pleuritide.

De Embrocha, ſive irrigatione contra Medicos Florentinos.

De Cauſis Dierum Criticorum contra excellentiſſimum virum Hieronymum Fracaſtorium.

De Bonitate Aquarum, Fontium, & Ciſternæ.

An in fluxu muliebri, & ſanguinis aquoſi ſuperflui menſtrualis competant vere provocantia urinam.

An in omni febre putrida competat phlebotomia.

Epiſtola ad Clementem VII. de Cœna, & Prandio.

Quæſtio excellentiſſimi Dini Florentini de Cœna, & Prandio, numquam antea impreſſa. Seor-

Digitized by Google

Seorſim æque extant

Defenſio contra Marcum Antonium Montiſianum Geminianenſem, quod non in omni febre putrida conveniat miſſio ſanguinis. Romæ. Apud Hieronymum de Cartulariis 1549. *in fol.*

De curatione Pleuritidis per venæ ſectionem. Addita eſt doctiſſima ejuſdem *Epiſtola ad Matthæum Curſium*. Adjecta inſuper ejuſdem *de Cœna, & Prandio utilis Diſceptatio. Lugduni. Apud Michaelem Parmanterium*. 1597. *in* 4.

Hippocratis, & Galeni Defenſio de cauſis dierum criticorum, adverſus Hieronymum Fracaſtorium. Bononiæ. 1543. *in* 4.

De Embrocha nova, ſeu Duecia artificiali, qua utuntur Florentini ad varios morbos. Lugduni. Apud Michaelem Parmanterium. 1537. *in* 4.

Reſponſiones contra Matthæum Curtium, de vena in pleuritide ſecanda. Bononiæ. 1543. *in* 4.

Medica Diſceptatiuncula adverſus opinionem Matthæi Curtii de Cœna, & Prandio. Pariſiis. Apud Aſcentium. 1535. *in* 8.

Tractant inſuper de Andrea Turino, Andreas Tiraquellus in Medicorum per alphabetum Nomenclatura, pag. mihi 124. Andreas Baccius in Opere *del Tevere*, lib. 2. pag. 209. Lepidiſſimam, argutamque ſermocinationem Turini factam cum Paulo Papa III. (fabulabatur etenim cum hoc Pontifice familiaritate ſumma) lectu, ſcituque dignam denarrat Ludovicus Domenichi in Opere inſcripto *Facetie*, lib. 4. pag. mihi 216. quam legere non pigeat.

Nobilem hanc præterea Turinam familiam illuſtrarunt Balthaſſar Turinus, Juris prudentia in Patavina Academia clarus, ſub Paulo II. in Poloniam Apoſtolicæ Sedis Nuncius, ſub Sixto IV. eodem munere functus in Pannonia, regnante Matthia Corvino, quo flagitante Sirmienſis Epiſcopus fulſit, & ibidem defunctus eſt. In Eccleſia majori Piſcienſi honorario hoc cenotaphio decoratur.

BALTHASSARI TVRINO DOMINICI FILIO
SERIMIENSI IN PANNONIA
EPISCOPO.
PAVLI II. SVM. PONT.
IN POLONIÆ GLESIÆ
ET PRVSIÆ REGNIS
AD ANIMOS ILLORVM REGVM
CONTRA TVRCAS
CÆTEROSQVE
CHRISTIANI NOMINIS HOSTES
CONFIRMANDOS
ALIISQVE MAGNIS DE REBVS
BIS LEGATO.
SIXTIQVE PONT. IV. IVSSV
AD MATTHIAM CORVINVM
PANNONIÆ REGEM
EODEM LEGATIONIS MVNERE
FVNCTO
ET IN EO MORTVO.
PETRVS TVRINVS PROPATRVO P.
VIXIT ANN. XLVI. OBIIT ANNO
M. CCCCLXXXI. MENSE MARTII.

Balthaſsar junior Turinus, Leonis X. Datarius, ac Clementis VII. a Secretis, qui mortalitatem explevit ſub Paulo III. Cameræ Apoſtolicæ Clericus. In eodem templo hoc epitaphio exornatur.

BALTHASSARI TVRINO
LEONIS X. PONT. MAX.
A SVPPLICVM LIBELLIS
DATARIO
CLEMENTIS VII.
IN OBEVNDIS REBVS GRAVISSIMIS
NVNCIO
PAVLI III. CAMERÆ APOST. VII. VIRO.
ANIMI INTEGRITATE
MORVM ELEGANTIA
ET LIBERALITATE SPLENDIDISSIMO.
IVLIVS TVRINVS FRATRIS FILIVS
PATRVO PIENTISSIMO.
POSVIT.
VIXIT AN. LVII. MEN. VII. DIES XX.
OBIIT ANNO M. D. XLIII. ID. OCTOBRIS.

Laurentius Turinus Patriæ Præpoſitus, qui abdicata Præpoſitura ad favorem Andreæ germani fratris, Romam profectus, Utriuſque Signaturæ Referendarius factus, pluribus muneribus egregie ſunctus in Curia, pluribuſque Ec-

Eccleſiaſticæ ditionis urbibus Præfectus datus, Flaminiæ etiam Prolegatus claruit, mortuus tandem anno 1592.

De his videndus Ferdinandus Ughellus in Italia Sacra, Tom. 9. in Appendice.

ANGELUS CAMERINENSIS, Italus ex patria ſui cognominis, cujus facta mentio eſt ab Auguſtino Oldoino in laudato volumine ms. hiſce verbis, *Angelus Camerinenſis, Doctor Medicus abſolutiſſimus, qui magna proſperitate Medicinam fecit, & per annos plures, magno auditorum nedum plauſu, ſed fructu docuit. Excelluit Bonifacii Papæ VIII. Medicus, morum modeſtia, & vita temperantia Pontifici gratiſſimus, teſte Angelo Benigno Camerinenſi in manuſcripto libro Virorum ſuæ patriæ illuſtrium, quem habeo. Elaboravit Angelus*

De Regimine præſervationis a peſte lib. 1.

De Præſervatione a venenis lib. 1.

Tractat de hoc Medico Ludovicus Jacobillus quoque in Catalogo Scriptorum Provinciæ Umbriæ, pag. 42. & alii apud eundem.

ANGELUS LEONINUS, Italus, Nobilis Tiburtinus, elegantibus litteris excultus; Philoſophis, ac Medicis inſtituendum, erudiendumque ſe dedit, ea quidem ingenii præſtantia, ut optimus Philoſophus, Medicuſque fuerit habitus, nec non, uti refert Andreas Baccius in Opere de Thermis, lib. 5. cap. 10. pag. mihi 266. Leonis X. Pont. Max. Medicus, Archiepiſcopuſque Turritanus effulſerit.

Ex hac Familia (aliis omiſſis) prodiere Camillus Leoninus, Angeli nepos, Epiſcopus Tiburtinus, Prolegatus Avenionenſis, Legatuſque ad Ludovicum XII. Galliæ Regem, ſumma apud omnes exiſtimatione illuſtris.

Vincentius Leoninus, Angeli frater germanus, Prætorianorum Equitum apud Summos Pontifices Julium II. Leo-

Leonem X. Adrianum VI. Clementemque VII. Tribunus.

Vitam vivit in præſentia Joannes Franciſcus Leoninus, qui honeſtiſſimum illum in Romana Aula, eorum ordinem tenet, qui a referendis ſupplicibus libellis, Referendarii appellantur.

Si alia cupis luſtrare poteris Ferdinandum Ughellum in Italia Sacra, tom. 1. col. 221. Gaſparem Alverum in Opere, *Roma in ogni ſtato*, par. 2. pag. 93. Michaelem Juſtinianum in libro *De' Veſcovi, e de' Governatori di Tivoli*, pag. 58. Bonaventuram Theulum, in volumine prænotato, *Apparato Minoritico della Provincia di Roma*, lib. 5. cap. 17.

ANTONIUS BUONINSEGNI, Italus Nobilis Senenſis, inter viros Philoſophia, Medicinaque præſtabiles ab Iſidoro Ugurgerio Azzolino in Opere, *Le Pompe Saneſi*, Par. 1. Tit. 17. p. 524. commemoratus, eximiuſque Pii III. Pont. Max. Medicus dictus. Plurimum apud omnes exiſtimatione valuit, ac perpetuæ gloriæ memoriam ſua virtute conſecutus eſt.

Permulti ſane illuſtriſſimi ex hac familia viri alii ſunt orti: enumerantur præ ceteris ab eodem Ugurgerio

Franciſcus Philoſophiæ, & Medicinæ Doctor magni nominis.

Antonius alter, Leonis X. familiaris, atque ſub Adriano VI. Protonotarius Apoſtolicus de numero participantium.

Spinellus, Beati Joannis Culumbini, Ordinis Jeſuatorum fundatoris diſcipulus non degener, mirificæ namque auſteritatis, abſtinentiæ, & doctrinæ laude illuxit, vitæque innocentiam ſtudioſiſſime coluit, vitamque cum ſanctimoniæ fama feliciſſime ſuæ Religionis Generalis concluſit.

Thomas, Ordinis Prædicatorum Theologus inſignis, & librorum author. Hila-

Hilarius ejuſdem Ordinis, Græcarum literarum eruditione ornatus, poeta, & orator præclarus.

Jacobus, poeta æque haud infimæ notæ.

Hieronymus, politioris literaturæ cultor, & carminum artifex egregius, linguæque Etruſcæ peritiſſimus.

Franciſcus alter, qui Muſas omnes propitias habuit, & familiares, quemque laudatum etiam invenies in Opere, *Le glorie degl'Incogniti*, pag. 149.

Bernardinus, Juris utriuſque Conſultiſſimus, qui Lucenſem, Nolanamque Præturam geſſit, & Legationes rite obivit, ac annos triginta Jus Civile ſummo cum præconio Senis publice interpretatus eſt.

Perſius, Flavius, Joannes Maria, & Joannes Baptiſta ſtrenui porro Milites extiterunt.

Hanc proſapiam nonnulli cohoneſtarunt æque Equites Aurati, & Ordinis Sancti Joannis Baptiſtæ Hieroſolymitani, nec non Ordinis S. Stephani.

ANTONIUS PETRUTIUS, Italus . . . . . . Philoſophiæ, & Medicinæ Doctor ſuo ævo excellentiſſimus, celebratus a Baldo Baldi in libro, cujus titulus, *Diſcorſo Apologetico del vero Opobalſamo Orientale*, pag. 107. atque, ut in volumine Statutorum Collegii Medicorum Urbis, pag. mihi 105. Pii III. Pont. Max. Medicus fulſit.

ANTONIUS PORTUS, Italus, Firmanus, Romanuſque Civis, ſtirpis honeſtiſſimæ, Medica, & Philoſophica inſignitus Laurea. Tantum doctrinæ præſtantia profecit, ut Romam cum veniſſet, ſtatim in pretio fuerit habitus Medicuſque Sixti V. Sum. Pont. enituerit, Pontifici admodum carus. Ingentes heredibus opes, propria virtute acquiſitas reliquit. Scripſit

De Peſte lib. 3. De Morbillis lib. 1. Romæ. Apud Dominicum Baſam. 1589. in 4. Hæc eſt editio diligenter emendata, & aucta.

Eſt

Digitized by Google

Eſt Antonii mentio in lib. 1. De Scriptis Medicis Jo. Anton. Vander. Lindea. In libro Statutorum Medicorum Collegii almæ Urbis, pag. mihi 108. In ſecundo tomo Epiſtolarum, & Conſultationum Medicinalium Horatii Augenii adeſt Reſponſum Antonio Porto datum, pag. 559. Baldus Baldi laudavit Antonium in Opere, *Diſcorſo Apologetico del vero Opobalſamo Orientale*, pag. 107.

Tres flevit Antonius, magnæ ſpei filios, immature nimis raptos, quorum memoria in Eccleſia Lateranenſi viſitur, hac proloquente inſcriptione.

D. O. M.
BERNARDINO PORTO
HVIVS ECCLESIÆ CANONICO
VTRIVSQ. SIGNAT. REF.
ABBREVIATORI PARCI MAIORIS
PROTONOTARIO APOST. PARTICIP.
QVI
AB IPSA PVERITIA
MAGNVM PIETATIS ET RELIGIONIS
ALIARVMQVE VIRTVTVM
OMNIBVS SPECIMEN DEDIT.
CVM AD MAIORA PROPERARET
MORTE PRÆVENTVS EST.
ALEXANDRO PORTO VIRO STRENVO
ET ÆCONOMICA LAVDE
IN PRIMIS ORNATO.
FABIO PORTO ADOLESCENTI BONÆ SPEI
ET HVMANIORIBVS LITTERIS
ERVDITO.
ANTONIVS PORTVS PATRITIVS FIRMANVS
ET ROMANVS CIVIS
PATER MOESTISSIMVS
DVLCISSIMIS FILIIS POSVIT.
VIXIT BERNARDINVS AN. XLII. MENS. II.
DIES XXIII. OBIIT VII. KAL. SEPTEMB.
MDCXVI.
VIXIT ALEXANDER
AN. XL. MENS. II. DIES XIX.
OBIIT ID. FEBRVARII EIVSDEM ANNI.
VIXIT FABIVS AN. XVII. MENS. III. DIES XXI.
OBIIT X. KAL. MAII
MDLXXIX.

ARCHANGELUS TUTI, Italus, Nobilis Senenſis; ſuaviſſimis præditus moribus, in quo præter doctrinam virtu-

tes permultæ reſplenduerunt. Genio indulgens, Philoſophiæ, & Medicinæ deditus, utramque lauream honorificentiſſime obtinuit, ac tale in medicando ſapientiæ ſpecimen dedit, ut Leo X. Pont. Max. in proprium Medicum delegerit. Plures honoris gradus emenſus fuit, uti legere poteris in Opere Iſidori Ugurgeri, nempe, *Le Pompe Saneſi*, Par. I. Tit. 17. pag. 524.

Archangelus avus fuit Julii Tuti Abbatis, omni virtutum, diſciplinarumque genere illuſtris, Latinæ, Græcæque linguæ peritiſſimus, ac Theologi eximii, qui Congregationis Clavorum Senis, in Divi Georgii Templo author piiſſimus extitit. De eo pariter laudatus Ugurgerius, Tit. 14. pag. 383. In prædicta Eccleſia S. Georgii ſepultus Julius, ſequenti elogio commendatur.

IVLIO TVTO ABBATI
OMNI VIRTVTVM
DISCIPLINARVMQ. GENERE
PRÆDITO.
LINGVÆ LATINÆ ET GRÆCÆ
PERITISSIMO.
THEOLOGO EXIMIO.
CONGREGATIONIS CLAVORVM
IN DIVI GEORGII
AVTHORI.
SENIS DEFVNCTO
SVÆ ÆTATIS ANNO LVII.
FVLVIVS TVTVS
PATRVVS EIVS AMANTISSIMVS
MONVMENTVM HOC EREXIT.
ANNO DOMINI MDLXXXXIV.
IDIB. IANVARII.

Prodiit etiam ex hac familia Benedictus Tuti, Monachus Congregationis Montis Oliveti, Abbas S. Gregorii de Urbe, ab Alexandro VI. Pont. Max. electus Præceptor Romæ S. Spiritus: ita docent Ugurgerius, Tit. 9. pag. 229.

Digitized by Google

& Gaſpar Alverus in Opere , *Della Roma in ogni ſtato* , par. 2. pag. 263.

AUGUSTINUS BAGLIONI , Italus , Alexandrinus , Medicus præcipuus , multiplici virtutum ſobole nobilis . Rei medicæ ita ſe ſe applicuit , eoque exiſtimationis pervenit , ut magnum fuerit adeptus nomen , magnamque gloriam . A Pio V. Pont. Max. inter Beatos venerato , ut ſibi eſſet a medelis ſponte accitus fuit , a quo demum a corporum curatione , ad animarum curam , Epiſcopus creatus , Alexandrinæ Sedi promotus eſt . Ex Ferdinando Ughello in Italia Sacra , Tom. 4. col 460. & Juliano Porta , in libro , cujus eſt apographon , *Eroi Aleſſandrini* , pag. 254.

Produxit etiam hæc familia , teſte eodem Juliano Porta , pag. 165. & 188. Manfredum Baglioni , qui admodum in via literarum proceſſerat , Muſis gratus , Theologuſque celebris . Litteras humaniores publice cum plauſu profeſſus , nonnulla elucubravit Opera , proſa , & carmine , ſcilicet Odarum , & Hymnorum ad imitationem Horatii volumen . Annotationes in varios authores . In Perſium poetam Interpretationes . Dominicæ Orationis Expoſitionem .

Paulum Baglioni ſtrenuiſſimum militem , Copiarumque ductorem , rerum gerendarum peritia præcellentem : Quantus ideo , qualiſque Paulus fuerit , permulta ejus facinora pro Hiſpaniarum Rege geſta , & a Juliano enarrata , nec non horum gradus , quos conſcendit , luculenter oſtendunt .

AUGUSTINUS RICCHI , Julii III. Sum. Pont. Medicus , uti clare apparet ex quadam Epiſtola Honorati Faſcitelli Iſernienſis , Monachi Caſinenſis , inox Inſulanenſis Epiſcopi ad Petrum Aretinum , quæ Epiſtola legitur in Volumine prænotato , *Libro ſecondo delle Lettere ſcritte*

al

Digitized by Google

al Signor Pietro Aretino , pag. mihi 399. Neque alia ad me hujus notitia , memoriaque defluxit ; autumo tamen egregium ſuiſſe Medicum , ob amicitiam quam cum doctiſſimis viris habebat : nec non quia , teſte Jo. Anton. Vander Linden in Appendice de Scriptis Medicis , multos Galeni libros tranſtulit : omnes vero ad exemplaria Græca contulit , Annotationes adjecit , quæ excuſæ ſunt Venetiis apud Joannem Vareum in 8.

BALDUINUS DE BALDUINIS , Italus , Piſanus , ſeu verius de Terra Bargæ , nobili loco natus . Lectiſſimum hunc , ac celeberrimum Philoſophum , & Medicum , in Divinis Literis æque verſatum , Julii III. Medicum fuiſſe teſtatur Carolus Cartharius in Syllabo Advocatorum Sacri Conſiſtorii , pag. 205. Epiſcopum deinde Marianenſem , mox Averſanum floruiſſe conſtat , & Ferdinandus Ughellus de eo tractat in Italia Sacra , Tom. 1. col. 556. Tom. 4. col. 1397. Interfuit Balduinus Tridentino Concilio , memoraturque a Michaele Juſtiniano in Indice primo Tridentinæ Synodi , atque a Sfortia Pallavicino in ejuſdem Concilii Hiſtoria , par. 2. lib. 9. cap. 13. n. 5.

Emicuit hæc familia jugiter viris literis claris , & armis .

BALDUS BALDI , Italus , Florentinus , florentiſſimus profecto Medicus , Romana Civitate donatus , ac in Romana Univerſitate Lector inſignis , mox Canonicatu Liberianæ Baſilicæ exornatus , *qui cum ad id honoris , & commodi perveniſſet* (ſunt verba Jani Nicii Erythræi in Pinacotheca 3. Imag. 62.) *quo non altius vota Medicorum aſcendunt , nimirum ut Summi Pontificis Medicus fieret* (ideſt Innocentii X.) *non ita multos poſt menſes eſt mortuus , morbi*

cujuſdam malignitate, cui non potuit obſiſti, ex eo, ut tum erat fama, contracti, quod nova illi vitæ ratio fuerat ineunda, & vetus cui aſſueverat, relinquenda. Neceſſe enim erat ei, qui certum vitæ genus ſequebatur, quotidie ad medias noctes evigilare, & cœnare, & interdiu, veſpere jam apparente, prandere, atque alia inſuper incommoda, quæ fert Aula ſubire. Magna erat apud Medicos ſuos æquales doctrinæ, & ingenii exiſtimatione, ac laude, & eximie ab omnibus laudabatur. Alia ſcribit Erythræus ſolito tamen modulo, quæ videre, ſi lubet, poteris. Joannes Benedictus Sinibaldus in lib. 3. Geneanthropœjæ, Tract. 1. Cap. 17. col. mihi 349. ait *Baldus ex Urbis Medicis Coryphæis unus, prudentia, ac doctrina multiplex, in Romano Archigymnaſio Practicæ Medicinæ Profeſſor, omnium, & meo in primis calculo celeberrimus, diſertiſſimus*. In lib. 2. Epiſtolarum Medicinalium Julii Cæſaris Benedicti a Guelfalione legitur Epiſt. 2. Baldo inſcripta. In Volumine Statutorum Collegii Medicorum Urbis habetur pariter Baldi mentio, pag. mihi 114. De eo etiam Carolus Cartharius cum encomio tractat in Athenæo Romano. Varia ſcripſit Baldus, & edidit, quorum e numero hæc ſunt relata a Jo. Anton. Vander Linden lib. 1. De Scriptis Medicis, a Leone Allatio in Apibus Urbanis, a Joanne Cinello in Opuſculo, prænotato *Biblioteca Volante*, *Scanzia* 4. nec non *Scanzia* 7. atque in Hiſtoria Scriptorum Florentinorum, quam erudite elucubravit, ſed ineditam adhuc cuſtodit, quamvis etiam atque etiam expetitam:

Prælectio de Contagione peſtifera. Romæ. Apud Guillelmum Facciottum. 1631. in 4.

Diſquiſitio Jatro-Phyſica ad Textum 23. Hippocr. de Aëre, Aquis, & Locis, num in eo legi debeat σχολωδέςατον, *an* θολωδέςατον, *ideſt bilioſiſſimus, vel turbidiſſimum, in qua de Calculorum cauſis, ac de Aquæ Tiberis bonitate ſtrictim diſ-*

diſſeritur, & Quæſtio de majori nunc, quam præterito ſeculo Calculoſorum in Urbe frequentia elucidatur. Romæ. Apud Ludovicum Grignanum. 1637. in 4.

De Loco affecto in Pleuritide Diſceptationes. Ac Renati Moreau de eadem re Epiſtola exegetica. Pariſiis. Apud Sebaſtianum Cramoiſy. 1640. in 8. Romæ Apud Franciſcum Caballum. 1643. in 8.

Relatione del Miracolo inſigne, operato in Roma per interceſſione di S. Filippo Neri alli 5. di Gennaro 1644. Romæ eodem anno in 4.

Hæc quæ ſequuntur editioni parata habebat, nempe

Hiſtoriam Morbi, & Anatomicam obſervationem circa corpus, & cadaver Cardinalis Bevilacquæ, cum multis dubiis inde enatis.

Lectiones Academicas de Venenis.

Poſt Baldi mortem prodiit Opus cum hoc titulo,

Del vero Opobalſamo Orientale. Diſcorſo Apologetico dell' Illuſtriſſ. Signor Baldo Baldi, Medico di N S. Papa Innocenzo X. Dato in luce da i Signori Antonio Manfredi, e Vincenzo Panutio, Aromatarii. In Roma. Appreſſo Vitale Maſcardi. in 4.

Habuit Baldus decertationem literariam de loco affecto in Pleuritide adverſus Joannem Manelphum, propugnante Baldi opinionem Renato Moreau. In Libro Epiſtolarum Gabrielis Naudæi leguntur duæ Epiſtolæ ad Baldum, & ſunt 35. & 64.

BARTHOLOMÆUS MAGGIUS, Italus, Bononienſis, Philoſophus ac Medicus ſapientiſſimus, officioſus, & diligens, Julii III. Sum. Pont. a medelis. Audi Auguſtinum Oldoinum in laudato volumine ms. apud me. *Bartolomeo Maggi Bologneſe, Medico, e Filoſofo, Lettore di Chirurgia nella ſua patria. Fu de' più celebri Medici dell'età ſua, ed amiciſſimo di Gio. Maria del Monte, il quale fu Cardina-*

le-

le, e poi Papa, e chiamoſſi Giulio Terzo; onde divenuto Pontefice, incontinente dichiarò ſuo Medico il Maggi, e lo fece venire a Roma, ricevendolo con molta confidenza, e ſtima. Ma l'aria di Roma non confacendoſi a Bartolomeo, ammaloſſi, che però gli convenne preſtamente per riſanarſi, fare ritorno alla patria, dove morì l'anno 1552. Fu ſepelito in S. Franceſco con il ſeguente Epitafio.

D. O. M.
BARTHOLOMÆO MAGGIO BONON.
PHILOSOPHO AC MEDICO PRÆCLARO
CVIVS
MIRA VIRTVTVM FACVLTAS
IVLIO III. PONT. MAX.
HENRICO GALLIARVM REGI
TOTIQVE ORBI NOTISSIMA FVERAT
QVI
VIXIT AN. LXXV. MENS. VII. D. XXII.
OBIIT VII. CAL. APRILIS.
IOAN. BAPT. MAGGIVS FRATRI B. M. P.
M. D. LII.

Scripſit Bartolomæus

De Sclopetorum, & Bombardarum vulnerum curatione lib. Bononiæ. Apud Bartholomæum Bonardum. 1552. *in* 4. & cum Chirurgia, ſeu de Chirurgiæ Scriptoribus a Geſnero editis, pag. 243.

De eo tractant Jo. Anton. Vander Linden lib. 1. De Scriptis Medicis. Joan. Nicolaus Paſchalis Alidoſius in Opere titulum exhibente, *I Dottori Bologneſi di Teologia, Filoſofia, Medicina, ed Arti Liberali*, pag. 35. aliudque Bartholomæi Opus nominat, videlicet

Commentaria ſuper libros Metheororum.

Inter ceteros ex familia Maggia præfulſit Alexander Maggius, Nobilis Bononienſis, Utriuſq. Signaturæ Referendarius doctiſſimus, eruditiſſimuſque, ſub Cardinali Bo-

Bonifacio Bevilacqua, Peruſiis primum, tum Piceni Prolegatus, de quo ſi plura requiris, videas Janum Nicium Erythræum in Pinacotheca 2. Imag. 63. Interim perlege ſepulchralem ejuſdem inſcriptionem, quæ viſitur Romæ in Eccleſia S. Mariæ, vulgo de Populo, ſub Colle Hortulorum, conjuncta Portæ Flaminiæ. Legitur etiam apud Gaſparem Alverum in Opere *Roma in ogni ſtato*, par. 2. p. 8.

D. O. M.
ALEXANDRO MAGGIO PATRITIO BONON.
MORVM GRAVITATE
ET INNOCENTIA CONSPICVO
PRÆTER INSIGNEM
IN VTRIVSQ. IVRIS PRVDENTIÆ
LAVDE PRÆSTANTIAM
OMNIS POLITIORIS DOCTRINÆ
COGNITIONE
ORNATISSIMO.
QVI BONONIÆ ET MACERATÆ
PVBLICE PLVRES ANNOS PROFESSVS
MOX BONIFACII CARD. BEVILACQVÆ
IN FAMILIA
VTRIVSQ. SIGNATVRÆ REFERENDARIVS
DIV ROMANA IN VRBE FLORVIT
INDE PERVSIÆ ET VMBRIÆ
EIVSDEM CARDINALIS PROLEGATVS.
MIRVM
ERVDITIONIS VIGILANTIÆ
INTEGRITATIS
SPECIMEN DEDIT.
FANI FORTVNÆ VRBEM
PARI VIRTVTE REXIT.
DEMVM IN VRBEM REVERSVS
VARIIS IN CONGREGATIONIBVS
PROBI DOCTIQVE VIRI MVNERE
EGREGIE PERFVNCTVS
IN IPSO HONORVM LIMINE
IMMATVRA EST MORTE PRÆREPTVS.
IDEM BONIFACIVS CARD. BEVILACQVA
AMICO INCOMPARABILI
IOANNES MAGGIVS FRATRI DVLCISSIMO
PP.

Digitized by Google

BARTOLOMÆVS, natione Italus, patria Piſanus, DE PISIS itaque cognominatus, rei medicæ ſolers, qui præceptorem habuiſſe gloriabatur Petrum Leonium Spoletinum. Extitit liquido multæ experientiæ, atque doctrinæ vir, ac Leonis X. Pont. Max. Medicus. Scientiam ſummo ſtudio & labore conſecutam, palam vt omnibus faceret, adverſariorumque obtrectationes compeſceret, qui Medicinæ, ceterarumque bonarum artium promulgabant ignarum, edidit

Epitomam Medicinæ Theoricæ & Practicæ. Florentiæ. Apud S. Jacobum de Ripolis in 4. Caret impreſſionis anno, impreſſoriſque nomine.

Cum Medicinæ profeſſor eſſet in Romano Archigymnaſio controverſiam præſertim habuit cum Hieronymo de Eugubio Medico, in eodem æque Archigymnaſio Lectore, quamobrem prælo dedit librum alium, cujus titulus eſt

Bartholomæi Phyſici, Servi Papæ Apologia, vel quorundam a ſe dictorum, & a Hieronymo de Eugubio concurrente ſuo impugnatorum Defenſio, ſive Purgatio, & Dictorum ejus in eundem Retorſio, vel Improbatio, cum acta expoſitione, vel clara declaratione illorum Avicennæ verborum, quorum fuit contentio, & altercatio. Romæ. Per Stephanum Bullireti. Anno 1519. *Die* 12. *Decembris in* 4. In principio libri narrat controverſiæ hiſtoriam lectu, ſcituque dignam.

Tractat de eo Carolus Cartharius in Athenæo Romano.

BENEDICTUS, Italus, a patria DE NURSIA cognominatus, diligentiſſimus Philoſophiæ Sectator, & Medicus non ignobilis, quem Sixti IV. Sum. Pont. Medicum fuiſſe manifeſtum fecit Ludovicus Jacobillus in Scriptorum Provinciæ Umbriæ Catalogo, pag. 73. Nominis ſui memoriam poſteritati Benedictus reliquit ſcribendo

De

Digitized by Google

De Conſervatione Sanitatis librum. Romæ an. 1575. *Apud Philippum de Lignamine in* 4. Joan. Anton. Vander Linden vero dicit Romæ 1490.

BENEDICTUS RITA, Italus, Leoniſſanus, Medicinæ plurimum gnarus, cui inerat acris ingenii vis, animi candor, morum facilitas amabilis, & prudens comitas. Exquiſita in medendo diligentia diu Romæ uſus, cunctis acceptum ſe præbuit, & Lecturam in Athenæo Romano obtinuit. Dum nominis ſui famam ſapienter ſolicitaret in dies, ad Petri ſolium evectus Julius S. R. E. Cardinalis Roſpiglioſius ſub Clementis IX. nomine, hujus ſummi Pontificis Medicus declaratus fuit. Omnia ſane amoris ſigna humaniſſimus, beneficuſque Pontifex Benedicto tribuit.

De eo eſt mentio in libro Statutorum Collegii Medicorum Almæ Urbis, pag. mihi 114. Julius Cæſar Benedictus a Guelfalione inſcripſit Benedicto Epiſtolam quintam libri primi, Epiſtolamque quintam libri ſecundi Operis Epiſtolarum Medicinalium. In Opuſculo Deſcriptionis Archigymnaſii Romanæ Sapientiæ legitur Benedicti

Oratio, quam habuit in eodem Archigymnaſio coram Alexandro VII.

Neſtor Rita, Benedicti germanus frater, Legum peritia inſignis, ejuſdem Papæ Clementis IX. Auditor claruit, ac Baſilicæ Apoſtolorum Principis Canonicus, Archiepiſcopuſque Sebaſtæ, qui ſenio confectus, cæcuſque factus die quadam ſeu per infortunium, ſeu mentis deficientia ſe de feneſtra præcipitavit.

BERNARDINUS CASTELLANUS, Italus, ex Carcaris, Diœceſis Albenſis, Romana Civitate donatus, Laurentii Caſtellani germanus frater, Laurentii ſcilicet Medici primarii, qui ad Anatomen, Chirurgiamque exercendam ſe ſe eo conatu contulit, ut ipſo peritior in Urbe

nemo ſua tempeſtate repertus fuerit. Bernardinus itaque doctiſſimi fratris exemplo, ejuſdem veſtigiis inhærens, Medicinæ ſedulo operam dedit, atque Philoſophiæ; & cum ſcientiſſimi, optimique Medici nomen meruiſſet, a principibus Aulæ Romanæ viris adhibitus fuit, omnibus carus. Tandem Gregorii XV. Pont. Max. Medicus enituit, tanto ingenio, judicio, & prudentia, ut eum plenus humanitatis Pontifex, facultatibus, & honoribus auxerit. Proſper Martianus dicavit Bernardino Opus attitulatum, Apologeticus Liber in tres partes diviſus, quæ ſunt Expoſitio, Annotatio, & Antiparalogiſmus &c. Abraham Bzovius ei quoque nuncupavit librum ſub hac epigraphe, Nomenclator Sanctorum profeſſione Medicorum. Bernardino æque ſcripſit Conſilium Hieronymus Mercurialis, quod eſt 20. Tom. 4. Conſil. Medic.

Joannes Andreas, Bernardini pariter germanus frater, dignus haberi promeruit, qui inter Utriuſque Signaturæ Referendarios, ac inter Canonicos Baſilicæ Sancti Petri recenſeretur. In Eccleſia S. Salvatoris in Lauro, prope portam lateralem, Joan. Andreæ ſepulchrum cum hac inſcriptione ſpectatur.

D. O. M.
IOANNI ANDREÆ CASTELLANO
EX CARCARIS DIOECESIS ALBENSIS
VATICANÆ BASILICÆ CANONICO
VTRIVSQVE SIGNATVRÆ REFERENDARIO
BENEFICENTIA INTEGRITATE IVSTITIA
TER MAXIMO
NATIO PICENA DONATARIA ET HERES
POSVIT.

BERNARDINUS SPERONIUS, Italus, Patavinus, Doctor Medicus, & in Academia Patavina Profeſſor abſolutiſſimus, a Leone X. Pont. Max. ad propriæ valetudinis cuſtodiam accerſitur. Angelus Portenarius in Opere,

Del-

Della Felicità di Padova, *Libro ſettimo*, *Cap. 6.* ſic de eo ſcribit: *Bernardino Speroni è ſtato Medico di tanta ſcienza, e di tanta celebrità, che mentre egli leggeva in queſta Accademia, Papa Leone X. lo eleſſe per ſuo Medico, dal quale fu molto honorato, & arricchito. Morì nel* 1528.

Illuſtravit perbelle hanc familiam etiam Speronus Speronius, Leoni X. quoque gratiſſimus, vir non minus eloquentiæ, ac omnigenæ doctrinæ gloria, quam morum diſciplina, & rerum gerendarum ſolertia cumulatiſſimus, qui memoriam ſui tot præclaris exaratis operibus, poſteris commendavit, multipliciter a doctis omnibus commendatus. Fuſe promeritis laudibus extollitur a Jacobo Philippo Tomaſino, in Elogiis illuſtrium Virorum, par. 1. pag. 86. De eo tractat æque Jacobus Gaddius, Vol. 2. de Scriptoribus, pag. 379.

BERNARDUS GARZONIUS, Italus, Venetus, e Bononia oriundus, Philoſophiæ, Medicæque doctrinæ inſignibus honeſtatus. Publice Bononiæ docuit, ac tandem Nicolai V. Pont. Max. Medicus obiit.

Ex Joanne Nicolao Paſchali Alidoſio in volumine ſub hoc titulo, *I Dottori Bologneſi di Teologia*, *Filoſofia*, *Medicina*, *ed Arti Liberali*, pag. 29. Vis ejuſdem verba? En dabo. *Bernardo di Giovanni Garzoni da Venetia, e di origine Bologneſe, era nel Collegio di Filoſofia, e di Medicina. Fu Lettore di Medicina a hora di Nona, e doppo Nona, di Prattica di Medicina la ſera, e poi di Filoſofia morale i giorni feſtivi, e di Medicina all'ordinario della mattina fino all'anno* 1448. *L'anno* 1454. *morì di peſte in Roma, eſſendo Medico del Papa &c.*

CASTOR DURANTES, Italus, Gualdenſis, Civitate Romana donatus, Petri Dilecti Durantis Juris conſultiſſimi, multæque eruditionis, & Operibus evulgatis clari, filius non degener, quippe qui doctiſſimus, & ipſe Caſtor, peritiſſimus Medicus, & Poeta floruit. Sixti V. Pont. Max. præſtantiſſimus Medicus emicans, jugiter ſtudiis addictus, plura elucubravit, pluraque formis dedit noti ſimus Orbi. In Bibliotheca Umbriæ Ludovici Jacobilli, pag. 82. ſequentia adnotantur Opera, nempe

Theſaurus ſanitatis, & de natura ciborum, multoties editus.

Sanazarium imitatus cecinit

Il Parto della Vergine. In Roma. Per Gio. Battiſta Gualieri. 1518. in 8.

Tranſtulit

Libros 4. *Aeneidorum Virgilii* carmine rhythmico.

Herbario nuovo: elegantibus carminibus decoratum Opus, non ſemel typis datum, & noviſſime Venetiis. 1684. in fol. apud Joan. Jacobum Hertz.

Theatrum Plantarum, Animalium, Piſcium, & Petrarum. In fol. Venetiis. Anno 1636. & alibi.

Alia Opuſcula poſt ejus mortem, quæ accidit circa annum 1590. impreſſa fuerunt. Denaſcitur Viterbii, & in Eccleſia Minoritarum ſepelitur, teſte Bonaventura Theulo, in libro, qui inſcribitur, *Apparato Minoritico della Provincia di Roma*, pag. 57. Illum audi. *Nell'uſcire dalla Sacreſtia vi ſtà la ſepoltura di Caſtore Durante, che fu Medico molto ſtimato di Siſto Quinto Sommo Pontefice, huomo virtuoſo, e celeberrimo, ma ſenza Epitaffio, che pur degnamente gli conveniva.*

Ejuſdem etiam memoriam celebrant Hippolytus Marrac-

raccius in Bibliotheca Mariana, par. 1. Joannes Baglionus in Opere, *Le Vite de' Pittori, Scultori, & Architetti*, pag. 394. Joan. Ant. Vander Linden meminit etiam de eo, nec non Operis

De Bonitate, & Vitio Alimentorum Centuria. In qua continentur fere omnia, quæ ad rectam victus rationem inſtituendam, & tuendam valetudinem pertinent. Piſauri. Apud Heredes Bartholomæi Cæſani. 1595. in 4.

Carolus Cartharius in Athenæo Romano affirmat Caſtorem eminenter profeſſum fuiſſe in Romano Litterarum Emporio.

Caſtoris uxor fuit Hortenſia Ruſcona, Nobilis Romana, uti aſſeritur in Herbario, pag. mihi 264. Ex ea ſuſcepit

Octavium, qui non minori quam pater doctrinarum eruditione coruſcans, lepidiſſime, & perdocte elaboravit Opus inſcriptum, *Combattimento dell' Huomo con gl' Inimici dell' Humana Natura. Arie Divote, le quali contengono in ſe la maniera di cantar con grazia l'imitazione delle parole, & il modo di ſcrivere paſſaggi, & altri affetti.* Præterea librum alium celeberrimum, cujus titulus, *Il Prencipe Virtuoſo*. Apud famigeratiſſimum Antonium Magliabecchi ſervatur aliud Octavii mss. Opus, prænotatum, *Rimedij per le infermità del corpo umano, incominciando dal capo, ſino a i piedi: parte cavati da gli ſcritti di gravi Autori, e parte imparati dall' eſperienza, vera maeſtra di tutte le coſe*. Ita habeo ex Epiſtola ejuſdem Antonii. De Octavio ſcripſi olim in mea Bibliotheca Romana, Vol. 2. Centuria 7. num. marg. 83.

Julius Durantes, alter Caſtoris filius, Medicus æque ſpectatæ doctrinæ, acceptam a genitore, & fratre nominis claritatem, virtutum ſuarum præſtantia longe, lateque extendit.

CHRI-

CHRISTOPHORUS VERONENSIS fuit Pauli II. Summi Pontificis Medicus, uti legitur apud Platinam in ejuſdem Pauli Vita, pag. mihi *160*. Neque aliam de eo notitiam habere potui.

CINTHIUS CLEMENS. Italus, Corinaltenſis, politioris literaturæ cultor ornatiſſimus; Medicinæ vero intelligentia cum paucis conferendus, & proprio quodam naturæ munere ad humanitatem factus, & pietatem. A Paulo V. Pont. Max. ad ſuæ valetudinis cuſtodiam accerſitus. Medicinam etenim exercendo fidus, acer, navus, doctus communi æſtimatione, conſtantique fama egregius fuit habitus. Hinc ſuffragantibus virtutum meritis ad Canonicatum in Lateranenſi Baſilica evectus, ſemper nullis non linguis laudari meruit.

Agunt de eo Paulus Zacchias, in Opere *De' mali Hipocondriaci*, lib. 1. cap. 21. pag. mihi 107. Baldus Baldi in libro, *Diſcorſo Apologetico del vero Opobalſamo Orientale*, pag. 107. Franciſcus Balduccius in ſuis Carminibus, nempe *Rime Famigliari*, pag. mihi 11. Jo. Bapt. Marinus in Vol. inſcripto, *La Lira* par. 1. pag. mihi 201. Thomas Stigliani in volumine nuncupato, *Il Canzoniere*, lib. 8. pag. mihi 438. memoraturque in libro Statutorum Medicorum Collegii Almæ Urbis, pag. mihi 113.

CLEMENTIUS CLEMENTINUS, Italus, Amerinus, natalibus clarus, Artium, & Medicinæ Doctor, de quo legitur apud Jo. Anton. Vander Linden, nulli, quos Roma, & tota Italia habuit, fuiſse ſecundum, fuitque Aſtronomus celeberrimus, Leoniſque X. Pont. Max. Medicus, nec non Lector Philoſophiæ, & Mathematicæ in Studio Patavino. Teſtatum hoc facit Ludovicus Jacobillus in Catalogo Scriptorum Provinciæ Umbriæ, pag. 92. Edidit Clementius Opus ſane perutile

De Præceptis Medicinæ, De Arte Medica, & Clementinam

nam Medicinam. Romæ. Apud Jacobum Mazzocchium. 1512.

Pluresque optime quoque ſcripſit

De Aſtronomia Libros, & de Febribus.

Clementina gens in pervetuſta, & prænobili Amerina Civitate nobilitatis fulgore coruſcat, & ex ipſa floruere Propertius eximius Legum peritus, Progubernator Tiburtinus.

Aſcanius, Juris utriuſque, ac Sacræ Theologiæ Doctor inſignis, Proepiſcopus Viterbienſis, qui Tractatum elucubravit de Patria Poteſtate.

Franciſcus, ingenio, doctrina, & varietate rerum admirabilis, Comes Palatinus.

Victorius, Comes æque Palatinus, rerumque gerendarum ſolertia illuſtris, Juris utriuſque Conſultus, principumque virorum familiaritate ſpectatus, & in Romana Curia Cauſarum Patronus celebris.

Antonius eruditione, & pietate inſigniter ornatus, Sancti Caroli Borromæi familiaris.

Nicolaus, Eques Ordinis Sancti Joannis Baptiſtæ Hieroſolymitani, bellica gloria notus.

Fauſtus, Fulvius, ac Joannes ſtrenui profecto milites, Copiarumque ductores, & alii.

Idea Clementina, unica noſtri Clementii filia, mater extitit Cardinalis Bartholomæi Farratini.

Ex domeſticis hujus familiæ monumentis.

CONSTANTIUS VAROLIUS, Italus, Bononienſis, cujus virtutes haud vulgares, non vulgari Hieronymi Ghilini elogio evulgatas accipe, ex Opere, *Teatro d' Huomini Letterati, Vol. ſecondo. Diaſi conveniente luogo in queſto Teatro a Coſtanzo, che nacque in Bologna da Sebaſtiano Varoli; poichè havendo conſeguito dalla Natura un' eccellentiſſimo ingegno, volſe impiegarlo nelli ſtudii di Medicina, e Notomia, ne' quali con tanta ſollicitudine poſe tutti i ſuoi penſieri, e tutti i ſuoi di-*

diletti, che in breve riuſcì con chiariſſima fama di eſpertiſſimo Medico, e Notomiſta, ſenza invidiar punto i più celebri dell' età ſua in quelle profeſſioni. La ſua patria, che haveva del valor ſuo fatte in varie occaſioni moltiſſime prove, li conferì la pubblica lettura di Cirugia, nella quale perſeverò ſette anni, con quella maggior commendazione, che dar ſi poteſſe al più eccellente lettore di quella Univerſità. La fama di queſto valoroſo Medico non ſi contentò di ſtar rinchiuſa nella ſua patria, ma deſideroſa di maggior gloria, penetrò anco in Roma, ove poſe in conſiderazione i ſuoi molti meriti a Gregorio XIII., il quale perciò diede ordine, che foſse dimandato per ſuo Medico, & anco per pubblico Lettore di Notomia nello Studio di quella Città; come da lui fu così avventuroſa condotta con ogni prontezza ſubitamente accettata, col mezzo della quale ſi acquiſtò la grazia di quel Sommo Pontefice, e ne riſultò al ſuo nome grandiſſima lode preſso a' Romani, maſſimamente eſsendo egli peritiſſimo nel cavar quella rena petrificata, che ſi genera nella veſciga. Devono a lui molto i profeſſori di Medicina, poichè la ſottigliezza dell' ingegno ſuo ritrovò, che i nervi ottici derivano dalla ſpinale medolla, contro la comune opinione de i paſsati Medici, e lo dimoſtrò in fatto, nel che fu aſſaiſſimo lodato da Girolamo Mercuriale, e da Domenico Leone, amendue famoſi Medici, nelle Opere loro. Vanno attorno ſtampate alcune ſue compoſizioni, che hanno per titolo,

De Origine Nervorum Opticorum.

Epiſtole Medicinali.

Anatomia in quattro Libri, la quale riuſcì fruttuoſiſſima a gl' intendenti, & acciocchè tutti ne poteſsero aver parte, fu di meſtieri moltiplicarla colle ſtampe, & in Bologna, & in Francfort. Maggiormente havrebbe egli ſcritto per beneſizio della Medicina, e della Notomia, ſe la morte non l' haveſſe in così freſca età levato dal Mondo; imperocchè viſse ſolamente trentadue anni, e morì in Roma con diſpiacere di tutta la Corte,

e di

Digitized by Google

e di tutti quelli che lo conoſcevano l'anno 1575. Il ſuo corpo ebbe ſepoltura nell' iſteſſa tomba, nella quale giaceva ſuo padre, nella Chieſa di San Marcello, ſopra la quale ſi vede la memoria ſeguente, cioè

DEO OPT. MAX.
SEBASTIANO VAROLIO PATRI
ET CONSTANTIO FILIO
VIX TRIVM ET VIGINTI DIERVM SPATIO
EI SVPERSTITI
QVI
MEDICINAM
ET CHIRVRGIAM PERCALLENS
ERVENDI CALCVLI PERITISSIMVS
CVM IN GYMNASIO ROMANO
ANATOMICAM LECTIONEM
SECTIONEMQ. PROFITERETVR
GREGORIO XIII. PONT. MAX.
ADMODVM GRATVS
ANNO ÆTATIS SVAE XXXII.
IGNOTO MORBO OPPRESSVS DECESSIT.
FRANCISCA DE ANGELIS MARITO
ET FILIO
PORTIA DE VIOLIS SOCERO
ET MARITO BONON.
DE SE OPT. MERIT. MOESTISS. PP.
OBIIT AN. SAL. HVM. MDLXXV.

Meminere etiam Conſtantii Joannes Nicolaus Paſchalis Alidoſius in Opere, De Bononienſibus Laureatis in Sacra Theologia, Philoſophia, Medicina, & Artibus, p. 43. Carolus Cartharius in Athenæo Romano, Joan. Anton. Vander Linden De Scriptis Medicis, lib. 1.

DEMETRIUS CANEVARIUS, Italus, Nobilis Genuenſis, breviſſimo tempore Pontificius Medicus, Urbani nempe VII. qui duodecim tantum dierum ſpatio in Petri Cathedra ſedit, ut habeo ab Auguſtino Oldoino in Adverſariis manuſcriptis mihi dono datis, quæ multa continent ad variorum Italiæ Scriptorum memoriam. Janus Nicius Erythræus vero in Pinacotheca 3. Imag. 56. diffuſe, & partim exquiſitiſſimis laudando verbis, partim maxime culpando de eo ſcripſit. Reſcribam ego vera nonnulla. Ad Medicinæ ſtudia animum Demetrius appulit, & ad eam, non ut quidam faciunt, nudus venit, atque inermis, nulla cognitione rerum, nulla fere ſcientia ornatus, ſed præclare a latinis literis, ab exquiſita rerum multarum eruditione, ac præſertim a Philoſophia, in qua fere ſunt omnia, inſtructus acceſſit; cujus præſidio ad intima Medicæ Artis cubilia penetravit, ac brevi in ea perfectus evaſit. Primum Genuæ in Medicorum Collegium cooptatus eſt, mox Romam ſe contulit, ubi hominis ingenium ſimul aſpectum, & probatum eſt, itaque ille ſtatim ad difficilium morborum curationes cœptus eſt adhiberi, in quibus fuit felix, nam plures, quorum ſalutis ſpes nulla ſupererat, pene ab orco reduxit: quapropter multis Summis Pontificibus, multis Cardinalibus carus extitit; ſed Hieronymo de Ruere, Philippo Spinulæ, & Evangeliſtæ Pallottæ, & præcipue Joanni Baptiſtæ Caſtaneo, qui fuit poſtea laudatus Urbanus VII. longe cariſſimus. Certatim opera ipſius expetebatur, unde magna illi dabatur faciendæ cogendæque pecuniæ facultas, eamque vim pecuniarum conflavit, ut Medicorum omnium, qui erant Romæ, longe ditiſſimus, ac locupletiſſimus haberetur. Bibliothecam inſtituit, omni librorum optimorum

co-

copia refertam. Secundiſſima ſemper fuit valetudine. Multa ſcripſit, ediditque, in quibus manifeſto apparet, quantum ingenio, eruditione, doctrinaque præſtiterit, ut ſunt

De Rerum Naturalium Ortu, atque Interitu.

De Primis Rerum a Natura factarum Principiis.

De Hominis Procreatione.

Ars Medica, ſeu Methodus curandorum Morborum, affectuumque præter naturam, qui corpus humanum affligunt.

Agnoſcendarum, præſagiendarum, curandarumque Febrium omnium Methodus rationalis, Artis Medicæ Præceptis inſtituta.

De Ligno Sancto, adverſus Pſeudolignum Sanctum, nuper in Italiam delatum.

Meminere inſuper Demetrii idem Auguſtinus Oldoinus in Athenæo Liguſtico, & Joan. Anton. Vander Linden, lib. 1. De Scriptis Medicis.

DINUS DEL GARBO, Italus, Florentinus, cui ob excellentem exponendi modum Galenum, & Avicennam, expoſitoris nomen conceſsum fuit, Brunonis del Garbo, Chirurgiæ peritiſſimi filius, Thaddæi Florentini, Medici clariſſimi diſcipulus; Medicus itaque atque Philoſophus Dinus diſſertiſſimus, & omnium ſuo tempore ſermone celebratus vixit; ac Pontificiæ valetudinis, Joannis ſcilicet XXI. dicti XXII. conſpicuus moderator enituit: Summuſque Pontifex non mediocriter Dinum dilexit, multiſque honoribus auxit, ac divitiis apprime munivit. Scripſit ex Joan. Anton. Vander Linden, lib. 1. De Scriptis Medicis

De Cœna, & Prandio Epiſtolam. Extat cum Andr. Turini Operibus. Romæ. Apud Hieronymum de Cartulariis. 1545. in fol.

Recollectiones in Hippocratem de natura fœtus. Venetiis. Apud Octavium Scotum. 1502. in fol. cum aliis ejuſdem argumenti libris.

Chirurgiam, cum Tractatu ejuſdem de Ponderibus, & Menſuris: nec non de Emplaſtris, & Unguentis. Ferrariæ. Apud Andr. Gallicum. 1485. in fol. *Venetiis, Apud Lucam Antonium Juntam.* 1536. in fol.

Enarrationem Cantionis Guidonis de Cavalcantibus de natura, & motu Amoris. Venetiis in fol.

Super 4. Fen. primi Avicennæ præclariſſima Commentaria, quæ Dilucidatorium totius Practicæ generalis Medicinalis ſcientiæ nuncupatur. Venetiis. 1514. in fol.

Expoſitionem ſuper Canones generales de Virtutibus Medicamentorum Simplicium, Secundi Canonis Avicennæ. Venetiis. 1514. in fol.

Videndi pariter ſunt de Dino tractantes Jacobus Gaddius, Tom. 1. De Scriptoribus, pag. *166*. Joannes Tritemius de Scriptoribus Eccleſiaſticis, pag. mihi 117. Jacobus Philippus Bergomenſis in Supplem. Cronic. lib. 13. pag. mihi 329. a tergo. Andreas Tiraquellus in Nomenclatura Medicorum per Alphabetum, pag. mihi 130. a tergo. Auguſtinus Oldoinus in Additione Ciaconiana ad Joannem XXI. Pont. Max. Tom. 2. col. 406. Joannes Tarcagnota in Hiſtoriis, par. 4. lib. quinquageſimo ſexto, pag. mihi 185. a tergo. Joannes Andreas Quenſtedt, in Dialogo de Patriis illuſtrium doctrina, & ſcriptis Virorum, pag. 312. Gerardus Joannes Voſſius in vol. de Scientiis Mathematicis, pag. 422. Scipio Ammiratus, parte 1. tom. 1. lib. 7. pag. mihi 342. Hiſtoriarum Florentinarum, & par. 1. tom. 2. lib. 13. pag. 663.

Thomas del Garbo, Dini filius, Medicus acutiſſimus quoque floruit, egregie laudatus, qui elaboravit Summam Medicinalem. Expoſitionem ſuper Capitulo de Generatione Embryonis 3. Canonis Fen. 25. Avicennæ. De Reductione Medicamentorum ad actum, & de gradibus eorundem. Commentaria in libros Galeni de Febrium differentiis &c. Cla-

Claruere Joannes Franciſcus Nicolai del Garbo Eques Ordinis Sancti Stephani 1587. nec non Franciſcus Maria Baccii del Garbo, Eques æque Sancti Stephani 1644.

ELISEUS CALCAGNI, Italus, Placentinus, Placentini Collegii Phyſicus, qui (ſi fidem habes Joanni Petro de Creſcentiis in Opere, *Corona della Nobiltà d' Italia, parte prima, pag.*223.) Summi Pontificis Sixti Quinti Medicus inclaruit. Nihil aliud de eo mihi conſtat. Cognitum tamen habeo Eliſei familiam omnino Placentiæ defeciſse.

FERDINANDUS SICULUS, Leonis X. Pontificis Maximi Medicus, memoratus a Joanne Pierio Valeriano, in libro primo De Litteratorum Infelicitate, pag. mihi 49. nec aliam de eo cognitionem adeptus ſum.

FLORIDUS SALVATORIUS, Italus, Tiphernas, Clinicus, qui cum Romæ in uſu Medico eſset, feliciter ei credita fuit valetudo Clementis X. Pont. Max. cujus favore plurimum honoris, & fortunæ ipſi acceſſit, Canonicatu nempe in Eccleſia Sancti Laurentii in Damaſo, & Lectura in Archigymnaſio Romano, cum ingenti honorario condecoratus floruit. Tempore autem Innocentii XI. Summ. Pont. permultis moleſtiis, ac ærumnis affectus, gravia haud pauca ſuſtinuit, multumque jacturæ tulit. Tandem ab incorrupta bene judicantium voce, abſolutionem cum gloria conſecutus eſt.

Hujuſce virtutes integre narrantur in Epiſtola nuncupatoria voluminis Statutorum Collegii Medicorum Urbis, quodque volumen Protomedicus, Conſiliarii, & Collegæ Collegii Archiatrorum pro merito Florido dedicarunt an-

no

Digitized by Google

no 1676. Mentio quoque de eo facta eſt a Thoma Petruccio in Spicilegio Anatomico De ſtructura, & uſu Capſularum Renalium, pag. 2.

FRANCISCUS ANTRACINUS, Italus, Maceratenſis, Philoſophiæ, reique Medicæ callentiſſimus, ad cujus ſcientiam longum uſum, & exercitationem adjunxerat; hinc ad Gregorii XIII. Summ. Pont. valetudinem ſervandam accitus, apud eundem plurimum valuit.

Habetur Franciſci mentio in libro Statutorum Collegii Medicorum Almæ Urbis, pag. mihi 107. laudibuſque ornatur a Baldo Baldi in Opere *Diſcorſo Apologetico del vero Opobalſamo Orientale*, pag. 107.

FRANCISCUS CASINUS, Italus, Nobilis Senenſis, inter amœniora ſtudia, ſumma vigilantia Medicinæ Magiſtros ſectatus, magnum inter Medicos nomen obtinuit. Doctrina hinc, uſuque famigeratus, innotuit Urbano VI. Pont. Max. a quo evocatus, Papæ Medicus, & Papæ in primis acceptus illuxit, uti promulgavit Iſidorus Ugurgerius in Opere, *Le Pompe Saneſi, parte prima, titolo decimoſettimo*, pag. 503.

FRANCISCUS CASINUS alter, Italus, Nobilis æque Senenſis, ob Medicinæ excellentem peritiam, cum inſigni virtute conjunctam, Medicus eximius Martini V. Sum. Pont. cujus beneficentia multas congeſſit opes, præclariſſimaſque affinitates Romæ aſſecutus fuit. Plures eum quoque Magnates ad ſuæ valetudinis reſtitutionem ſæpius efflagitarunt, quibus proſpero eventu commiſſam ſalutem reſtituit.

Antonius Caſinus, hujus Franciſci filius, ex Canonico Senenſi, Maſſenſis Epiſcopus adlectus eſt, anno 1425. Scripturas omnes ad Maſſenſem Epiſcopatum ſpectantes diligentiſſime recuperavit, multaque deinde expiſcatus eſt, quæ iniquo jure multi occupaverant. E vivis exemptus eſt

eſt anno 1429. cum ſingularis laude probitatis, ſepultus in Cathedrali cum ſequenti inſcriptione.

Quem genuit Papæ Medicus Franciſcus Senenſis
Præſulis Antonii contegit oſſa lapis.
OBIIT ANNO DOMINI MCCCCXXVIIII.
DIE... MENSIS FEBRUARII
CVIUS ANIMA REQVIESCAT IN PACE.

De his idem Ugurgerius, Tit. 7. pag. 147. ac Ughellus in Italia Sacra, Tom. 3. col. 797.

FRANCISCUS COLUMBUS, Italus Peruſinus, doctiſſimus Medicus, atque Philoſophus, in Platonicis libris tam exacte verſatus, ut publice legendo, vel diſputando Platonis nomen, & doctrinam in ore, atque in ſcriptis ſemper haberet; Plato itaque cognominatus, & ſuæ familiæ poſteri in tanti memoriam viri, hoc Platonis cognomine uſi ſunt.

Auguſtinus Oldoinus in citato volumine ms. penes me, in quo ſunt collecti Scriptores Italici permulti, ita ſcripſit, *Franceſco Colombo, cognominato Platone Perugino, Medico, e Filoſofo di gran nome, introduſſe in Perugia l'Accademia de' Semplici. Fu Medico cariſſimo del Cardinal Marcello Cervini, ch'eletto Papa chiamoſſi Marcello Secondo, e lo ſoleva nomare il mio caro Platone. Fatto Papa, dichiaratolo ſuo Medico, ſarebbe ſtato molto beneficato, ſe la morte non aveſſe così toſto tolto dal Mondo quell'Ottimo Pontefice.* Teſte eodem Oldoino in alio Opere edito, nempe in Athenæo Auguſto, eruditiſſimarum Franciſci

Lectionum, & lucubrationum de Re Medica, & Philoſophica Volumina plura, apud hæredes adſervantur.

Proſapia hæc dedit in lucem perdoctos viros alios, ſcilicet Hieronymum ſacræ Theologiæ Profeſſorem, qui edidit in ſacram Chriſti Nativitatem, Diſquiſitionem Theo-

lo

logicam; quo nam pacto Planetæ, & Sidera Domino famulentur. Paratos etiam typis ſcripſerat De Angelica, & Humana Hierarchia, lib. 8. De Regimine Eccleſiæ, lib. 2. In Cantica Canticorum Metricam Expoſitionem. Davidis Regis Pſalterium Carminibus explicatum. De Epiſcopis Peruſinis Opus.

Titum Columbum nobilem Carminum artificem.

Nicolaum Sac. Theologiæ Magiſtrum, Ordinis Prædicatorum, in omnibus ſcientiis inſtructum, adeo ut illas publice Romæ contra quoſcumque tutatus ſit, ſcripſitque plura eruditiſſime ſuper Sacram Scripturam, ſervata olim mss. in Bibliotheca Ducis Urbini, & alia in re Theologica.

De quibus tractant præter Oldoinum, Leo Allatius in Apibus Urbanis, Ludovicus Jacobillus in Bibliotheca Umbriæ, Ambroſius de Altamura in Bibliotheca Dominicana, anno 1530. Cæſar Criſpoltus in Peruſia Auguſta, lib. 3. pag. 366.

FRANCISCUS DANDINUS, Italus, ex nobili familia Senenſi, mox inter Cæſenatenſes illuſtri, Doctor Phyſicus ſine dubio ſummus, Summorumque Pontificum Clementis VII. nec non Leonis X. Medicus. Petrus Belmonti in Opere, *Genealogia dell'Antica Famiglia detta delle Caminate* &c. pag. 175. hiſce docet verbis, *Della Famiglia de' Dandini originaria di Siena ne diſcorre il Cava, Parti, & il Manzoni, a' quali mi riferiſco, riſtringendomi io a dar motivo d'alcuni perſonaggi più celebri, come di Anſelmo nobil Seneſe, Dottore nelle Leggi ſtimatiſſimo, che fu poi Governator di Ceſena. Di Gio. Lodovico, pure Juriſconſulto eccellentiſſimo, nominato da Aleſſandro Tartaglia ne' ſuoi Conſigli, Podeſtà di Rimino, & Auditor di Rota in Lucca l'anno 1462. Di Franceſco Dottor Fiſico preclariſſimo, Medico di Papa Clemente Settimo, e di Leone Decimo. Di Girolamo Veſcovo d'Imo-*

la

la, e nel 1552. *promoſſo alla dignità Cardinalizia, Principe di merito incomparabile. Di un altro Anſelmo Prelato degniſſimo, e Governatore di Roma. Di Marco Agrippa, Veſcovo di Jeſi. Di Pompeo parimente Referendario dell' una, e l'altra Signatura. Del Padre Girolamo Geſuita, valentiſſimo Teologo, di cui ſi leggono alcuni libri alle ſtampe, &c.* Conſule quoque Ferdinandum Ughellum in Italia Sacra, To. 1. col. 326. Tom. 2. col. 692. Ciaconium noviſſimæ impreſſionis, Tom. 3. col. 781. Iſidorum Ugurgerium in Opere, *Le Pompe Saneſi*, par. 1. Tit. 7. pag. 157. Scipionem Claramontium in Hiſtoria Cæſenæ, lib. 16. pag. 737. De Hieronymo vero Societatis Jeſu, luſtrare poteris Bibliothecam Scriptorum ejuſdem Societatis, pag. mihi 338.

FRANCISCUS FRIGIMELICA, Italus, Nobilis Patavinus, gemina Philoſophiæ, & Medicinæ Laurea ornatus; 40. omnino annis in patria Academia, eloquentia, ac eruditione mirabili profeſſus eſt, mirabilis pariter, atque felix in ægris curandis. Pervagata ejus fama, Julius III. Pont Max. Romam vocavit ad Medici Pontificii munus obeundum, & optime ſuo muneri ſatisfecit, laudiſque materiam undique invenit. Exponit Angelus Portenarius in Opere, *Felicità di Padova*, lib. 7. c. 6. p. 252. Franciſcum Romæ alterum Æſculapium appellatum fuiſſe. Narrat Capivaceus lib. 3. De affect. Inteſtinor. pag. mihi 116. Franciſcum inteſtinorum lancinante dolore correptum, calculum per alvum excreviſſe ad magnitudinem ovi gallinacei. Meminit etiam de eo Antonius Riccobonus in vol. de Gymnaſio Patavino, lib. 1. cap. 15. Videndus quoque Jacobus Philippus Tomaſinus in Elogiis Illuſtrium Virorum, vol. 1. pag. 51.

Franciſci ingenium quamplures peperit fœtus, hæc vero haud ignoro

Variarum Rerum Medicinalium Tract. 30. quorum præci-

cipui ſunt de Morbo Gallico, de Capillorum Defluvio, extant Tom. 2. Aphrodiſiaci, ſive de Lue Venerea, impreſſo Venetiis, apud Baretium Baretium, & ſocios. 1599. in fol.

Multas, ac varias habuit *Conſultationes* cum viris præſtantiſſimis, impreſſas cum Conſiliis Joan. Baptiſtæ Montani, collectis a Joanne Cratone. Scripſitque

Tractatum de Balneis Metallicis arte parandis. Patavii. 1659. in 8.

Pathologiam parvam, in qua Methodus Galeni, practica explicatur, & quam foras emiſit Gaſpar Hoffmanus. Jenæ. 1640. & iterum Pariſiis 1647. in 8.

In Lycæo Patavino Caroli Patini, pag. 12. ex hac eadem familia Phyſicum alium meritiſſimum, Hieronymum nempe Frigimelicam, elogio illuſtratum invenies. Hujus Frigimelicæ familiæ nobilitatem, & permultos alios eximios viros deſcribere prætereo; ne quæ notiſſima ſunt tranſcribam. Non ſileam tamen

Antonium Philoſophum politiſſimum, & Lectorem celeberrimum Patavii an. 1528.

Antonium alterum, amœnioris literaturæ cultorem egregium, & Philoſophum, qui Orationes, & Tragœdias elaboravit, nec non librum, *Dell'Onore Cavalleresco*. De quibus laudatus Portenarius pag. 256. 274.

Jacobum Ordinis Sancti Stephani Equitem 1623.

FRANCISCUS GYMNASIUS, Italus, e Caſtro Bononienſi, nobili proſapia ortus, Medicorum ſui ævi ſplendidiſſimum jubar, non ſolum doctrinæ gloria, quam virtutum maximarum fama clariſſimus. *Franceſco Ginnaſio* (ſcripſit Cæſar Mezamici, in libro cui titulum prætulit, *Notizie Iſtoriche delle Operazioni più ſingulari del Sig. Card. Domenico Ginnaſio*, pag. 9.) *che nella profeſſione della Medicina fu tanto perito, & eccellente, che la leſſe come Maeſtro in Bologna, e molti Principi d'Italia nelle occorrenze più* pe-

pericoloſe della loro ſalute ſi prevalſero con eſito felice della ſua opera. Eſſendoſi ciò preſentito da Pio IV. lo chiamò a Roma, & onoratolo nella Sapienza di una delle prime Cattedre con l'aſſegnamento di un notabile, & iſtraordinario ſtipendio, lo volle appreſſo di ſe in grado di Medico, col cui miniſtero ſe gli accrebbe la ſtima, e ſi conciliò nella Corte la benivolenza univerſale. Porro Franciſcus filios ſic moribus, & literis inſtituit, ut ſibi, familiæ, ac patriæ gloriam ampliſſimam conciliaverit, quæ ad perpetuitatem permanebit. Reſcribam itaque Cenotaphium a Dominico Gymnaſio, Franciſci filio, S. R. E. Cardinali eminentiſſimo, doctiſſimoque, Operibuſque elucubratis celeberrimo, poſitum in Eccleſia S. Mariæ ſuper Minervam, genitoribus, & fratribus ſuis, dum Sipontinus Archiepiſcopus eſſet.

D. O. M.
FRANCISCO
NOBILI GYMNASIORVM STIRPE
CASTRO BONONIENSI IN ÆMILIA NATO
PHILOSOPHO ET MEDICO CLARISSIMO
QVAS FACVLTATES
BONONIÆ PRIMVM
ALEXANDRO FRATRI SVBROGATVS
DEINDE ROMÆ
A PIO IV. PONT. MAX. ACCITVS
PLAVSV MAXIMO PVBLICE DOCVIT.
QVI CVM IN VRBE PER ANN. XXX.
PRINCIPVM ET ILLVSTRIVM VIRORVM
GRATIA FLORVISSET
PARI TANDEM OMNIVM MOERORE
DECESSIT
AN. ÆTAT. SVÆ LXXII. MENS. VIII.
POST CHRISTVM NATVM AN.
MDLXXXVII.
ET CATHARINÆ PALANTERIÆ
EIVS VXORI CONCORDISSIMÆ
QVÆ VIXIT AN. LVII.
ET EORVM LIBERIS
IOANNI I. V. D.
VARIIS PVBLICIS MVNERIBVS
LAVDABILITER PERFVNCTO.
QVI VIXIT AN. XXVII. MENS.... DI....
ALEXANDRO
IN MEDICINÆ STVDIIS
PATERNA VESTIGIA

FELICITER ÆMVLATO
QVI VIXIT AN. XLIV. MENS.... DI....
ACHILLI
IVRIS PERITISSIMO PROTON. APOST.
AD MAGNA NEGOCIA
A SVMM. PONTIFF. ADHIBITO
CARPENTORACTE
IN MAGISTRATV EXTINCTO.
QVI VIXIT AN. XLI. MEN.... DIES....
DIONYSIO I. C. EXIMIO
ILLVSTRISSIMÆ COLVMNENSIS FAMILIÆ
CAVSARVM AVDITORI PROBATISSIMO.
QVI VIXIT AN. XXXVIII. MEN.... DI....
DOMINICVS GYMNASIVS
ARCHIEPISCOPVS SIPONTINVS
PARENTIBVS
ET FRATRIBVS VNICE DILECTIS
P. C.

FRANCISCUS SANTUCCIUS, Italus, Romanus, Balthaſſaris Bonanni avunculi, Joannisque Benedicti Sinibaldi ſuffultus præſidio (ambo fuere doctiſſimi Medici, atque primarii) omnia ſua ſtudia ad Medicinam contulit; & inde longo jam uſu, & exercitatione ſatis edoctus, evocatus fuit a Benedicto Card. Odeſcalco, ut ſibi in adverſæ valetudinis incommodis ſaluti eſſet. Optimus vero Cardinalis, Petri Cathedram aſcendens, ſub Innocentii XI. nomine, Franciſcus Pontificius Medicus inclaruit, & Baſilicæ Divi Petri in Vaticano Canonicus. Accedebat ad illius doctrinam cum ſumma morum elegantia, comitas, & humanitas tanta, ut animos eorum quibuscum ageret, ſibi benevolentiæ vinculis adſtringeret, fueritque hinc carus, & in pretio Optimatibus multis.

De eo perhonorifica habetur mentio in Epiſtola nuncupatoria Joannis Benedicti Sinibaldi, lib. 9. Geneanthropœje.

Digitized by Google

GABRIEL DE FONSECA, Luſitanus, Lamecenſis, optimæ conditionis vir, cui plane non defuit ex majoribus, quem imitaretur, & præſertim Rodericum de Fonſeca patruum, Doctorem Medicum conſpicuum, ob eximiam doctrinæ exiſtimationem evocatum ad docendum in Academia Piſana primum, mox in Patavina, ac doctiſſimis lucubrationibus in lucem emiſſis, fama notiſſimum. Habuit Gabriel ſtudiorum auſpicem Rodericum, & Medicinæ operam omni conatu dedit, ac Piſis cum nominis claritate Profeſſor Philoſophiæ fuit, dein Romæ Medicinam fecit nemini ſecundus, prudens, peritus, atque fidelis; quare ei ſalutis curam ſuæ commiſit Innocentius X. Pont. Max. maximumque in Pontificis gratia locum tenuit, & multo magis cum ejus, qui illi obtrectabat, invidia, & malignitas facta eſt palam; ac in Romana Sapientia Medicinæ Cathedram impetravit, honoribus fortunæque bonis abundans. Multos ex Magdalena Gomez uxore filios tulit, & tres filias honeſtiſſime in matrimonio collocavit, Olympiam nimirum dedit Franciſco Galli Romano, nobili, & ornatiſſimo viro. Annam Ludovico Panizza Romano, Juris utriuſq. Doctori. Antoniam Proſpero, ex Argolorum familia inter Marſos nobiliſſima, viro politioris literaturæ cultori, Andreæ Argoli, qui æternam nominis ſui famam reliquit, filio. Gaſpar vero ex filiis maſculis conjugem habuit Catharinam Pegni Romanam, claris parentibus ortam, ex qua tamen filios haud genuit. Balthaſſar filius alter, inſigni Sacerdotio, quod Canonicatum vocant, in Baſilica Sanctæ Mariæ Majoris decoratus vixit, qui ſummopere rem familiarem parſimonia auxit, & cum virilis e gente ſua ſtirpis poſtremus eſſet, heredem teſtamento ſororem Antoniam ſcripſit.

Præ-

Digitized by Google

Præter ſolemnes ab Exedra dictatas

Prælectiones,

exaravit Gabriel

Medici Oeconomiam. Romæ. Apud Andream Phæum in 8.

Compoſuerat item

Conſultationes Febrium Peſtilentium, quæ anno Dom. 622. *Romæ graſſatæ ſunt*.

Conſultationes aliquas ex Conclavi obortas anno 1623.

Convivia Medicinalia. Et alia, quæ utinam non ſint deperdita, aut alicui plagiario inſerviant.

Tractant de Gabriele Leo Allatius in ſuis Viris Illuſtribus. Nicolaus Antonius in Bibliotheca Scriptorum Hiſpaniæ, Tom. 1. Joan. Anton. Vander Linden De Scriptis Medicis, lib. 1. Carolus Cartharius in Opere ms. & inſcripto Athenæum Romanum. Sebaſtianus Baldi in Vol. prænotato Anaſtaſis Corticis Peruviæ, lib. 3. p. 239. Dominicus Panarolus in Obſervationum Medicinalium Pentecoſte 4. Obſervat. 8. pag. 227. Julius Cæſar Benedictus inſcripſit Gabrieli Epiſtolam 1. Lib. 2. Epiſtolarum Medicinalium, & Epiſtolam 7. Libri 8. Epiſtolamque 6. Libri 9.

GASPAR TORRELLA, Hiſpanus, Valentinus, bonarum literarum ſtudioſiſſimus, Philoſophiæ Medicinæque Doctor, Sacrarumque diſciplinarum peritiſſimus, a medelis Alexandri VI. Pont. Max. uti pro explorato habemus ex Gaſparis Operibus, quæ exhibentur in Vol. 1. Aphrodiſiaci, ſive de Lue Venerea, ab Aloyſio Luiſino formis dato Venetiis 1599. apud Baretium Baretium, & Socios in fol. & ſunt

De Pudendagra Lib.

De Dolore in Pudendagra Dial.

De Ulceribus in Pudendagra Lib.

Conſilia quædam adverſus Pudendagram.

Scri-

Scripſit inſuper

Judicium Generale de Portentis, Prodigiis, & Oſtentis. Editum Romæ (teſte Nicolao Antonio in Bibliotheca Scriptorum Hiſpaniæ, Tom. 1.) per Joannem Gozadinum ſub Julio II. Verderius tamen in Supplemento Bibliothecæ Geſnerianæ impreſſum dicit Tergenſeæ in 4. an. 1577.

Fuit etiam Gaſpar Epiſcopus S. Juſtæ, domeſticuſque Prælatus, & Medicus Julii II. Sum. Pont. cui dicavit librum alium, qui inſcribitur

De Regimine, ſeu Præſervatione Sanitatis, De Eſculentis, & Poculentis Dialogus, cujus in fine hæc leguntur verba, *Finit Dialogus pro regimine ſanitatis valde utilis, editus a Magiſtro Gaſpare Torrella, natione Valentino, Epiſcopo Sanctæ Juſtæ, ac SS. D. N. Julii II. Medico, ac Prælato Domeſtico, cum quo modum cognoſcendi complexiones, tam exculentorum quam poculentorum docet. Anno a Nativitate Domini MDVI. impreſſus per Magiſtrum Joaunem Beſicken*. in 4.

Videndus pariter de eo Joan. Anton. Vander Linden De Scriptis Medicis lib. 1.

GENTILIS GENTILIS, Italus, Fulginas, ſpeculator nuncupatus, alterius Gentilis Medici filius, Bononienſi, Peruſinaque donatus Civitate, Medicinæ Profeſſor ſolertiſſimus, qui magno apud omnes in honore vixit, ejuſque Opera omnium judicio probantur, & accurate, ſtudioſeque leguntur. Teſte Auguſtino Oldoino in Athenæo Auguſto, Joannis XXI. dicti XXII. Pont. Max. Medicus, quem Pontifex mirum in modum amavit, ac mirum in modum plurimis muneribus cumulavit, hinc Gentilis ſe rerum opulentia valde auxit. *A Communi Peruſiæ* (ſunt ipſiſſima verba Ludovici Jacobilli in Bibliotheca Umbriæ) *ob ejus ſapientiam, obtinuit non ſolum Civilitatem, ſed etiam domum apud Eccleſiam S. Auguſtini Peruſiæ, in qua Civitate plantavit ejus familiam de Gentilibus per Franciſcum ejus ſecundo-*

Digitized by Google

dogenitum : *& in dicta Eccleſia S. Auguſtini erexit Sacellum S. Antonii Abb. Et a Jacobo ejus primogenito veniunt Gentiles Fulginiæ* . Scripſit tantus hic Medicus , ut in libro 1. De Scriptis Medicis refert Joan. Anton. Vander Linden

Expoſitiones cum textu Avicennæ . *Venetiis* . *Apud Octavium Scotum* . 1484. 1486. in fol. *Apud Baptiſtam de Tortis*. 1492. in fol. 4. voll. His adjecta ſunt *Quæſtio de Febre* . *De Actuatione Medicinarum* . *De Phthiſi* . *De Majoritate Morbi* . *Tractatus de Proportione Medicinarum* , *ſeu Doſi* , *& Conſilia varia* .

Conſilia peregregia ad quævis morborum totius corporis genera . *Ejuſdem Tractatus de Hernia* : *& Receptæ ſuper primam Fen. quarti Avicennæ ordinatæ* : *ac de Balneis apud nos circumſtantibus* , *& naturis ipſorum* , *& temporibus ipſa viſitandi* . Extant hæc omnia cum Antonii Cermiſoni Conſiliis . Venetiis . Apud Octavium Scotum . 1503. in fol.

De Febribus . *Venetiis* . 1526. in fol.

De Lepra Tract. Extat cum Dini de Garbo Chirurgia . Venetiis . Apud Lucam Antonium Juntam . 1536. in fol.

De Balneis Tract. 2. Extant pag. 181. 182. Operis Veneti de Balneis .

Excerpta de Balneis ex Commentariis in Avicennam . Extant pag. 347. ejuſdem Operis de Balneis .

De proportionibus Medicinarum , *& de modo inveſtigandi complexiones eorum* , *& ad ſciendum convenientem doſim cujuslibet medicinæ* . Extat inter Opuſcula illuſtrium Medicorum de Doſibus . Patavii . Apud Gratioſum Percacinum . 1556. in 8. Apud Paulum Majettum . 1579. in 4. Lugduni . Apud Joannem Mareſchallum . 1584. in 8.

Quæſtiones , *& Tractatus extravagantes* , *noviter cum ſummo labore collecti* , *& cum magna diligentia emendati* . *Venetiis* . *Apud Octavium Scotum* . 1520. in fol.

Ex-

Digitized by Google

Expoſitio cum Commento Aegidii Monachi Benedictini, lib. 1. Judiciorum de Urinis: & lib. 1. de Pulſibus. Venetiis. 1494. in 8. Lugduni. 1505. in 8.

Cum Peruſinam Urbem ſæva devaſtaret epidemia anno 1348. ita Gentilis cum Collegio Magiſtrorum pro Urbis, infirmorumque regimine incubuit, ut ex frequenti ægrorum viſitatione, peſtilentia correptus, tandem ſex dierum ſpatio, extremis fatis conceſſerit, quod fuit die 12. Junii ſupradicti anni. Mox ejus corpus delatum fuiſſe Fulgineum, ibique in Templo Eremitarum S. Auguſtini depoſitum, teſtatur Franciſcus de Fulgineo, qui Gentilis ægritudini interfuit, & ad obitum uſque nunquam ipſum dimiſit.

Tractant inſuper de eo Joan. Tritemius De Scriptoribus Eccleſiaſticis, pag. mihi 119. a tergo. Jacobus Philippus Bergomenſis in Supplem. Cronic. pag. mihi 331. a tergo. Andreas Tiraquellus in Medicorum per Alphabetum Nomenclatura, pag. mihi 132. a tergo. Joannes Andreas Quenſtedt in Dialogo de Patriis Illuſtrium Doctrina, & Scriptis Virorum, pag. 348. Leander Albertus in Deſcriptione totius Italiæ, pag. mihi 89. & alii multi.

Alios quoque peperit hæc de Gentilibus familia, nobiles viros, laudibus extollendos, uti Gentilem juniorem, ex eodem Jacobillo in Catalogo Scriptorum Provinciæ Umbriæ, Matthæi filium, & alterius Matthæi Jurisconſulti, & Camerini an. 1461. Prætoris pronepotem, qui obiit anno 1576. claruitque probus, & egregius Legum Doctor, ac reliquit Conſiliorum Volumen, & Commentarium in Statuta Fulginiæ.

Sebaſtianum virum integerrimum, in omni Diſciplinarum genere verſatum, Utriuſque Signaturæ Referendarium, & Contradictarum Auditorem, qui multas Civitates prudentiſſime rexit, mox Vicarii Urbis Locumtenens,

nens, ſacræque Conſultæ Præſul, deinde Epiſcopus Anagninus, & demum ad Eccleſiam Interamnenſem translatus fuit. Edidit de Sancti Caroli Felicitate Panegyricum, ad Urbanum VIII. Conſtitutiones, & Decreta Synodi Anagninæ. De Statu Civitatis, & Diœceſis Anagninæ, ad Innocentium X. Conſtitutiones Synodi Interamnenſis.

Hujus etiam meminit Ferdinandus Ughellus in Italia Sacra, Tom. 1. Col. 366.

GUIDO DE CAULIACO, Gallus, e Monte Peſſulano, Philoſophus, Medicus, atque Chirurgus conſummatiſſimus, qui adeo eximium, publicumque ſui dedit in rebus Medicis teſtimonium, ut ob nominis celebritatem Urbanus V. Sum Pont. eo uti voluerit Medico. Apud poſteros etiam gloriam conquiſivit immortalem ſcribendo, ſicuti patet ex lib. 1. De Scriptis Medicis Joan. Anton. Vander Linden.

Chirurgiæ Tract. 7. Cum Antidotario. Venetiis, Apud Octavium Scotum. 1490. in fol. Apud Bernardinum Venetum de Vitalibus. 1519. Apud Juntas. 1546. in fol. Cum Chirurgia Bruni, Theodorici, Rolandi, Lanfranci, Rogerii, Bertapaliæ. Venetiis. Apud Simonem de Luere. 1499. in fol. Lugduni. 1572. in 8. Apud Joan. Cambray. 1518. in 4. Apud Heredes Jacobi Juntæ 1569. in 8. Addita his Recepta Aquæ Balnei de Porrecta per Turam de Caſtello Bononienſem.

Chirurgiam Parvam. Venetiis. Apud Octavium Scotum. 1500. in fol. Cum Albucaſis Chirurgia.

De Guidone quoque meminit cum præconio Joannes Andreas Quenſtedt in Dialogo de Patriis Illuſtrium Doctrina, & Scriptis Virorum, pag. 60.

HIE-

HIERONYMUS CORDELLA, Italus, Firmanus, nobili apud ſuos genere natus, ex Philoſophiæ ad Medicinæ ſtudia gradum faciens, in his facultatibus cum Lauream obtinuiſſet, ægrorum curationem ſuſcepit, & ita proceſſit in Medicina, ut ad ſummum pervenerit, habereturque Medicus, omnibus (ut ajunt) numeris abſolutus, clarueritque Clementis VIII. Pont. Max. Archiater. Non tantum doctrina Hieronymus exornatus fuit, & præclaris naturæ dotibus, verum etiam religioſa pietate, atque moribus optimis, præcipuiſque virtutibus, quapropter carus admodum vixit Divo Philippo Nerio, qui illius mortem præcinuit.

Horatius Augenius inſcripſit Hieronymo Epiſtolam 1. libri 4. Epiſtolarum Medicinalium primi tomi. De eo inſuper ſcripſerunt Andreas Baccius in Opere de Naturali Vinorum Hiſtoria lib. 5. p. mihi 253. Petrus Jacobus Baccius in Vita Beati Philippi Nerii, lib. 3. cap. 3. num. 3.

Magnum quoque Cordellæ familiæ ornamentum ac decus effluxit ab Hyacintho Cordella, varia literatura, ſummaque rerum peritia referto, ab Epiſcopatu Venafrano ad Eccleſiam Lauretanam translato, quem laudatum invenies a Vincentio Armanno in ſecundo Epiſtolarum Volumine, pag. 405.

Atque a Bartholomæo Cordella, Juris utriuſque conſultiſſimo, qui in Florentinæ, ac Lucenſis Rotæ Auditorem accitus, ſummæ integritatis, doctrinæque laudem ſibi conciliavit.

HIERONYMUS PROVENZALIS, Italus, Neapolitanus, vir nobilis, graviſſimus Philoſophus, expertiſſimus Medicus, Theologus magni nominis, rerumque uſu inſignis, qui vix habuit ſuo ævo in Italia parem. Romam

profectus, affulſit Medicus Clementis VIII. Pont. Max. & Hieronymo plurimum tribuit, ſummamque fidem Pontifex habuit, ac tandem Archiepiſcopatu Surrentino eum magis, magiſque illuſtravit, tota plaudente Aula. Ex Ferdinandi Ughelli verbis, in Italia Sacra, Tom. *6.* col. 783. nihil Hieronymo comius, doctiuſque. In Cathedrali Sacrarium Sacelli in honorem Divi Januarii Martyris extruxit, dotavit, ſacriſque Reliquiis ornavit, ibique ſepulcrum ſibi vivens ſtatuit. Vixit in hac dignitate ſumma ſui nominis fama ann. 13. menſ. 7. ac pie, ut vitam duxerat, mortalitatem explevit anno MDCXII. tunc quando ad Poloniæ Regem, a Paulo V. Apoſtolicæ Sedis Nuncius deſtinatus fuerat. Omnigenæ ejus doctrinæ monumentum hoc, in publicum extare novi

De ſenſibus Tract. Romæ. Apud Bernard. Baſam 1597. in 4.

De hoc Præſule tractat Nicolaus Toppius in Bibliotheca Neapolitana. Joannes Zecchius eidem dicavit Diſputationem, habitam Romæ in Sacro Palatio, de Ratione curandi præſertim febres ex putri ortas humore &c.

Hanc progeniem præ ceteris etiam decoravit Ignatius Provenzalis, vita, & literatura conſpicuus, a Toppio item in Bibliotheca Neapolitana encomio donatus, pag. 395.

Floret nunc Romæ Thomas Provenzalis, inter præcipuos Advocatos adnumeratus, avitæ virtutis, & doctrinæ æmulator illuſtris.

HIERONYMUS RUBEUS, Italus, Ravennas, natalium claritudine conſpicuus, de quo cecinit Franciſcus Corellus

Et licet illuſtris Rubea ſis gente, niteſces
Virtutis propriæ nobilitate magis.

Hiſtoricus, & Medicus fuit, nunquam ſatis commenda-

datus, & inter meliores oppido recenſitus. Clementi VIII. Pont. Max. probatus extitit adeo, ut ei corpus, vitam & ſanitatem committeret ſuam, uti patet ex Opere ejuſdem Hieronymi, Annotationum ſcilicet in libros octo Cornelii Celſi. Merebatur ſane hoc munus, tanti viri ſumma doctrina, & eruditio; merebantur ipſius præclara in lucem edita monimenta, quibus ſibi poſteritatem devinxit; merebatur ipſius politus in ſcribendo ſtylus, in dicendo facundia, qua magnis functus eſt Legationibus; merebatur denique ejus induſtria laudatiſſima, & fides egregia. Dignus profecto, cujus vitæ tenorem, præſtantiſſimaſque doctrinas, ac virtutes, poſteri omnes Medici, in omne tempus imitentur, & celebrent. Scripſit

Hiſtoriarum Ravennatum Lib. Decem. Hac altera editione Libro Undecimo auctos, & multiplici antiquitatis hiſtoria, Gothorum, Longobardorum, & Italicorum ab anno poſt diluvium centeſimo quadrageſimo primo, uſque ad annum Chriſti MDLXXXVIII. ampliſſime locupletatos. Venetiis. Ex Typographia Guerræa. MDLXXXIX. in fol.

Orationem de electione Gregorii XIII. Papæ, quam habuit ad Populum Ravennatem. Ceſenæ. Apud Bartholomæum Ranerium. 1572. in 4.

Annotationes in libros octo Cornelii Celſi de Re Medica. Quibus omnia, quæ ad univerſam Medicinam ſpectant dilucide, & compendioſe explicantur. Venetiis. Apud Joannem Guerilium MDCXVI in 4.

De Deſtillatione, ſive de Stillatitiorum Liquorum, qui ad Medicinam faciunt methodo, atque viribus librum, in quo Chemicæ artis veritas, ratione, & experimento comprobatur. Excuſum fuit Opus hoc jugiter laudatum, Ravennæ, Baſileæ, Venetiis &c. in 4. & in 8.

De Melonibus. Acceſſit Reſponſum Medicinale pro Aſthmate, Vincentii Alſarii a Cruce. Venetiis. Apud Joan. Bapt. Berſonum. 1607. in 4.

De

De Hieronymo tractant Jacobus Gaddius, Tom. 2. De Scriptoribus, pag. 308. Antonius Poſſevinus Bibliothecæ Selectæ Lib. 16. pag. 391. Nicolaus Angelus Caſerrius in Synthemate Vetuſtatis, pag. 208. Ludovicus Jacobus a S. Carolo in Bibliotheca Pontificia, l. 2. Jo. Anton. Vander Linden, Lib. 1. De Scriptis Medicis. Joannes Cinellus in Opuſculo inſcripto, *Biblioteca Volante, Scanzia ſeſta*.

Exceſſit Hieronymus ex dyſſenteria die 8. Septembris M. DC. VII. ætatis LXVIII. unico relicto filio Antonio Maria, & ipſo Medicinæ nobili profeſſore, qui Romæ vitam vixit, inter primarios Medicos habitus..

Laudibus quoque efferendus eſt frater Joannes Baptiſta Rubeus, noſtri Hieronymi patruus, Carmelitarum Ordinis decus, ingenio, doctrina, pietate, rerumque gerendarum ſolertia ſpectabilis, ſepultus Romæ in Eccleſia SS. Silveſtri, & Martini in Montibus, cum ſubjecto Epitaphio, quod poteris etiam intueri apud Jo. Antonium Philippinum in Opere, cui titulum fecit, *Riſtretto di tutto quello, che appartiene all'Antichità, e Venerazione della Chieſa de' Santi Silveſtro, e Martino de' Monti di Roma*, Cap. 17. pag. 86.

D. O. M.
FR. IO. BAPTISTÆ RVBEO RAVENNAT.
CARMELITARVM ORDINIS GENERALI
GENERE MORIBVS ET DOCTRINA
CLARISSIMO
QVI
ORDINEM SVVM ANNOS XVI. REXIT
AC PRIVILEGIIS
A GREGORIO XIII. PONT. MAX. IMPETRATIS
ILLVSTRAVIT.
VIXIT ANNOS LXXI.
OBIIT ANNO M. D. LXXVIII.
TERTIO NONAS SEPTEMBRIS.

HIE-

HIERONYMUS SESSA, Italus, Sueſſanus, Philoſophiæ, Medicinæque Doctor ſuo ſæculo magnus, rariſque virtutum ornamentis, ac morum integritate maximus, Pauli IV. Sum. Pont. intime familiaris, & Medicus, quem Pontifex ſingulariter amavit, eo quia probi viri ſingularia merita probe noſcebat, quapropter S. R. E. Cardinalem renunciare voluit; ſed Hieronymus oblatam dignitatem ampliſſimam, terrena faſtidiens, eximia animi ingenuitate repudiavit, ſapienter intelligens, quanto majus eſſet, ſummos honores contemnere, quam accipere. Verum enim vero hæc animi demiſſionis exempla rariſſima ſunt. Audiamus Scipionem Mercurium in Opere, *Errori Popolari d' Italia*, lib. 2. cap. 27. pag. mihi 164. *Rua quel luogo nel Padovano così celebre, così famoſo, così ſanto, dove vivono quei ſanti Eremiti, uomini sì in viſta umana, ma Angeli nella converſazione, fu edificato dall' Eccellentiſſimo Signor Geronimo Seſſa, che fu Medico di Papa Paolo IV. il quale lo volle far Cardinale, ma egli con generoſità d'animo incredibile lo rifiutò, per edificar così ſanto luogo.*

Attamen potius dicendus Hieronymus, Leonis X. Pont. Max. Medicus, ex relatis a Silvano Razzi in volumine, *Le Vite de' Santi, e Beati dell' Ordine de' Camaldoli*: vitam namque Hieronymi ſcripſit, Beatumque vocat, & elaboraſſe ait nonnulla

Opera de Re Medica, nec non

De Religione Tractat. cujus titulus *Columba Decora*.

Atque ex Angelo Portenario in Opere *della Felicità di Padova*, lib. 2. cap. 11. Quomodo res ſe habeat, ſedulus curioſus inveniet; ſatis etenim mihi indicaſſe ſufficiat.

HIPPOLITUS SALVIANUS, Italus, Tiphernas, Romanuſque Civis, Medicus ſumme doctus, atque Philoſophus, in quo erat ambiguum; utrum magis ipſius ſcientia,

tia, an fides, & ſedulitas in curandis ægris laudaretur. Julius III. Pont. Max. tantum virum ſibi Medicum elegit, uti luſtrare eſt in Privilegio hujus Papæ, præfixo Hiſtoriæ Aquatilium Animalium, quam Hippolytus ingenti fama nominis foras emiſit. Jugiter Aulæ, ac univerſæ Civitati, conſilii, doctrinæ, prudentiæ, ſapientiæque ſuæ lumen oſtendit. Edidit

De Piſcibus Tom. 2. *Cum eorundem figuris in ære inciſis. Romæ. Apud Salvianum.* 1555. in fol.

De Aquatilium Animalium curandorum formis. Venetiis. Apud Mejettum. 1600. 1602. in fol.

De Criſibus ad Galeni cenſuram librum, omnem Criſium cognitionem brevi, & miro ordine continentem. Romæ. Apud Salvianum. 1558. in 8.

Ad humaniores literas, acri, & amœno ingenio æque propenſus, & *Carmina* panxit, & *Comœdias* compoſuit, quarum una perbelle laudata typis data extat cum titulo

La Ruffiana. In Roma, per Valerio, e Luigi Dorici. 1553. in 8. Alibi etiam non ſemel excuſa.

De eo tractant Jo. Anton. Vander Linden lib. 1. De Scriptis Medicis, Nicolaus Angelus Caſerrius in Synthemate Vetuſtatis, p. 103. Leo Allatius in Drammaturgia.

Saluſtius Salvianus, Hippolyti filius, non minori quam pater doctrinæ præſtantia floruit, Medicus, Philoſophuſque perſpicaciſſimus, qui non obſcura Medicæ facultatis, monumentis editis, teſtimonia reliquit.

Gaſpar, alter Hippolyti filius, illuxit Poeta, Academicuſque Humoriſta, qui Urbi, imo Orbi ſe conſpicuum fecit. Ambo laudibus merito extolluntur a Jano Nicio Erythræo in Pinacotheca prima, Imag. 14. & Pinacotheca tertia, Imag. 55.

HONUPHRIUS DE HONUPHRIIS, Italus, Nobilis Fulginas, Philoſophus, & Medicus probatiſſimus, Petri

tri item Medici ſua ætate longe ornatiſſimi filius, Sixti IV. Sum. Pontif. a Medelis. Auguſtinus Oldoinus in laudato libro mss. Scriptorum multorum Italiæ, ita recenſuit, *Onofrio Onofrii da Fuligno, Medico celebre, e grandemente ſtimato per la felicità che aveva, e moltiſſima prattica nel medicare. Fu Lettore di Filoſofia, e Medicina in Perugia, e Medico di Papa Siſto Quarto. Laſciò mss. molte Opere di Medicina. Io ho letto alcuni Diſcorſi di Onofrio, fatti in varie occaſioni molto eruditi, sì ſpettanti alle materie medicinali, come alle filoſofiche.*

Laus quoque tribuitur Honuphrio a Ludovico Jacobillo in Bibliotheca Umbriæ, aſserens quod habebat ejuſdem mss.

Opuſcula varia de Re Medica.

Nonnullaſque Lecturas.

Meminitque etiam Honuphrii alterius, noſtri Honuphrii pronepotis, Juris conſulti eximii, ac Nurſiæ Prætoris, anno 1577. qui ingenii ſui, doctrinæque Monumenta poſteritati reliquit, præſertim Commentarium magnum in Jure per alphabetum, & multa Tractata in Jure alphabetico ordine digeſta.

Celebrat item Curtium, hujus fratrem germanum, Militum Tribunum, pietate, & armis inclytum.

Præconiis æque ornat Honuphrium tertium, noſtro ævo Juris utriuſque Doctorem, Poetamque præſtantem, & multorum Operum authorem.

Et Chriſtophorum, Ord. Minorum Regul. Obſervantiæ, Theologum, Concionatoremque inſignem, qui plura erudite elucubravit Opera, quemque Gregorius XIII. Papa plurimi fecit.

Neque prætermittit Pium de Honuphriis, Ordinis Sancti Stephani Equitem elegantiſſimum.

Sed præter quamplures, qui ex hac antiquiſſima, & prænobili familia prodiere, extollendus apprime eſt Honuphrius alter, Fulginatenſis Epiſcopus, de quo Ferdinandus Ughellus in Italia Sacra, Tom. 1. col. 738. ut ſequitur. *Honuphrius, ex nobili gente, vulgo vocata,* dell' Antico Romano, *Fulginas. Hadriano ſecundo mandante, patrio gregi præpoſitus eſt anno* 870. *Inter hujus majores, qui primus Fulginium venit, e clariſſima proſapia Ruffia undecimo Magni Leonis anno, an.* 451. *Valerius fuit* (qua de re fides eſto apud authorem). *Unde SS. Silveſter, Siriciuſque PP. MM. aliique quam plures Cardinales, ac Principes prodiere, cujus deinceps poſteritas, quod Valerius antiquus Romanus eſſet,* dell'Antico Romano, *ut non ſemel dico, appellata eſt. Deinde ab Honuphrio Fulginate Epiſcopo, magnarum virtutum vir, quique tantus eſset, ut ex ſuo nomine, genti ſuæ videretur in poſterum poſse decus afferre, Honuphriam gentem dixere. Quamquam patrum noſtrorum memoria, ex ea gente non defuerit aliquis, qui Antiqui Romani cognomen mordicus retinuerit, præſertim cum in Senatu, ad illorum temporum morum cenſuram majorum exempla referenda eſsent.*

HORATIUS LANCILLOTTUS, Italus, Romanus, nobili ſtirpe natus, ſublimis ingenii vir, qui Philoſophiæ, & Medicinæ gnaviter incubuit, Medicumque ſe præbuit cordatiſſimum. Ejus prudentiæ, doctrinæ, ac morum ſuavitatis fama ubique delata, Julius II. Pont. Max. eum ſibi Medicum nominavit, gratiſſimuſque Pontifici vixit, æquo ſemper animo, non proſperis elatus, neque depreſſus adverſis, multarum cognitione rerum, & uſu laudabiliter refertus. Totum ejus oblectamentum inter libros erat, jugiter aliquid in ægrorum commodum meditabatur; mira liberalitate, ac ſplendore Medicinam exercuit, pauperum infirmitatibus libenter, & amicorum occurrens, quacunque omnino ſe reddidit commendatione digniſſimum.

Eſt

Eſt Horatii mentio in Volumine Statutorum Collegii Medicorum Urbis, pag. mihi 106. celebraturque a Baldo Baldi in Opere, *Diſcorſo Apologetico del vero Opobalſamo Orientale*, pag. 107.

Scipio Lancellottus noſtri Horatii filius, a Gregorio XIII. ob ingentes virtutes, & conſpicua merita S.R.E. Cardinalis renunciatus fuit.

Paulus vero V. Horatium Lancillottum, Cardinalis Scipionis nepotem, egregium ſane, & non indoctum virum, Cardinalium Senatui adſcripſit.

Joannes Baptiſta Lancillottus, Cardinalis Horatii germanus frater, omnibus diſciplinis, Chriſtianiſque virtutibus excultus, infula Nolana condecoratus extitit.

Extitit etiam Lancillottus Lancillottus, Utriuſque Signaturæ Referendarius, Lateranenſis Baſilicæ Canonicus, mox Roſſanenſis optimus Archiepiſcopus.

Plura de his omnibus habes in Tom. 4. Ciaconiano Hiſtoriæ Pontificum Romanorum, & S.R.E. Cardinalium, noviſſimæ impreſſionis, col. 100. & 430. ac apud Ferdinandum Ughellum in Italia Sacra, To. 6. col. 309. To. 9. col. 415. Carolumque Cartharium in Advocatorum Sacri Conſiſtorii Syllabo, pag. 136.

HUGO ATRATUS, alias Atractus, Anglus, ab Oppido Diœceſis Wigornienſis, in quo eſt natus, cognominatus de Evesham, in pietate, ac literis enutritus, tantum in illis profecit, ut ſui ſæculi Phœnix diceretur. Scientiarum omnium cupidiſſimus, totus in ſtudiis erat, ſtudiaque intermittebat nunquam. Hinc omniſcia ditatus eruditione, Medicinæ tamen apprime operam dedit, & optimus habitus Medicus, ac ex Gymnaſiorum frequentatione continua, tota Europa notiſſimus fuit. Hujus Medici fama permotus Martinus II. dictus IV. Pont. Max. Romam accerſivit, ſuumque Medicum dixit, & Pontifici in pri-

mis carus, eidem variis in rebus doctrina, & diligentia ſuam ille fidem probatum ivit, hinc a Martino in numerum Cardinalium S. R. E. meruit cooptari. Medicinæ peritiæ, Matheſeos quoque cognitionem perbelle Hugo immiſcebat, quapropter ſui ævi eruditis, & aulicis curioſis gratiſſimus enituit. Scripſit ex Oldoino in Athenæo Romano

Medicinales Canones.

Problemata quædam.

De Genealogiis Humanis librum I.

Super Opere Febrium Iſaac Opuſculum.

Diſtinctiones Prædicabiles.

Poſtillas ſuper Biblia. Et alia quædam.

Alios de eo tractantes videas apud eundem Oldoinum, præter Ciaconium Vitarum Pontificum, & Cardinalium, noviſſimæ editionis, Tom. 2. col. 239.

IACOBUS BONACOSSUS, Italus, Nobilis Ferrarienſis, Artium, & Medicinæ Doctor; ſcientia quidem, rerum peritia, animi magnitudine, ac morum affabilitate excellentioribus comparandus, pauperum juxta & divitum Medicus, Medicuſque Pauli III. Sum. Pont. Pontificique acceptiſſimus. Poſt multos ſumma cum laude exantlatos labores, meritis onuſtus mortalia deſeruit. Romæ in Eccleſia S. Petri Montis Aurei, vulgo Montorii in Janiculo jacent ipſius oſſa, cum hac inſcriptione.

D. O. M.
IACOBO BONACOSSO FERRARIENSI
PAVLI III. PONT. MAX.
PRIMARIO MEDICO.
IOANNES BAPTISTA BONACOSSVS
EXCELLENTISSIMI
DVCIS FERRARIÆ SCRIBA
HERES BENEMERENTI POSVIT.
AN. M. D. LIV. MEN. IVNII
VIXIT AN. LXVIIII. MEN. I. DIES XII.
OBIIT AN. MDLIII. IV. IAN.

Quæ

Digitized by Google

Quæ extat etiam in Opere Gaſparis Alveri, cujus titulus, *Roma in ogni ſtato*, *Parte ſeconda*, pag. 312.

Prodiere ex iſta familia quamplurimi præclari viri, uti compertum ſit omnibus ex Scriptoribus rerum Ferrarienſium. Jacobus noſter laudatur ab Auguſtino Superbo in Opere, *Apparato degli Uomini illuſtri della Città di Ferrara*, par. 2. pag. 63. ubi etiam mentio cum laude facta eſt Hippolyti Bonacoſſi, Juris peritiſſimi, & librorum authoris egregii nominis; nec non Leonelli, Juris æque utriuſque Doctoris excellentiſſimi, ac Hieronymi acutiſſimi Philoſophi, & Medici.

JACOBUS BONAVENTURA, ... cui Gulielmus Athenius Bruxellenſis dedicavit Tomum 4. Reſponſorum, & Conſultationum Medicinalium Hieronymi Mercurialis, & Jacobum appellat clariſſimum virum, Clementis VIII. Maximi Pontificis Medicum, moribus optimis, ingenii facilitate, eximia virtute, ceteriſque egregiis animi dotibus coruſcantem, ac ad faſtigium veræ, ſolidæque doctrinæ ſumma cum laude evectum, cunctis Principibus cariſſimum, ſummoque Pontifici longe cariorem.

Meminit etiam hujus Theodorus Amydenus in Opuſculo inſcripto, *Trattato del bere caldo, e freddo*, cap. 12. pag. 55. cap. 18. pag. 105. 106.

Ad Jacobum Litteras dedit ſummæ exiſtimationis plenas Hieronymus Mercurialis, Tom. 4. Conſilior. Medicinal. pag. 155.

Maxentius Picinus Lycienſis edidit Apologiam pro Jacobo Bonaventura, Clementis VIII. Pont. Max. Medico, adverſus Marium Zuccarum Neapolitanum de Victu Parthenopæo.

JACOBUS GOTTIFREDUS, Italus, Nobilis Romanus, Philoſophiam, Medicinamque didicit, & Doctoris inſi-

inſignia conſecutus, virtutis, gloriæque deſiderio flagrans, ad morbos ſanandos ſe ſe totum contulit, bona equidem, & proſpera fortuna, namque omnibus approbantibus, ſingularique omnium applauſu Medicinam fecit, ac a Paulo II. Sum. Pont. Medicus Pontificius eligitur. Nobiliſſimam artem jugi diligentia, & doctrina exercuit, tantuſque Pontificis in illum amor fuit, quantus poteſt eſſe maximus; jure itaque animi bonis abundans, fortunæ etiam muneribus affluxit, ingenteſque opes ſua ſibi virtute collegit. Ædes Romæ in Platea, quæ de Paſquino dicitur, inſtruxit, olim divenditas, & noviſſime, anno ſcilicet 1692. emptas ab Archiconfraternitate Orantium pro Agonizantibus, ubi Eccleſia ædificata eſt. In demolitione domus, inventum Numiſma fuit æneum, quod præ manibus habui, in eo viſitur effigies ejuſdem Pauli II. hiſce verbis, *Paulus II. Venetus Pont. Max.* in altera vero facie, *Jacobus Gottifredus Romanus ejuſdem ſuffragio has ædes a fundamentis erexit.*

Præclaros viros, ex hac, tum antiquitate, tum nobilitate illuſtri plane familia exortos, videas apud Gaſparem Alverum in Opere, *Roma in ogni ſtato*, par. 2. p. 84. & ſeq. quibus addendus Brutus Gottifredus noſtro ævo vir pius, doctus, & antiquitatis peritiſſimus perveſtigator, de quo in mea Bibliotheca Romana, Vol. 1. Centuria 5. num. marg. 64.

Vivit dum hæc ſcribo Philippus Gottifredus, Baſilicæ Liberianæ Canonicus, Sacro Pontificio miniſtrans, Prælatorumque inſignibus, & familiaritate Palatii ornatus. Alexander etenim Papa VII. tribus præcipuis Baſilicis Urbis, Lateranenſi nempe, S. Petri in Vaticano, ac Liberianæ, in Sacello Pontificio locum dedit, ſingulis ſingularum Canonicis, Sacro miniſtrare Pontificio juſſit, quos propterea Prælatorum inſignibus, & familiaritate Palatii decoravit. IN-

INNOCENTIUS BALDUCCIUS, Italus, Piſtorienſis, Artium, & Medicinæ Doctor ſpectatiſſimus, qui doctrinarum ſplendoribus, morum innocentia, aliiſque virtutibus, majora gloriæ, & decoris addidit incrementa. Summorum Pontificum Innocentii IX. & Leonis XI. Medicus, laudes promeritas tulit, laudabilique exiſtimatione famam ſibi peperit. Perlegamus marmoream inſcriptionem collocatam in Eccleſia Deiparæ in Vallicella, ad ipſius nominis diuturnitatem, ubi Innocentii oſſa tumulata jacent.

INNOCENTIO BALDVCCIO
PATRICIO PISTORIENSI
INNOCENTII IX. ET LEONIS XI.
SVMMORVM PONTIFICVM
MEDICO ET CVBICVLARIO INTIMO
CVIVS ARTEM SALVTAREM
ROMA SEMPER
PRINCIPES VIRI SÆPE
CARDINALES IN PONTIF. COMITIIS SEMEL
PROBAVERVNT
VIRO IN QVO VIRTVTES ANIMI
NVMQVAM ÆGRÆ
QVEM SATIS
HONORVM FAMA POSTERITATI
SED LONGE PRÆSTANTIOR
EXIMIÆ PIETATIS LAVS
IMMORTALITATI COMMENDAT.
VIXIT AN. LXXX. MEN. VII. DIES IX.
OBIIT XIV. KAL. MAII M. DC. XXXV.

JOANNES ANDREAS BIANCHI, Italus, Parmenſis, Artium, & Medicinæ primæ notæ Doctor, quem virtute nitidum, doctrina clarum nominabant. In Gymnaſio Bononienſi ab anno 1525. docuit uſque ad annum 1561. quo evocatus eſt Romam a Pio IV. Pont. Max. & in Medicum aſcitus, ſumma cum ſui commendatione nominis, namque Medicinam exercendo, principem locum adeptus fuerat. Hu-

Digitized by Google

Hujuſce meminit Joannes Nicolaus Paſchalis Alidoſius in Opere, *Li Dottori Foreſtieri, che in Bologna hanno letto Teologia, Filoſofia, Medicina, ed Arti Liberali*, pag. 42.

In vivis eſſe deſiit Joannes Andreas Romæ, die nona Auguſti, anno 1566.

JOANNES ANTRACINUS, Italus, Maceratenſis, Philoſophiæ, & Medicinæ accurate vacavit, Laureamque honorifice meruit, nec exiguam, Medicinam faciendo, laudem adeptus eſt. Hinc in Aula Romana clarus, Hadriani VI. Sum. Pont. Archiater fuit, omneſque ſemper integerrimi, atque conſultiſſimi viri numeros complevit, omnibus, & præſertim Pontifici, aliiſque Magnatibus acceptiſſimus.

Joannis mentio habetur apud Paulum Jovium, in Vitis Virorum Illuſtrium, Tom. 2. Vita Hadriani VI. pag. mihi 281.

IOANNES BAPTISTA CANANUS, Italus, Nobilis Ferrarienſis, Julii III. Summ. Pont. Medicus, Medicus quippe, ac Philoſophus, qui ingenii acumine, multorumque annorum uſu, collegarum nemini concedebat, & Medicinæ profecto gloriam propagavit. Laudem quoque ſibi apud poſteros vindicavit ſcribendo Opus prænotatum

Muſculorum Humani Corporis picturata diſſectio. Ferrariæ. 1572. in 4.

Conſule Franciſcum Mariam Torrigium in Opere, *Sacre Grotte Vaticane*, par. 2. pag. mihi 388. Joan. Anton. Vander Linden De Scriptis Medicis, l. 1. Joannem Andr. Quenſtedt in Dialogo de Patriis Illuſtrium Doctrina, & Scriptis Virorum, pag. 337. Joſephum Lanzonum, De Jatro-Phyſicis Ferrarienſibus, pag. 8. Amatus Luſitanus laudibus etiam cumulare non deſinit Joan. Papt. Cananum

num in Centuriis Curation. Medic. Cent. 1. Curat. 23. 27. & 52. in Scholiis, ac Cent. 3. Curat. 40. in quibus Cananum in diſſecandis humanis corporibus, alterum fuiſſe Veſalium teſtatur; teſtaturque ejuſdem virtutes, & merita Auguſtinus Superbus in Opere, *Apparato degli Uomini Illuſtri della Città di Ferrara*, par. 1. pag. 16. ubi hoc legitur epitaphium.

IO. BAPTISTA CANANVS
IVLII III. PONT. MAX.
MEDICVS OLIM ACCEPTISSIMVS
NVNC AVTEM TOTIVS DITIONIS
ALPHONSI II. FERRARIÆ DVCIS SERENISS.
SVIS MERITIS PROTOMEDICVS.
MORTALITATIS MEMOR
HOC SIBI MONVMENTVM VIVENS
P. C.
AN. DOM. M. D. LXXIIX. KAL. IAN.
ÆTATIS VERO SVÆ LXIII.

Proſapia Canana viros peperit, tum literis, tum armis mirifice decoratos. Inter ceteros præfulſere Antonius Maria, ingentis æſtimationis Medicus, qui teſte laudato Lanzono publici juris fecit Commentaria in lib. Artis Medic. Galeni, & Commentaria in Aphoriſmos Hippocratis. De eo etiam Superbus, par. 2. pag. 77. ubi de Franciſco Maria Canano quoque agitur, excellentiſſimo Philoſopho, & Medico, politioriſque literaturæ diligentiſſimo cultori.

Julius Cananus, noſtri Joannis Baptiſtæ germanus frater enituit S. R. E. Cardinalis, cujus virtutes, & geſta exhibet memoria in marmore ſculpta Ferrariæ in Eccleſia S. Dominici, in Sacrarii pavimento, & eſt:

Digitized by Google

D. I.
IVLIO CANANO NOBILI FERRARIENSI
S. R. E. TIT. S. ANASTASIÆ PRESB. CARD.
ET CANANORVM BYZANTII STIRPE
PALEOLOGIS IMPERATORIBVS
VNA PROPAGATA.
QVI
IVLIO III. PONT. MAX.
IVVENIS ADMODVM A SECRETIS
ADEO ACCEPTVS INSERVIVIT
VT IN EVM
PONTIFICIAM AVCTORITATEM
SVPPLICATIONES
QVASCVMQ. SCRIPTVRASVE
SIGNANDI FIDENTER.
QVI
ADRIÆ ET MVTINÆ EPISCOPATVS
VENEFICIA COHIBENDO
HÆRESES EXTIRPANDO
AC TEMPLA RESTITVENDO
VIGILANTER REXIT.
QVI
SACROSANCTÆ TRIDENTINÆ SYNODO
INTERFVIT.
QVI A GREGORIO XIII.
POSTREMA ILLA PROMOTIONE
INTER CARDINALES COOPTATVS FVIT.
QVI DENIQVE
SIXTI V. LEGATVS
ÆMILIAM TAM ÆQVE IVSTEQVE
EST MODERATVS
VT NOMEN EIVS PERPETVO
GLORIOSVM SIT PERMANSVRVM.
ALEXANDER SANCTI IACOBI EQVES
ET SAPIENTIVM IVDEX
FRATRI OPTIMO
GRATÆ TESTIFICATIONIS ERGO P. I.
VIXIT ANNOS LXVIII.
OBIIT V. KALEND. DECEMB.
MDXCII.

Am-

Digitized by Google

Ampliſſimus hic Cardinalis prælo mandavit Conſtitutiones Adrienſes, quas Epiſcopus in Clericorum utilitatem elucubraverat.

Meminitque de eo Auguſtinus Oldoinus in Athenæo Romano, alioſque tantum virum celebrantes palam facit.

JOANNES BAPTISTA SERJUSTIUS, Italus, Nobilis Lucenſis, Romanuſque Civis, Philoſophiæ, Medicinæque Doctor gravis, & prudens, Gregorii XIII. Pont. Max. Medicus, a quo ſane Serjuſtia familia, & Patria plurimum decoris habet, & ornamenti. In Eccleſia Sanctiſſimæ Trinitatis Romæ, Hortulorum in Colle, ſeu Pincii extat Joan. Baptiſtæ ſepulcrum, cum ſequenti inſcriptione, ejus laudes referente.

D. O. M.
IOANNI BAPTISTÆ SERIVSTIO PET. FIL.
PATRITIO LVCENSI
PHILOSOPHIÆ AC MEDICÆ
PRÆSERTIM ARTIS
CLARISSIMO
BONARVM
PRÆTEREA LITERARVM DISCIPLINA
ERVDITISSIMO
VITÆ AC MORVM INTEGRITATE
PRVDENTIA DENIQVE
ORNATISSIMO
PRINCIPIBVS VIRIS CARISSIMO
ET OB SVMMA EIVS
IN HAC VRBE MERITA
CIVITATE ROMANA DONATO.
QVI
IACOBO CARDINALI SABELLO
ANNOS PROPE II. ET XX.
FIDEM AC INTEGRITATEM SVAM
INSIGNITER PROBAVIT.
GREGORII ETIAM XIII. PONT. MAX.
SACRIQVE PALATII FAMILIÆ
VALETVDINIS CVSTOS FVIT.
CHRISTOPHORVS VINCENTIVS
ET MICHAEL
FRATRES MOESTISS. POSS.
OBIIT AN. SAL. M. D. XC. MENS. SEPTEMB.
ÆTATIS SVÆ LV.
HVIC TEMPLO CC. AVREOS
AD STVDII VT VOCANT
MONTEM OCCVPATA PECVNIA LEGAVIT
QVA
BIS IN HEBDOMADA PRO EIVS ANIMA
SACRVM PERPETVO FIAT.

Eſt hujuſce mentio in Volumine Statutorum Collegii Medicorum Almæ Urbis, pag. mihi 108. Meminit etiam de eo cum præconio Baldus Baldi in Opere, *Diſcorſo Apologetico del vero Opobalſamo Orientale*, pag. 107.

Hippolytus Marraccius in Bibliotheca Mariana, par. 2. tractat de Philippo Serjuſtio, Academico quidem Obſcuro, ſed literis, atque eruditione clariſſimo, qui inter alia pietatis ſuæ erga Deiparam Virginem ſpecimina, edidit latino carmine De Deiparæ Virginis Imagine, novis Lucæ miraculis coruſcante Opuſculum. Nec non Joannes Ferro in Opere, *Teatro d' Impreſe*, par. 2. pag. 97. atque Scipio Bargagli in Opere, *Dell' Impreſe*, pag. mihi 134. De eodem loquitur æque Auguſtinus Oldoinus in ſæpe laudato libro mss. penes me, Scriptorum multorum Italiæ, *Filippo* (ait) *Sergiuſti, Nobile Luccheſe ſtudiò nel Seminario Romano, poi viſſe molto tempo in Francia, ritornato alla patria ſe ne morì. Ha ſtampato alcune Opere di Poeſia, e in lode della Vergine Santiſſima.*

JOANNES BAPTISTA VERALLUS, Italus, Romanus, Philoſophus, & Medicus in primis nobilis. Ad publicam utilitatem Medicinam exercuit egregie, proximorum ſaluti ſumma voluntate occurrendo. Splendido naturæ nitore, morumque majeſtate, toti Aulæ Romanæ manifeſtus, Eugenio IV. Pont. Max. cujus Archiater erat, aliiſque Magnatibus intime gratus, & conſiliorum eorum particeps integerrimus, ac prudentiſſimus.

Eſt hujus mentio in libro Statutorum Collegii Medicorum Urbis, pag. mihi 105. cui etiam dat munera laudum Baldus Baldi in Opere, *Diſcorſo Apologetico del vero Opobalſamo Orientale*, pag. 106.

Ex hac illuſtri progenie claruere Hieronymus Verallus, Joannis Baptiſtæ, & Juliæ, ſororis Card. Dominici Jacobatii filius, a Paulo III. æquo meritorum remuneratore, Cardinalium cœtui ſacro adſcriptus. Fa-

Fabritius Verallus, Hieronymi nepos pariter ad ſacram Purpuram admotus fuit a Paulo V. Ambo Romæ in Eccleſia Sancti Auguſtini in Campo Martio, in familiæ Verallæ Sacello, ſequentibus celebrantur elogiis.

D. O. M.
HIERONYMO VERALLO ROMANO
A PAVLO III.
ROMANA PVRPVRA DONATO
QVEM LOCVM ET MERVIT.
AD CAROLVM V. IMPERATOREM
IN GERMANIA NVNCIVS
DECRETO IN TVRCAS BELLO
AC RELIGIONE STRENVE PROCVRATA
ET SVSTINVIT AD HENRICVM II.
GALLIÆ REGEM LEGATVS
PARMENSI BELLO FELICITER COMPOSITO
ET AMPLIFICAVIT VRBANO VII.
SOBRINO ALVMNOQVE SVO
AD CHRISTIANÆ REIP. REGIMEN
DOMESTICA INSTITVTIONE
PERFECTO.
OBIIT AN. DOM. MDLV.
ÆTATIS SVÆ LV.

D. O. M.
FABRITIO VERALLO ROMANO
HIERONYMI CARD. VERALLI
FRATRIS FILIO
A PAVLO V. POST NVNCII APOST. MVNVS
APVD HELVETIOS
IMPIGRE ADMINISTRATVM
AD SACRAM PVRPVRAM ADMOTO
CVI PROMERENDÆ VRBANI VII.
CONSANGVINEI SVI
APVD QVEM ADOLEVERAT
EXEMPLIS INSTRVCTVS
OPTIMI PONTIFICIS MORES EXPRESSIT
DIGNVSQVE HABITVS
QVI SVBLATVM REPENTE PRINCIPEM
ALIQVANDO REPRÆSENTARET.
OBIIT AN. DOM. M. DC. XXIIII.
ÆTATIS SVÆ LIIII.

Digitized by Google

Paulus Æmilius Verallus, laudati Card. Hieronymi æque nepos fulſit Juriſconſultus celebris, ac Romanæ Rotæ Auditor, mox Roſsanenſis Archiepiſcopus, translatus deinde ad Caputaquenſem Eccleſiam, clarus in Concilio Tridentino, & apud Patres ſummæ exiſtimationis.

Satis ſit de his tantum verba fecisse, relictis aliis, armis, & litteris perſpicuis.

JOANNES BODIER, Cenomanus, Machaonia clarus in arte, Julii II. Pont. Max. Medicus cum eſſet, non ſolum in hoc obeundo munere, decus ſibi inſigne conciliavit, ſed etiam honoribus, & præmiis ſeſe adauctum, perornatumque ſenſit, adeoque Pontifici jucundus, ut ab ipſo nobilitatus ſit Abatia Romæ principali, & magni reditus, Sancti Sebaſtiani videlicet, extra Portam Capenam, via Appia; de qua re adhuc viſitur in eadem Eccleſia memoria in hoc modum.

D. O. M.
IO. BODIER CENOMANO
PHILOSOPHO AC MEDICO INSIGNI
CVIVS OPERA
CVM IVLIVS II. PONT. MAX.
VTERETVR
ILLVM HVIC SACRO
D. SEBASTIANI MONASTERIO
ABBATEM PRÆFECIT.
VIXIT AN. LXXV. MEN. III. DIES VIII.
OBIIT VII. KAL. IVLII. M. D. XVII.
IOANNES LVNELIVS EPISCOP. SEBASTIAN.
EIVSDEM MONASTERII ABBAS
AVVNCVLO BENEMER.
POS.

Legitur etiam hoc epitaphium apud Floravantem Martinellun in Opere, Roma ex Ethnica Sacra &c. Cap. 9. pag. mihi 302.

JO-

JOANNES BURGIUS, Siculus, Calatajeronenſis, Medicorum dictus, & merito, ſuo tempore princeps, principemque apud Principes Viros locum tenuit, præſertim apud Alphonſum Regem Parthenopæum, cujus inſtantia, Salentinus Paſtor electus eſt, mox Sipontinus Archiepiſcopus, deinde Epiſcopus Mazarienſis. Romam profectus, in magnam Pontificum, totiuſque Aulæ exiſtimationem vixit, virtute aſſidue, & doctrina duce. Paulus vero II. Pont. Max. proprium Medicum dixit, & felici omine, namque feliciſſime Pontificem periculoſe ægrotantem, a limine mortis revocavit, hinc ab eodem ad Archiepiſcopatum Panormitanum translatus fuit. Calatajeronæ defunctus, ſepelitur in maximo templo a Joanne Vega Prorege. Poſt annos 74. cum ejus cadaver effoſſum, integrum reperiſſent, honeſtiori tumulo, & inſcriptione exornatur hujuſmodi.

ILLVSTRISSIMO AC REVERENDISSIMO
IOANNI BVRGIO
EPISCOPO MAZARENSI SIPONTINO
ET TANDEM
ARCHIEPISCOPO PANORMITANO
SVORVM TEMPORVM TOTO FERE ORBE
CELEBERRIMO
CALATABYERONENSI ORNAMENTO.
D. VESPASIANVS BONANNO
FRANCISCVS BIZZARRI
FRANCISCVS MONTELEONE
AC NICOLAVS DE MONARDO
ANNO MDXXXXIII.
CIVITATIS PATRES
ANTIQVITATVM NON IMMEMORES
TVMBAM HANC
INSTAVRARE FECERVNT.
NATVRÆ CESSIT ANNO MCCCCXLVI.

Erraſſe tamen Patres, quamvis antiquitatum non immemores, ajunt Ferdinandus Ughellus in Italia Sacra,

Tom. 7. col. 1166. & Pompejus Sarnellus in Opere, *Cronologia de' Veſcovi, ed Arciveſcovi Sipontini*, pag. 302. ex animadverſione Rocchi Pyrrhi, in Notitia Panormitanæ Eccleſiæ. Obiit enim Archiepiſcopus Joannes anno 1469. non 1446. Si plura cupis citatos ſcriptores legas.

Ego apud Franciſcum Falabellam, S. Severinæ Archiepiſcopum, Romæ olim degentem, vidi ingens Opus ms. Joannis Burgii, cujus titulus,

Secreta veriſſima ad varios curandos morbos. In calce extabat Summarium Vitæ Joannis, ab anonymo exaratum.

JOANNES CASINUS, Italus, Nobilis Senenſis, laudati Franciſci Caſini, Urbani VI. Medici, germanus frater. Joannes vero Innocentii VII. Pont. Max. Medicus emicuit. *Giovanni* (ait Iſidorus Ugurgerius in Opere, *Le Pompe Saneſi, Parte prima, Titolo decimo ſettimo*, pag. 503.) *Caſini, tra' Filoſofi, e Medici del ſuo tempo tenne facilmente il primato; perchè ſiccome leggendo Medicina Teorica in Siena circa l'anno 1370. ſi dimoſtrò acutiſſimo, così operando nelle cure riuſcì fortunatiſſimo; finchè chiamato da Innocenzo VII. Pontefice Romano, fu ammeſſo tra' ſuoi più intimi familiari, e dichiarato cuſtode, e conſervatore della ſua ſanità.*

Non tacebo, Cardinalem Antonium Caſinum fuiſſe noſtri Joannis filium. Scriptores nonnulli Antonium Caſinum, Epiſcopum Maſſenſem, cum Antonio Caſino Cardinale confuderunt, decepti nomine, & cognomine, utriſque communi. Veritas porro eſt, quod Antonius Epiſcopus Maſſenſis fuit filius Franciſci, Medici Papæ Martini V. de quo ſuperius egi; Antonius vero Cardinalis, fuit hujus Joannis, Innocentii VII. Medici filius, uti accurate ſcripſit Ferdinandus Ughellus, in Italia Sacra, Tom. 3. col. 797.

Bartholomæus Caſinus, Cardinalis Antonii germanus frater, Monachus, & Abbas Ordinis Vallumbroſani,

ni, claruit Epiſcopus Piſaurenſis, quam Eccleſiam omni cum laude rexit; terramque deſeruit anno 1419. De eo item Ughellus, Tom. 2. col. 952.

JOANNES FRANCISCUS EMANUELIS, ſeu MANOVELLI, Italus, Florentinus, Pauli III. Sum. Pont. Medicus, cujus facta mentio eſt in volumine Statutorum Collegii Medicorum Almæ Urbis, pag. mihi 106. memoraturque cum præconio a Baldo Baldi in Opere, *Diſcorſo Apologetico del vero Opobalſamo Orientale*, pag. 107. Fuit equidem Joannes Franciſcus doctiſſimus, atque omnium virtutum laude cumulatiſſimus vir.

A clariſſimo Antonio Magliabechio, qui me officiis omnibus complectitur, per epiſtolam poſtulavi, ut de Joanne Franciſco notitias mihi ſuppeditaret. Ad rogata reſponſum dedit (ex relatis tamen a Bernardo Benvenuti) ad hunc modum:

Tre ſono le famiglie, che col caſato, o cognome di Manovelli hanno riſieduto nella Republica Fiorentina, e tutte e tre preſentemente eſtinte. La prima ebbe 19. *Priori, e due Gonfalonieri dal* 1283. *al* 1432. *Portò per arme un Campo diviſo a traverſo diritto; nella parte ſuperiore tre Stelle d'oro in Campo roſſo, e nella parte inferiore Campo d'oro. Fabbricarono la porta della Chieſa di S. Maria Maggiore, e vi ſi vedono le loro armi.*

La ſeconda dal 1296. *al* 1384. *godè ſei volte il Priorato, del reſto di eſſa non ci ſono reſtate altre notizie.*

La terza ebbe quattro Priori dal 1487. *al* 1527. *e faceva per arme un Giogo d'oro in Campo azzurro, e nella teſta dell'arme un raſtello roſſo di quattro denti, entrovi tre Gigli d'oro.*

Or di quale di queſte tre famiglie foſſe Gio. Franceſco d'Emanuello, o Manuelli, Medico di Papa Paolo III. *non ho potuto ritrovare.*

Digitized by Google

Apud Ammiratos in Operibus, *Iſtorie Fiorentine*, par. 1. Tom. 1. lib. 4. pag. mihi 214 legitur, *Ceſſato in queſto modo l'impetuoſo corſo di così fatto torrente, s'incominciò a penſare di riformare la Città, al governo della quale furono meſſi uomini di parte nera, nominando Gonfaloniere innanzi il tempo ordinario agli otto di Novembre Tedice Manovelli. Queſto è quello, che fece dire a Dante, della leggerezza della ſua patria lamentandoſi, e come Ghibellino avendo cagion di dirlo, che a mezzo Novembre non giunge a quel che d'Ottobre ſilava*. Secundo vero Tomo, lib. 19. p. 1022. *Entrato nuovo Gonfaloniere Niccolò Manovelli, della cui famiglia già 124. anni addietro era ſtato un' altro Gonfaloniere il cui nome fu Tedice &c.*

Hæc inveſtigaſſe de hac familia forſan alicui gratiſſimum fore credo, præſertim familiarum curioſis inquiſitoribus.

JOANNES FRANCISCUS MARENCI, Italus, Albenſis, qui Medicinam pie, & memorabili nomine fecit, cumque ſatis perſpecta foret ejus ubique integritas, & Doctrina, in Medicum Beati Pii V. Pont. Max. aſſumitur. Ut egenos correptos morbo, de periculo eriperet, multus aſſiduuſque erat piiſſimus hic Pii Archiater, exemplo tanti Pontificis, qui ſemper pietate ardebat in Deum, & in proximum charitate.

Habeo ego Jo. Franciſci ſynopticam enarrationem *De Pii V. Pont. Max. Morbo, quo obiit*, cujus integrum authographum extabat apud optimum virum, & eruditum Joannem Biſſaigam amicum meum olim officioſiſſimum, Secreto Sedis Apoſtolicæ Archivo Vicepræfectum. Hac enarratione conſtat Joannem Franciſcum, hujus Beati Pontificis perdigne Medicum fuiſſe.

JOANNES GAMUCCIUS, Italus, e Sancto Gemignano, fuit Medicus Clementis VII. Summi Pontificis, teſte

ſte laudato Vincentio Coppi in Opere, *Uomini illuſtri Sangimignaneſi*, pag. 192.

De hac familia ſuperius egi de Andrea Gamuccio ſcribens.

JOANNES JACOBUS BALDINUS, Italus, ex Apiro, porro non omittendus. At paucis ut me expediam, tu vero multa lector habeas, proferam ſepulcralem inſcriptionem, extantem Romæ in Eccleſia Sancti Auguſtini.

D. O. M.
IOANNES IACOBVS BALDINVS
EX APIRO IN PICENO
PHILOSOPHIÆ AC MEDICINÆ
LAVREA DECORATVS.
A BENEDICTO CARDIN. IVSTINIANO
ROMAM ACCITVS
SCIPIONI
QVOQVE CARDINALI BVRGHESIO
INSERVIENS
ILLVSTRIS NOMINIS EXISTIMATIONE
ITA INCLARVIT
VT EIVS OPERA
OMNES FERE PVRPVRATI PATRES
AC PRINCIPES VTERENTVR.
QVIN IMO
REPARANDA VRBANI VIII.
AC INNOCENTII X.
SALVS
EIVS CVRÆ SÆPE CREDITA FVIT.
AB ALEXANDRO VII.
PARITER ACCERSITVS
OB VALETVDINEM AC SENECTVTEM
IMPOTENS MERITO MVNERE
SE ABDICAVIT.
TOT VERO POST HONORIFICOS LABORES
VITÆ METAM ATTINGENS
PATRIAM QVAM OPERVM SPLENDORE
CLARAM REDDIDERAT
OPVM LARGITIONE LOCVPLETAVIT.

NAM IN APIRO
VBI ECCLESIAM
SVB INVOCATIONE SANCTI VRBANI
A FVNDAMENTIS EREXERAT
COLLEGIATAM
DVODECIM CANONICORVM
CVM OCTO BENEFICIATIS
INSTITVIT.
VIRGINIBVS NVBILIBVS
CERTAM PECVNIAM IN DOTEM
PRÆSCRIPSIT.
EX OMNI ASSE HEREDES
DVODECIM CANONICOS
VLTIMIS TABVLIS DECLARAVIT.
MVLTIS DEINDE LOCIS
PIETATI ADDICTIS
LEGATO INGENTI ÆRE
CONSVLVIT.
QVI ENIM
AMANTISSIMVS PAVPERVM
PATER FVERAT
PAVPERVM INOPIÆ
ETIAM POST FATA PRÆSTO ESSE VOLVIT.
SIC PLVS ALIIS QVAM SIBI VIVENS
ANNO REDEMPT. M. DC. LVI.
ÆTATIS SVÆ LXXII.
PIE DEVIXIT.
TOT IGITVR OB PROMERITA
CANONICI SANCTI VRBANI IN APIRO
GRATISSIMORVM ANIMORVM INSTINCTV
TANTI BENEFACTORIS MEMORIAM
COLERE VOLENTES
ILLVM
HAC IN ECCLESIA IN QVA CONDI VOLVIT
LVCI RESTITVVNT
ET ÆTERNITATI COMMENDANT.
ANNO IVBILÆI M. DC. LXXV.
THOMAS PERANZONVS CANONICVS
ET EXECVTOR TESTAMENTARIVS
MONVMENTVM HOC
ÆRE HEREDITATIS
PONENDVM CVRAVIT.

Digitized by Google

JOANNES MARIA LANCISIUS, Italus, Romanus, ſummo a natura inſtructus ingenio, Medicinæ ſtudium dicavit ſuum, Medicinæque peritia valens, & magno in honore, ac nomine cum eſſet, mortuo Franciſco Santuccio, qui Innocentii XI. Sum. Pont. a Medelis erat, illi Joannes Maria ſubrogatus fuit, atque Canonicatu in Eccleſia Sancti Laurentii in Damaſo donatus. Denato vero Pontifice, Canonicatum dimiſit, operam modo ſedulam navat Lecturæ in almæ Urbis Archigymnaſio, Medicinamque cum nominis fama exercet, in omnibus, quæ ad hanc facultatem ſpectant diligentiſſimus, & non vulgarem ejus magis magiſque in dies obtinet doctrina locum. Edidit huc uſque

Lucubrationem de Virgine quadam Callienſi, mirabili vexata ſymptomate, habitam in Congreſſu Medico-Romano, in ædibus Hieronymi Braſavolæ, Medici primarii, die 21. Septemb. 1682. prælo datam Romæ, apud Criſtophorum Dragondellum, eodem anno.

Fecit *Explicationes* ad Opus prænotatum, *Anatomia per uſo, ed intelligenza del Diſegno, ricercata non ſolo ſu gli oſſi, e muſcoli del corpo umano, ma dimoſtrata ancora ſu le Statue antiche più inſigni di Roma, delineata in più tavole con tutte le figure in varie faccie, e vedute &c. Con le Spiegazioni, e Indice del Signor Canonico Gio. Maria Lanciſi, già Medico Segreto della Santa Memoria di Papa Innocenzo XI.* Prodiit Romæ ex Typographia Dominici de Rubeis, anno 1691. in fol.

Magiſter Fr. Joſephus Maria Lanciſius, Ordinis Franciſcanorum Conventualium, vir doctus, & eloquens, noſtri Joannis Mariæ germanus frater, religioſiſque moribus illuſtris, Prædicationis munus laudabiliter exercet, Provincialis Romanæ Provinciæ inſtitutus anno 1694. impoſitum onus maxima virtute adminiſtrat.

JO-

JOANNES PHILIPPUS DE LIGNAMINE , Siculus , Meſſanenſis , qui Medicinam in primis coluit , ingenio vir acutus , & vehemens , Medicinamque publice , magna diſcipulorum frequentia Peruſiæ docuit . Cum fratre Franciſco de Ruere , Ordinis Fratrum Minorum Miniſtro Generali , mox S. R. E. Card. arctiſſimo neceſſitudinis vinculo conjunctus extitit . Cardinalis deinde Ruverius ad Pontificatus faſtigium evectus , dictus Sixtus IV. benevolentiam erga Joannem Philippum , ac æſtimationem oſtendit , Medicumque adhibuit . Quod munus graviſſimum , quamvis valde Jo. Philippum occuparet , nihilominus librum ſcripſit , inſcripto eidem Sixto IV. Sum. Pont.

De unoquoque cibo , & potu utili homini , & nocivo , eorumque primis qualitatibus . Romæ . in 4. De quo meminit Jo. Anton. Vander Linden , De Scriptis Medicis , lib. 1.

JOANNES SERNINUS , Italus , Senenſis , Calixti III. ac Pii II. Summorum Pontificum Archiater . Iſidorus Ugurgerius Azzolinus in Opere , quod indigitatur , *Le Pompe Saneſi , Parte Prima , Titolo Decimo ſettimo* , pag. 506. de Joanne attexuit enarrationem . *Giovanni* (inquit) *Sernini ancorchè non foſse uſcito dall'adoleſcenza , fu nondimeno per la ſua eccellenza nell'arte dichiarato , e laureato Dottore di Medicina . Eſercitolla per qualche tempo nella patria con gran fortuna ; onde ſparſa la fama del ſuo valore all'altre Città d'Italia , fu chiamato con onorevole ſtipendio a Città di Caſtello , ove dimorò quaſi tre anni con ammirazione comune , ch'egli in queſto tempo aveſse reſtituito la ſanità alla maggior parte degl' infermi , che aveva curato . Quindi fu dimandato dagli Anconitani , ed egli prontamente v'accorſe , e fece prove tali , che le ſue cure erano ſtimate miracoli . Il che ſentendo Caliſto III. Pontefice Romano , chiamò Giovanni a Roma , e lo dichiarò ſuo Medico . Morto Caliſto gli ſuccedette Pio II. Saneſe , che avendo piena notizia di Giovanni , l'eleſse parimente per ſuo Medico,*

ed

ed a lui ſolo confidò la conſervazione della ſanità ſino all'ultim' ora della ſua vita. Fu Giovanni, come gli altri ſuoi antenati, affabile, piacevole, e caritativo. Morì in Roma l'anno 1464. a' 23. di Settembre: ed il ſuo corpo fu trasferito a Siena l'anno 1465. li 3. di Novembre, nel qual giorno gli furono fatte ſolenniſſime eſsequie.

Patrem Joannes habuit Franciſcum, nepotemque, Franciſcum æque vocatum, qui celeberrimi Medici coruſcarunt, cum encomio recenſiti ab eodem Ugurgerio, titulo ſupra memorato. Laudaturque Hector Serninus, Titulo 18. pag. 600. qui edidit, *Le Tragedie di Seneca in verſo ſciolto*.

JOANNES TIRACORDA, Italus, Firmanus, in Philoſophicis, ac Medicinæ ſtudiis inſigniter verſatus, Medicusque habitus Romæ graviſſimus, atque doctiſſimus, virorumque principum ſanitatem, frequenti cum laude tutatus eſt (ac ſi fidem præſtas Bernardino Genga in Opere, cujus titulus, *Anatomia Chirurgica*, lib. 2. cap. 33. p. 292. ſecundæ impreſſionis) Innocentii X. Pont. Max. Medicus circumfulſit, Medicorumque coryphæus nuncupatus.

Joanni inſcripſit Epiſtolam Julius Cæſar Benedictus a Guelfalione, & eſt Epiſtola 3. libri 7. Epiſtolarum Medicinalium.

JOANNES ZECCHIUS, Italus, Bononienſis, Romana Civitate donatus, Medicus, & Philoſophus probatiſſimus, integerrimusque, qui permultos in morbis deſperatos, mirabili ope ſanitati reſtituit: inde ita firma, ita ſtabilis mentibus hominum opinio de eo comprehenſa fuit, ut nullus extiterit gravi affectus morbo, qui Joannis ſententiam non requireret; nulla rerum dubiarum diſputatio, quæ doctiſſimum hunc Medicum non admitteret, ut etiam accitus fuerit a Sum. Pont. Clemente VIII. ad lites, & graviſſimas illas in Arte controverſias dirimendas,

das, inter Romanos Medicos, & Neapolitanos exortas, quas Hieronymus Provenzalis expendendas in Sacro Palatio coram Pontifice propoſuerat. In quibus reſolvendis, quam egregie pro loci majeſtate ſe geſſerit Zecchius, quæ, qualiaque fuerint propoſitis tanti ponderis quæſtionibus, ejus Reſponſa pro tuenda in curandis febribus, Romanorum Archiatrorum methodo hactenus ſervata, ac impoſterum in Urbe ſervanda, fuſe, & diſtincte enarravit, ac typis edidit Joannes Baptiſta Orius, inſignis Medicus Ariminenſis, evulgato Opere, & indigitato

De Ratione curandi præſertim febres ex putri ortas humore. a Medicis hactenus in Urbe ſervata. Diſputatio. Romæ apud Aloyſium Zannettum. 1596. in 4.

Excitata itaque magis magiſque Zecchii fama, adeo percrebuit, ut ab eodem Pontifice Clemente VIII. acerrimo ingeniorum judice, ac promotore, inter digniores, Medicus ſuus intimus probari meruerit, quod etiam a Sixto V. Sum. Pont. factum prius fuiſſe conſtat. Non minus docte, quam utiliter alia plura ſcripſit Joannes, & ſunt ex Joan. Anton. Vander Linden lib. I. De Scriptis Medicis.

Conſultationes Medicinales, in quibus univerſa praxis Medica exacte pertractatur. Andromachi Zecchii opera in lucem editæ. Venetiis. Apud Joannem, & Variſcum Variſcos. 1617. in 4. Romæ. Apud Guillelmum Facciottum. 1601. in 4. Francof. 1650 in 8.

De Urinis brevis, & pulcherrima methodus. Cui de laterali dolore cum febre putrida, nec non mali moris Tractatus, & Conſultatio accedunt. Herculis Zecchii opera in lucem edita. Bononiæ. Apud Heredes Joannis Roſſii. 1613. in 4.

De Aquarum Porrectanarum uſu, atque præſtantia Tractatus, in 7. capita diviſus. Bononiæ. Apud Joannem Roſſium. 1576. in 4.

In primam Hipp. Aphor. Sect. dulciſſimæ Lectiones. Qui-

bus

Digitized by Google

bus accedunt Tractatus 4. inſignes, admirabili quadam methodo digeſti, de Purgatione videlicet, de Sanguinis Miſſione, de Criticis Diebus, ac de Morbo Gallico. A Scipione Mercurio ſumma diligentia ab ore Authoris excepti. Tomus Primus. Bononiæ. Apud Joannem Roſſium. 1586. in 4.

Zecchium celebrant Joannes Paſchalis Alidoſius in Opere, *I Dottori Bologneſi di Teologia, Filoſofia, Medicina, ed Arti Liberali*, pag. 109. Scipio Mercurius in volumine, cujus titulus, *La Commare*, Lib. 1. Cap. 17. De eo etiam mentio in mea Bibliotheca Romana, Vol. 2. Cent. 10. num. marg. 91. in Libro Statutorum Collegii Medicorum Almæ Urbis, pag. mihi 110. ac apud Petrum Caſtellum, in Opere de Abuſu Phlebotomiæ, pag. 14. Fuſe tamen de tanto viro ſcripſit eruditus, humaniſſimuſque meus amicus Carolus Cartharius, Advocatus Conſiſtorialis in Athenæo Romano.

Mortuus eſt Romæ Joannes anno 1601. die ſecunda Decembris, ætatis ſuæ 68.

JOFFREDUS GAMBARANA, Italus, Nobilis Taurinenſis, vivacis, ac ſolidæ doctrinæ Medicus exquiſitiſſimus, hic producendus, nam cum ejus virtutum fama undique increbuiſſet, Clemens VIII. Pont. Max. familiaribus epiſtolis ad ſuſcipiendam ſuæ tutelam valetudinis accerſivit, & hoc compertum fit ex Oratione Emanuelis Philiberti Panealbi in Lauream Equitis Cæſaris Octavii Gambaranæ, in qua author, Gambaranæ familiæ nobilitatem, laudes, merita, & gloriam luculenter expreſſit, laudibuſque extolluntur permulti alii præſtantes viri, ex hac familia orti. Legitur hæc Oratio in Syllabo Scriptorum Pedemontii Andreæ Roſſotti, pag. 417.

JULIUS DE ANGELIS, Italus, e Terra Bargæ, Lucanæ Diœceſis, nobili proſapia creatus. Patrem promeruit Franciſcum optimum Juriſconſultum. Fratres Nicolaum

lium Advocatum Sacri Conſiſtorii; & Coſmum Juris utriuſque Doctorem, ſacræ Inquiſitionis Aſſeſſorem in Urbe, mox Cortonenſem Epiſcopum, ac Equitem Jacobum in Piſana, nec non Senenſi Univerſitate Legum Profeſſorem, in Civitate æque Senenſi, Generalem pro Magno Etruriæ Duce Auditorem, Volaterrarum quoque, & Plumbini Priorem Ordinis Sancti Stephani. Domeſticis itaque excitatus Julius exemplis, doctrinarum, virtutumque incenſus amore, operam literis ſedulam navavit; Philoſophiæ attamen, Medicinæque præſertim ſtuduit, & cum ingenio vivido, peracuto, elegantiſſimoque præſtaret, præſtantiſſimus evaſit Medicus, atque Philoſophus, ac per annos plures in Piſana, dein Romana Academia, publice, & cum præconio edocuit; tandem Clementis VIII. Sum. Pont. Archiater emicuit, & ab eodem Pontifice, Sancti Spiritus in Saxia Præceptor renunciatus.

De Familia Angelia Piſana, quæ nedum vetuſta, ſed nobili, jamdiu propter bella a Florentinis contra Piſanos geſta, ad oppidum Bargæ demigravit, & hinc exortum quod ejuſdem gentis nonnulli Bargæi fuerint nuncupati, deque aliquibus ejuſdem proſapiæ viris clariſſimis, videre poteris Syllabum Advocatorum Conſiſtoralium Caroli Cartharii, p. 205. Enarrationem Synopticam eruditi Præſulis Joannis Ciampini, de Abbreviatoribus Parci Majoris, pag. 37. & Santinum Cicatellum in Vita Pat. Camilli de Lellis, l. 3. cap. 7. Sepulchralem inſcriptionem in Aracælitano Templo Romæ ſculptam, nec pigeat auſcultare.

D. O. M.
IOANNI DE ANGELIS PATRITIO PISANO
QVI
DOMESTICVM VIRTVTIS ET SAPIENTIÆ
NACTVS EXEMPLVM
IACOBVM PATREM
IVRIS ET IVSTITIÆ CONSVLTISSIMVM

NI-

NICOLAVM CONSISTORIALIS AVLÆ
ET S. P. Q. R. ADVOCATVM
IVLIVM S. SPIRITVS IN SAXIA
MAGNVM PRÆCEPTOREM
COSMVM EPISCOPVM CORTONENSEM
PATRVOS
CVM LAVDE ÆMVLATVS
POST HVMANIORA STVDIA
AD IVRIS SCIENTIAM FIRMITER
ADIVNCTO ANIMO
LITTERARVM APOSTOLICARVM
MAIORIS PRÆSIDENTIÆ ABBREVIATOR
VTRIVSQVE SIGNATVRÆ EX XII. VIRIS
IVDICIA DANTIBVS REFERENDARIVS
PRO VRBIS VICARIO
SVPREMVS CIVILIVM CAVSARVM IVDEX
VRBIVM REGIMINA
FORENSIA MVNERA
RESQVE PVBLICAS
SVMMA INTEGRITATE AC PRVDENTIA
ADMINISTRAVIT.
INDVCTAM MOX INIQVA MORBI VI
OCVLORVM ORBITATEM
ÆQVISSIME PERFERENS
QVAM SIBI
LVCEM VITÆ
INCLEMENTIA BREVEM ADEMERAT
MELIORI MORTIS OPE DEMVM PERENNEM
RECEPIT.
OBIIT V. KAL. SEPTEMBRIS
ANNO SAL. M. DC. XLI.
ÆTATIS LV.
FRANCISCVS DE ANGELIS
EQVES S. STEPHANI
VOLATERRARVM PRIOR
FRATRI OPTIMO MOERENS POSVIT.

De Petro Angelio Bargæo Poeta, & Oratore inſigni ſuperfluum omnino eſt verba facere. Quis enim ignorat quanto ſit nitido ſplendore coruſcus?

Hujuſce etiam Familiæ decus eximium extitit Jacobus de Angelis, inter S. R. E. Cardinales ab Innocentio XI. adſcriptus.

De Julio noſtro mentio quoque habetur in Libro Statutorum Collegii Medicorum Urbis pag. mihi 111. & apud Petrum Caſſianum in Opere, *Difeſa del bever caldo*, pag. 12. ac Gaſparem Alverum in parte ſecunda Operis inſcripti, *Roma in ogni ſtato*, pag. 264. Ultra recenſitos, ejuſdem gentis quoque claruit Antonius de Angelis, Populoniæ, & Maſsæ Epiſcopus, anno 1570.

JULIUS CÆSAR MARSELLA, Italus, natus in Oppido prope Soranam Urbem, quod vulgo dicitur *l' Iſola*, Pancratii Marſellæ Phyſici ſuo ævo clariſſimi filius. Vixit Romæ Julius Cæſar in Aula excellentiſſimorum Ducum Soræ, Jacobi ſcilicet, & Hugonis Boncompagni, & ita in Philoſophiæ, ac Medicinæ cognitione deſudavit, ut inter Medicos celeberrimos, atque Philoſophos, ob rerum etiam gerendarum prudentiam, morum honeſtatem, innocentiæque famam, maximo apud omnes in pretio habitus fuerit. Doctrinarum adeo amans, ut ejus voluptas omnis in lectione, ſcriptioneque repoſita eſſet, linguarum Græcæ, & Latinæ peritiſſimus multa *Literaria Monumenta* apud heredes mss. reliquit. Merito itaque tantus vir coruſcavit Innocentii X. Pont. Max. Medicus, & Baſilicæ S. Mariæ Majoris de Urbe Canonicus, Mariæque Virginis cultui addictiſſimus, excelſaque pietate ſuſpiciendus, excelſis æque laudibus efferendus, ac conferendus cum primis ſuæ tempeſtatis viris probis, doctiſque, qui nomen longe, lateque divulgarunt.

JULIUS MANCINUS, Italus, Senenſis, cum etiam tum juvenis (decerptæ ſunt cognitiones ſequentes a Jano Nicio Erythræo in Pinacotheca 2. Imag. 24.) rixatus cum quopiam eſset, ac propterea compactus in carcerem, ſimul

mul ac dimiſſus eſt, patria ſede relicta, Romam commigravit, commodum cum in Noſocomio S Spiritus in Saxia, de novo Medico in demortui locum ſubrogando deliberabatur, & quia locus ille ab omnibus fere Medicis, qui erant in Urbe, ſumma ambitione expetebatur, decretum fuerat, ut res in certamen deduceretur, eique, munus illud decerneretur, qui interrogatus de quæſtionibus, ad rem medicam pertinentibus, aptius ceteris reſpondiſſet. Quamobrem Patritius Patritius, Senenſis, vir nobilis, & clarus, Romanuſque civis, ad quem literas commendatitias ab amicis acceperat, ſi maturius, inquit, ad Urbem veniſſes, ac longius ſpatium ad te comparandum nactus eſſes, facile poteras una cum aliis, in illud ingenii doctrinæque diſcrimen contentionemque venire. At ille irridens, quid mihi, ait, opus eſt ſpatio ad me comparandum? Hem nunc, ſi libeat, poſſum. Nec mora, ita ut erat ocreatus, certamini ſe objecit, factumque eſt, ut victor inde diſcederet, ſtatimque decretas Medico ad habitandum ædes ingrederetur. Magnam hujus certaminis victoriam apud alios Medicos invidiam illi conflaverat, itaque ex compacto, id unum omnes agebant, ut invenirent aliquid, quo de eo illum loco dejicerent, quem ſua fuerat virtute adeptus: atque apud Hoſpitalis ejus domus Præceptorem, cœperunt eum accuſare, quod celerius, quam alii Medici ægros, ac raptim inviſeret, ut cura illa expeditus, poſſet attentius ſuis dare operam negotiis. Quamobrem in quoddam multorum ejus familiæ concilium a Præceptore vocatus, reprehenſus eſt acriter, quod negligenter, & cum ægrotantium pernicie, ſuſceptum a ſe munus obiret. At Julius interritus, memoriter ægrotos omnes, fidei ſuæ commiſſos, a primo ad ultimum proferens, narravit, unde domo unuſquiſque, qua ætate, quo genere vitæ eſſet, quo morbo, & a quo die laboraret, quam cura-

rationis rationem adhibuiſſet, quamque adhibiturus deinceps eſſet ſingulorum morbis, præſenſiones, aliaque, unicuique eorum magis propria, atque præcipua; quibus magna eorum, qui audierant, cum admiratione prolatis, malevolorum obtrivit invidiam. In prædictionibus multum præſtabat, ac ſimul ac ægrum inviſerat, ſtatim quem exitum morbus ille eſſet habiturus divinabat. Sed nulla verborum humanitate ægrum ſublevabat, nam vix tria, vel quatuor verba eloquebatur, pulſum tentabat, num æqualiter in eo venæ, & arteriæ micarent, linguæ digitum, ſtomacho manum admovebat; tum quid illi in cœnam, vel in prandium dandum eſſet imperabat. Philoſophiæ in primis ſtudium ſuum dederat: neque erat Philoſophus ex eorum numero, qui in ſcholis, ſpinoſis, contortiſque diſputationibus, id agunt, ut adverſarium breviter arguteque concluſo argumento decipiant, ſed ex iis, qui ex vi verborum, ac ſententiarum, quid potiſſimum ſenſerit Ariſtoteles conantur exculpere. Habitus eſt etiam Chaldaicis literis apprime doctus; ſed re vera totam illam diſciplinam contempſit, ac deridiculo habuit. Urbanus VIII. Pont. Max. merito fecit eum ſemper plurimi, & tum majorem habere eum cœpit, cum initio Pontificatus ſui, ejus conſilio, ex ancipiti morbo ereptus eſt, a quo fuerat pene oppreſſus; nam cum inter ceteros Medicos, de alvo, quæ conſtiterat, medicata potione illi danda conveniret, ſolus reſtitit, quantum potuit, quod diceret fore ut, mediam circiter noctem, id in eo a natura fieret, quod a medicata potione requirerent. Quæ ſeu vaticinatio, ſeu prædictio, vera eſt ea ipſa nocte confecta; itaque eum Medicum ſibi ſolum adduxit, & opiparo in Æde Divi Petri in Vaticano Sacerdotio, hoc eſt Canonicatu donavit. Magna cum parſimonia vixit, quamvis dives factus, hinc ſexaginta, & eo amplius aureorum millia confecit, ex quorum

rum fructibus, ex teſtamento, Senis tot adoleſcentes ex ea civitate, qui dent operam Juri civili, Medicinæ, vel Philoſophiæ aluntur, quot poſſint ex eis ſinguli quina, vel ſummum ſeptena ſcuta quot menſibus capere. Picturæ fuit intelligentiſſimus, ſcripſitque volumen, cujus titulus

Trattato delle Pitture di Roma, quod ms. extabat in Bibliotheca inſtructiſſima amici mei officioſiſſimi, Equitis Caroli Antonii a Puteo.

De Julio fit mentio in libro Statutorum Collegii Medicorum Urbis, pag. mihi 112. apud Baldum Baldi in Opere, *Diſcorſo Apologetico del vero Opobalſamo Orientale*, pag. 107. ac Octavium Falconerium, in elucubratione cujus inſcriptio, *Diſcorſo intorno alla Piramide di C. Ceſtio*, pag. 12. Iſidorumque Ugurgerium in Opere, *Le Pompe Saneſi*, par. 1. tit. 17. pag. 537. Dominicum Regi in Opere, *Memorie Iſtoriche del Ven. P. Camillo de Lellis, e de' ſuoi Chier. Regol. Miniſtri degl'Infermi*, lib. 9. cap. 6. pag. 240.

Julii quoque memoria, ampliſſimis conſecrata eſt monumentis in Hiſtoria Plantarum, Animalium, Mineralium Mexicanorum, collecta a Nardo Antonio Recchi, cum expoſitione Joannis Fabri Lincei, pag. 559. Petrus Caſtellus Opuſculum de Abuſu Phlebotomiæ Julio inſcripſit, Joannes Manelphus eidem dicavit librum, qui prænotatur, Hippocratis Aphoriſmi, Nicolao Leoniceno Interprete, una cum Annotationibus quibuſdam, & circa textum præcipue Joannis Manelphi.

LAURENTIUS ROVERELLA, Italus, Nobilis Ferrarienſis, pius, erudituſque Philoſophus, Medicus, ac Theologus. Ob res præclare geſtas, laudibus, & honoribus cumulatus, & ob morum integritatem, præſtantiamque doctrinæ, Nicolao V. Sum. Pont. cujus fuit Me-

Digitized by Google

Medicus, & intimus cubicularius, nec non aliis multis principibus viris merito cariſſimus. Recenſere hic minime tedeat amici epiſtolam, Joſephi nempe Lanzoni Medici Ferrarienſis, dotibus ſcientiarum, libriſque editis notiſſimi, datam Ferrariæ 4. Kal. Septemb. 1695. En verba: *Famiglia nobiliſſima fu, & è anche al preſente in Ferrara la Roverelli, dalla quale nacquero in ogni tempo varii ſoggetti grandi, tra queſti riſplende Lorenzo, di cui V. S. Illuſtriſſima mi chiede notizia. Fu figliuolo Lorenzo di Giovanni Roverelli, e di Anna Zabarelli, nobile Padovana, ſtudiò da fanciullo la Grammatica, poi paſsò alla Rettorica, indi alla Filoſofia, e Medicina, in cui n'ottenne la laurea dottorale, dipoi fu proveduto di una Cattedra nell'almo noſtro ſtudio di Ferrara, ma poco vi ſi trattenne, perchè fu dalla Repubblica di Venezia chiamato a Padova Lettore in quell' Ateneo, ove leſſe con molto applauſo: onde il Marcheſe Lionello d'Eſte, Signore allora di Ferrara, lo richiamò alla patria, ed aveva quivi concorſo infinito di valenti uomini di quel tempo: quindi Papa Nicola V. invaghitoſi della virtù di un tanto Medico, l'invitò a Roma, e lo dichiarò ſuo Cameriere, e Medico, e vi ſtette due anni continui. Laſciata Roma, andò a Parigi, e in quella Univerſità inſegnò la Filoſofia, anzi colà datoſi alla Teologia, n'ottenne la laurea del dottorato. Da Francia ritornò a Ferrara, e dal Duca Borſo ſuo padrone, che ſucceſſe a Lionello, fu mandato Ambaſciatore a diverſi Prencipi. Il Pontefice Niccolo V. conoſcitore di quanto valeva Lorenzo lo ſpedì Nunzio in Francia, e dipoi in Ungaria, & allora ebbe il Veſcovato di Ferrara da Papa Pio II. l'anno 1460. li 19. Aprile. Fu Legato nell' eſercito eccleſiaſtico ſotto il Generale Orſini, indi fu mandato Legato alla Dieta Imperiale, fu anche dapoi Datario di alcuni Papi. Partì da Roma aggravato da gli anni verſo la patria, e nel paſſare da Monte Oliveto, Monaſtero de' Monaci Olivetani, colà mortalmente infermoſſi, e nelle braccia di ſuo fratello Niccolò*

morì

morì compianto da tutti. Fu portato il ſuo cadavere a Ferrara, e fu ſepolto nella Chieſa di S. Giorgio. Sicchè da ciò che ho ſin ora detto, appare, che il ſudetto Lorenzo ſervì di Medico attuale, e Cameriere ſecreto, e famigliare per due anni Niccolò V. avendolo queſto Papa chiamato a sè in riguardo della ſua virtù, e profeſſione. Di queſto noſtro gran Ferrareſe Lorenzo Roverelli, Medico, e poi Veſcovo ne parlano il Lancillotti nelle Iſtorie Olivetane, il Sanſovini nelle Famiglie illuſtri d'Italia, l'Abbate Ughelli nell'Italia Sacra, ed il Padre Libanori nella ſua Ferrara d'Oro, parte ſeconda &c.

De eo etiam Auguſtinus Superbus in Opere, *Apparato degli Uomini Illuſtri di Ferrara*, par. 1. pag. 12. Ab Equite Tito Strozza Ferrarienſi, hoc fuit Epitaphio Laurentius decoratus.

Tu, decus Urbis eras, magna ſolertia mentis,
Laurenti, ad magnas res tibi fecit iter.
Nec contenta fuit Latiis tua gloria terris,
Sed toto nomen claruit Orbe tuum.
Romanus quaſcumque plagas te Paſtor adire
Juſſit, ubique tibi dextera fama fuit.
Gallia te ſtudiis florentem vidit, & omne
Officium, grato præſtitit obſequio.
Te noverat ferox Germania, norat Iberus
Quid tibi conſilii, juſtitiæque foret.
Te Duce Pannonii ſævos fregere Bohemos,
Bellaque pro ſancta ſunt tibi geſta fide.
Amiſſo teſtis Ferraria Preſule luget,
Mœſta ſuum defiet ſtirpis Roverella patrem.
Nunc fratrum in patriam cura translata tuorum,
Hoc tua ſub tumulo clauſimus oſſa. Vale.

Tres habuit Laurentius fratres, ſummæ exiſtimationis egregios viros, Bartholomæum ſcilicet S. R. E. Cardinalem eminentiſſimum. Nicolaum, Generalem Monacho-

rum Montis Oliveti, & Florium, Equitem Ordinis S. Jo. Bapt. Hieroſolymitani. Filaſius vero Laurentii nepos, Ravennatenſis Archiepiſcopus fuiſit.

LUCAS TOZZIUS, Italus, Averſanus, Neapoli vero educatus, ubi æque ſtudiis ſedulo navavit operam, Doctoratuſque Lauream adeptus, ſuæ ætatis anno 21. & a Partu Virginis M. DC. LXI. qua publice, qua privatim (ut ibi moris eſt) Mathematicas diſciplinas, Philoſophiam, Medicinamque profeſſus, quarum primas duas in ſcholis Societatis Jeſu, tertiam ab Honuphrio Riccio, tunc temporis inſigni Medicinalium, & Phyſiologicarum facultatum profeſſore edoctus fuit. Cum autem excurreret annus M. DC. LXIV. occaſione ingentis, atque admirabilis illius Cometæ, menſe Decembris ad plures hebdomadas, ſummo omnium ſtupore viſi, de ejuſdem ortu, ac progreſſu librum edidit, cujus titulus,

Recondita Naturæ Opera jam detecta, ubi circa quatuor cauſas obſervati Cometæ de Menſe Decembris tranſacti anni 1664. Aſtronomico-Phyſice ediſſeritur. Neapoli. Typis Hyacinthi Paſſari. 1665. in 12.

Notior hinc redditus, & inter publicos Archigymnaſii Neapolitani profeſſores adſcitus, Medicas Inſtitutiones, innumeris propemodum auditoribus, eximio cum plauſu exponere eſt aggreſſus, atque mox doctiſſimi Thomæ Cornelii Conſentini, eodem in Lyceo Medicinæ theoriam, ac Mathematicas profitentis diſciplinas, ſed jam tum ægritudine detenti, ad annos integros vices geſſit, & præter utriuſque cathedræ onus, ſimul una primum quoque theoreticæ Medicinæ, aliam pro regio Archiatro Andrea Lamez Hiſpano, in majus Proregis opus intento, ad ſexennium, & ultra numeroſo diſcipulorum auditorio ſuſtinuit: unde factum, ut regio poſtea diplomate, Medicas Inſtitutiones, quas antea gratis prælegerat, adjecto ſtipendio ex-

explicandas ſuſceperit, & poſt aliquot inſequentes annos ad alias, aliaſque Prælectiones fuerit promotus, quouſque poſtremo in publico complurium antagoniſtarum agone, prima illa Theoreticæ Medicinæ cathedra, quam multo ante vice alterius rexerat, univerſali literatorum ſuffragio fuerit potitus. Per hæc eadem tempora Patavium accerſitus, & ni fallor, anno 1679. ſed ne Neapolitanam, quam unice ſemper dilexerat urbem, inſperato deſereret, Antenoreum Lyceum illud adire renuit. Interea praxim medicam, nedum per univerſam urbem, & in præcipuos, prioreſque tam infimi, quam ſupremi ordinis viros exercuit, ſed & in publico Divæ Mariæ Annunciatæ Xenodochio primas obtinuit, ut propterea ſummos in eo honoris gradus aſſequutus, jam ultimo Regii Generalis totius Regni Archiatri munere decorari promeruerit. Libros edidit, quos viſum eſt eidem, ut amicis gratificaretur ſic inſcribere:

Lucæ Tozzi Medicinæ Pars Prior ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ, *curioſa quæque tum ex Phyſiologicis, tum Pathologicis deprompta, veterum, recentiorumque Medendi Methodum complectens. Lugduni. Apud Aniſſonios, & Joannem Poſuel. M. DC. LXXXI.* in 8.

Medicinæ Pars Altera ΠΡΑΚΤΙΚΗ, *quæ hactenus adverſus morbos adinventa ſunt luculenter, & breviſſime explicans. Avenione. Apud Jacobum Duperier. M.DC. LXXXVII.* in 8.

In Hippocratis Aphoriſmos Commentaria. Ubi univerſæ Medicinæ, tum Theoreticæ, tum Practicæ celebriores quæſtiones perpenduntur, atque nedum recentiorum inventis, ſed & genuinæ ejuſdem Hippocratis menti congruentes quam dilucide explicantur. Opus in duas partes diſtributum, ac ſupremo Regis a latere Senatui dicatum. Neapoli. Ex Officina Sociorum Dominici Antonii Patrino, & Michaelis Aloyſii Mutii. M. DC. LXXXXIII. in 4.

Parta itaque magna in dies nominis fama, hoc unum deerat maximo huic Medico, ad virtutum, doctrinarumque ſuarum coronamentum a Maximo eligi Principe. Accidit tandem, tunc quando poſt mortem Marcelli Malpighii, univerſo terrarum Orbi celeberrimi, ab Innocentio XIII. Maximo Pontifice, Tozzium in proprium Medicum evocatum vidimus, ſub initium anni 1695. & maximam quam merebat gloriam reportavit, quod munus egregium, egregie proſequitur. Edendos habet inſuper

Commentarios in reliquos tres Aphoriſmorum libros, quos præ temporis anguſtia ſimul una nequivit foras emittere. Habet æque in promptu

Commentaria in Artem Medicinalem Galeni, quæ cum quot annis explicanda ſit ex vetuſtiſſimo uſu Gymnaſii Neapolitani, juxta recentiorum inventa, ipſe pro more ſuis auditoribus tradidit.

In ſchedis etiam cuſtodit aliud gravioris momenti volumen, cujus argumentum eſt

De Anima Mundi. Ubi jocoſeria meditatus, Phyſicas ſimul, & Ethicas ſpeculationes in praxim civilem deducens, tria in tres partes diſtributa examinanda ſibi proponit. Primum veterum Philoſophantium de Anima Mundi ſententias ſigillatim enarrat; deinde eaſdem ad trutinam revocans, perbelle, ac eleganter, ſatis ſuperque refellit; tandem Phyſicum in Ethicum transferens, per ſingulas tum mechanicas, & operoſas, tum ſpeculativas, & liberales facultates dictas divagatus, innumeras propemodum hominum fraudes, verſutias, circumventiones, undique deceptionibus, ac fallaciis refertas detegit, & aperit, ut poſtremo concludere ſatagat, neſcio ne ſerio, an jocoſe magis, Mundi Animam eſſe Impoſturam, qua cunctos victum ad vitæ tuitionem ſibi comparare, ac quærere experimur; proindeque coronidis loco, in colophonem, carmen hoc italicum adjiciat, *E' l'Im-*

E' l'Impoſtura l'Anima del Mondo.

De Luca tractat Nicolaus Toppius in Bibliotheca Neapolitana, pag. 193. Longe tamen melius Leonardus Nicodemus in Opere, *Addizioni Copioſe alla Biblioteca Napoletana del Toppi*, pag. 156. Videas etiam Diarium Literatorum, editum Parmæ 1687. pag. 205. & Acta Eruditorum Lipſienſia Ann. 1694. pag. 346.

LUDOVICUS SCARAMPUS, ſeu MEDIAROTA, vel EX ARENA, Italus, Patavinus, aliis Tarviſinus, obſcuris natalibus, ex aliquibus vero claro ortus genere, geſtis tamen rebus illuſtris dubio procul. Artium liberalium, & Medicæ facultatis ſtudiis, ac Phyſicis diſciplinis imbutus, nec non (Ammirato teſte in Hiſtoriis Florentinis, par. 2. lib. 21. pag. mihi 23. ac apud Ferdinandum Leopoldum del Migliore, in Opere, *Firenze illuſtrata* pag. 149.) Eugenii IV. Sum. Pont. Medicus intimuſque Cubicularius, qui liquido oſtendit ex Medica facultate poſſe prodire ſtrenuos milites, hinc, & mederi vulneribus, & ubi opus ſit infligere plagas callent; namque Ludovicus, non tantum Medicina, quam armorum tractatione inſignis fuit, & uſque adeo ſua militari peritia, ac victoriis promeruit, ut Epiſcopatum Tragurienſem primo, deinde Archiepiſcopatum Florentinum, poſtea Patriarchatum Aquilejenſem, demum ab eodem Eugenio Purpuram Cardinalitiam obtinuerit. Videas itaque plura de eo in Hiſtoria Ciaconiana Vitarum Pontificum, & Cardinalium, Tom. 2. col. 919. & 1118. poſtremæ editionis, Romanæ ſcilicet apud Philippum, & Antonium de Rubeis 1677. ac apud alios multos ibi citatos; Hiſtorici etenim fere omnes ſui ſeculi de eo meminere. Scriptis conſignavit Ludovicus

Epiſtolas plures

mira eruditione refertas, quæ in Bibliotheca Laurentii Pignorii olim aſſervabantur. Publici juris ſunt illæ, quas

Le-

Legatus Apoſtolicus apud Hungaros, Divo Joanni de Capiſtrano dederat.

E vivis abiit Cardinalis Scarampus Romæ ſub Paulo II. cujus juſſu ſumma cum pompa in Templo Sancti Laurentii in Damaſo tumulatus, ſed noctu effracto ſepulchro, annulo, & veſte exutus eſt: quare tumulus diu plane neglectus manſit, ſed tandem Henrici Bruni liberalitate, e marmore cum ſequenti elogio reſtituitur.

D. O. M.
LVDOVICO PATAVINO
PATRIARCHÆ AQVILEIENSI
ALBANO PONTIFICI
TIT. D. LAVRENTII IN DAMASO CARD.
S. R. E. CAMERARIO.
QVOD ANIMI MAGNITVDINE
ET SINGVLARI PRÆDITVS PRVDENTIA
CVM REM ROMANAM
MVLTITVDINE HOSTIVM LABORANTEM
LEGATVS AB EVGENIO IIII.
IN SPLENDOREM PRISTINVM
ARMIS ET VICTORIIS VINDICASSET.
NICOLAVM PICCININVM
APVD ANGLARIAM
FLORENTINOS ECCLESIÆ
SOCIOS INFESTANTEM
SIGNIS COLLATIS PROFLIGASSET.
AGRVM PICENVM
A FRANCISCI SFORTIÆ DOMINATV
IN DITIONEM ROMANÆ ECCLESIÆ
RECVPERASSET.
TVRCAS SVB CALLISTO III.
NAVALIBVS PRÆLIIS CONTVDISSET.
AVCTORITATEM ROM. PONTIFICATVS
LONGE ET LATE PROPAGASSET.
DOMESTICIS QVOQVE VIRTVTIBVS
CONSILIO GRAVITATE CONTINENTIA
PLVRIMIS DENIQVE IN OMNEIS BONOS
LIBERALITATIS
ET BENEFICENTIÆ MONIMENTIS
BELLICAS LAVDES ORNATIORES
REDDIDIT.
HENRICVS BRVNVS
ARCHIEPISCOP. TARENTINVS
SVMM. PONTT.
SACRIQVE SENATVS A SECRETIS
ÆRARII APOSTOLICI PRÆFECTVS
TANTÆ VIRTVTIS
IN LVCEM REVOCANDÆ CAVSA

QVO

QVOQVE VETEREM SVAM
IN EVM OBSERVANTIAM
HOC RECENTE PIETATIS
OFFICIO TESTARETVR
HOC ILLI MONIMENTVM
QVADRAGINTA AB EIVS MORTE ANNO
SVA PECVNIA FACIVNDVM LOCAVIT.
ANNO SALVTIS MDV. XII. KAL. APRILEIS
VIXIS ANNOS LXIII. MENS. IV. DIES VIII.

Apud Joannem Franciſcum Palladium in Opere, *Iſtoria della Provincia del Friuli*, par. 2. lib. 1. pag. 42. hæc alia legitur inſcriptio, quæ extare aſſeritur in Patriarchali Palatio Utinenſi.

LVDOVICVS MEZAROTA PATAVINVS
EX MEDICO
AB EVGENIO IV. S. R. E. CARDINALIS
CANCELLARIVS
ET PATRIARCHA AQVILEIENSIS FACTVS
CLASSI PONTIFICIÆ
A CALISTO III. PRÆFECTVS
CONQVISITIS REMEDIIS
PACTARVM LEGVM
INTER VENETAM REMPVBLICAM
ET AQVILEIENSEM ECCLESIAM
FORO-IVLIENSI REGIONI
DESPERATAM PACIS SALVTEM
TANDEM RESTITVIT.

MARCELLUS MALPIGHIUS, Italus, Bononienſis, ampliſſimi nominis Medicus, atque Philoſophus, exquiſita eruditione, ſummaque experientia præditus, accuratiſſimus rerum naturalium, plantarum præcipue præcipuus rimator. Pluribus Univerſitatibus publicus Medicinæ Profeſsor illuxit, nempe Bononiæ, Piſarum, ac Meſſanæ cum ingenti honorario. Vixit Innocentii XII. Pont. Max. Archiater, notiſſimus Operibus editis, a cunctis laudatis viris laudatus eximie, & merito, planeque dignus, qui diutiſſime viveret, & excelſas ejus doctrinas fœcundiores omnes calami præconiis extollant, ac eruditiſſimis ejuſdem ſcriptis totus applaudat Orbis. Habemus nempe ab eo ſequentia Opera *De*

De Externo Tactus Organo Anatomica Obſervatio. Neapoli. Apud Ægidium Longum. 1665. in 12.

Tetras Anatomicarum Epiſtolarum de Lingua, & Cerebro. Ac D. Caroli Fracaſſati, quibus acceſſit Exercitatio Anonymi de Omento, Pinguedine, & Adipoſis Ductibus. Bononiæ. Typis HH. Victorii Benatii. M. DC. LXV. in 12.

Diſsertatio Epiſtolica de Bombyce. Londini. Apud Joannem Martyn, & Jacobum Alleſtry. 1669. in 4.

Diſsertationes Epiſtolicæ duæ, una de formatione Pulli in Ovo, altera de Bombyce. Londini. Impenſis Joannis Martyn. 1673. in 4.

Exercitationes de Structura Viſcerum, nominatim Hepatis, Cerebri Corticis, Renum, Lienis, cum Diſſertatione de Polypo Cordis: quibus acceſserunt ob materiæ vicinitatem ejuſdem Malpighii Epiſtolæ duæ de Pulmonibus. Editio altera correctior. Francofurti. Apud Auguſtum Boetium. 1678. in 12.

Anatome Plantarum. Cui ſubjungitur Appendix, iteratas, & auctas ejuſdem Malpighii de Ovo Incubato Obſervationes continens. Londini. Impenſis Joannis Martyn. M.DC.LXXV. in fol.

Anatomes Plantarum Pars Altera. Londini. Impenſis Joannis Martyn. M. DC. LXXIX. in fol.

In Volumine indigitato, *Giornale de' Letterati per tutto l'anno* 1689. edito Parmæ, pag. 285. legitur ejuſdem Marcelli doctiſſima

Epiſtola Magnæ Societati Regiæ Anglicanæ. Cui Regiæ Societati adſcriptus extitit.

Joannes Bohn profeſſor Lipſienſis dicavit Malpighio Opus prænotatum, Circulus Anatomico-Phyſiologicus, ſeu Oeconomia Corporis Animalis &c. Ad Marcellum quoque Antonius Felix Marſilius dedit litteras, Bononiæ impreſſas cum hoc titulo, *Relazione del ritrovamento dell'Uova di Chiocciole &c.* Jacobus etiam Cantellius dedicavit Malpi-

pighio librum, cujus titulus, Anonymi Dialogi tres. 1. De Conſtantia in Adverſis. 2. De Dignitate tuenda. 3. De Amore erga Rempublicam.

Die vigeſima nona Novembris an. 1694. obiit præſtantiſſimus hic Medicus, qui profecto ad ſtudia natus, denatus eſt inter ſtudia.

MATTHÆUS CURTIUS, Italus, Nobilis Ticinenſis, Clementis VII. Pont. Max. Medicus. Audiatur Hieronymus Ghilinus in Opere, cujus titulus præfixus, *Teatro d'Uomini Letterati*, Vol. 2. p. 195. *Dalla chiara, e continuata gloria de' ſuoi maggiori, non degenerò punto Matteo Corte, nato nella Città di Pavia ſua antica patria, il quale riuſcito nella Medicina celebratiſſimo Dottore, pareggiò l'eccellenza di qualunque altro nel ſuo ſecolo eſpertiſſimo profeſſore; eſſendo egli ſtato quelli, che ravvivò con tanto beneficio de' ſtudioſi dell'arte, la vera maniera del medicare ſecondo Hippocrate, e Galeno. Eſercitò ſempre la Medicina con ſua grandiſſima lode, e fu nelle ſue cure aſſai felice; onde ſi acquiſtò così gran credito, e così buona opinione, che da parti eziandio ſtraniere veniva come un Eſculapio ſommamente ricercato, e come prencipe de' Medici del ſuo tempo era riverito. Clemente Settimo Sommo Pontefice lo volſe appreſſo alla ſua perſona così in Roma, come quando uſciva da quella Città, ed allora quando andò a Marſiglia per cauſa di un matrimonio tra la figlia di ſuo fratello, e il Delfino di Francia, che fu poi il Re Henrigo ſecondo. Queſta veramente celebre fama del valor ſuo, moſſe anco alcune principali Univerſità ad averlo per pubblico loro Lettore di Medicina, come la ſua patria, Padova ove leſſe l'ordinaria teorica, Bologna, Fiorenza, e Piſa. Scriſſe molto intorno alla ſua profeſſione, e poco ſi vede alla ſtampa del ſuo: le compoſizioni, che dal Mondo ſono godute, hanno i titoli ſeguenti, cioè*

De Prandii, ac Cœnæ modo libellus.

De Venæ Sectione liber.

In Mundini Anatomen explicatio.

De Doſibus, ſeu de juſta quantitate, ac proportione Medicamentorum Opuſculum.

De Aquæ bonitate.

Mentre in Piſa con gran concorſo d'uditori attendeva alla ſua publica lettura infermoſſi, e nell'età di ſettant'anni paſſò a miglior vita l'anno 1544. *e fu il ſuo cadavere ſepolto in Campo Santo. Coſimo ſecondo Duca di Fiorenza fece mettere ſopra il ſuo ſepolcro l'epitaffio ſeguente, cioè*

MATT. CVRCIO TICIENSI
QVI
HIPPOCRATIS GALENIQVE VINDEX
SALVIIS AVGVRIVM EGIT
MEDICINAMQVE EXERCENDO
ET DOCENDO
IPSE VALENS SEMPER EXCOLVIT.
MONVMENTVM HOC
AMPLIVS QVAM F. F. T. P. I.
COSMVS MED. FLORENTIÆ DVX II.
AERE SVO P. C.
ANNO M. D. LXIV. VIXIT ANN. LXX.

Fertur Matthæi culpa obiiſſe Clementem VII. eo quia commutata vivendi ratione, longiorem vitam promittens, breviorem reddiderit, ex Auguſtino Oldoino in nova additione Vitæ hujus Papæ, Tom. 3. col. 470. noviſſimæ editionis Vitarum Pontificum.

Eſt etiam Matthæi mentio in libro Statutorum Collegii Medicorum Urbis, pag. mihi 106. Celebraturque in Dialogo de Patriis Illuſtrium Doctrina, & Scriptis Virorum Joan. Andreæ Quenſtedt, pag. 286. A Nicolao Maſino, in Opere De Gelidi Potus Abuſu, lib. 2. pag. 219. A Baldo Baldi, *del vero Opobalſamo Orientale, Diſcorſo Apologetico*, pag. 106. A Joanne Nicolao Paſchali Alidoſio in libro, *Li Dottori Foreſtieri, che in Bologna hanno letto* Teo-

Teologia, *Filoſofia*, *Medicina &c.*, pag. 54. Videndus quoque Joan. Anton. Vander Linden, lib. 1. De Scriptis Medicis, qui alia refert Matthæi Opera præter ſuperius relata.

Habuit Curtius controverſias adverſus Andream Turinum de Prandio, & Cœna, item de loco mittendi ſanguinem in Pleuritide.

Hieronimus Donzellinus in Epiſtola, qua conſolatur Matthiolum adverſus invidos, & blaterones (legitur in lib. 4. Epiſtolarum Medicinalium Matthioli, p. mihi 148.) de Curtio ita diſſerit. *At vero Matthæus Curtius cum Medicinæ præcepta, ac difficiliores Artis locos, ſolertiſſima perſpicacis animi vi publice interpretaretur, ſenioribus ſuæ ætatis Medicis ſomniare videbatur. Arabum enim, ac Sophiſtarum glandibus aſſueti, ſuaviorem Hippocratis, & Galeni cibum rudes, ac ſtupidi aſpernabantur. Gravia igitur certamina ſuſtinere eſt coactus. Et quamvis ſcribendo parum eſſet felix, de Phlebotomia tamen rite inſtituenda, Commentarium edere ad ingentem eorum, qui ſibi repugnabant Medicorum ſtuporem excitandum, fuerit cum ſumma neceſſitate compulſus.*

MATTHIAS NALDIUS, Italus, Senenſis, Philoſophus, & Medicus, numeris omnibus abſolutus, magnaque eruditionis, atque ingenii fama ſpectabilis, utriuſque linguæ, ac Hebraicæ, Chaldaicæ, & Arabicæ callens. Cum doctrinæ, & prudentiæ ſpecimen in rebus Medicis dediſſet, a Magno Etruriæ Duce miſſus fuit ad curandum Damaſci Principem, ſontico laborantem morbo, & glorioſe ſe geſſit. Tantam apud cives ſuos omnes de ſe opinionem concitaverat, ut plerique ſuæ valetudini admoverent, nec raro ab exteris vocabatur. In patria quoque publicis in ſcholis ſe magiſtrum prebuit. Tandem Cardinalis Fabius Ghiſius Senenſis, poſt Innocentii X obitum, Petri aſcendens Cathedram, ſub nomine Alexandri VII.

ſuumque Medicum cum nominaſſet laudatum Joannem Jacobum Baldinum, qui ob ſenectutem, ægramque valetudinem, ab hoc munere ſe abdicavit, Matthiam, quem penitus pernoſcebat, tunc Piſis profitentem, in Joannis Jacobi locum ſublegit, atque ſemper familiari colloquio adhibuit, ſubciſivis præſertim horis, admodum Matthiæ eruditione omniſcia oblectatus. Nonnulla edidit Naldius Opera, ſequentia ego præ manibus habui, quibus nomen fecit.

ΠΑΜΦΙΛΙΑ *Mundi Univerſi Amicitia, cui diſſidentes Philoſophorum opiniones conciliantur, & parantur ex re Medica amicitiæ, & præſertim conjugiis conducentia Formoſitas, & Fœcunditas. Senis. Apud Bonettos, typis publicis. 1647. in 4.*

Regole per la cura del Contagio. In Roma per il Maſcardi. 1656. in 4.

Alia multa elucubraverat, & ſenex pene capitularis ſtatuit foras emittere, ac incœpit, ſed vitæ curſum peregit dum ſub prælo haberet Opus, quod inſcribitur

Rei Medicæ Prodromi, præcipuorum Phyſiologiæ problematum tractatus, quibus Peripateticæ doctrinæ nova traditur etymologia, & quæſtiones de primo cognito: de Cœli corruptibilitate: de animæ humanæ eſſentia: de continui diviſione &c. enodantur; & oſtenditur Ariſtotelem Peripateticorum Principem cæteris Philoſophis Ethnicis Chriſtianæ Religioni propriora ſapuiſſe, miraque ingenii ſublimitate animorum non ſolum immortalitem docuiſſe, ſed etiam Cælorum creationi, & eorundem animorum reditui protuliſſe non repugnantia. Opus ad animos recte diſpoſitos in veritate confirmandos, aberrantes vero in viam reducendos accommodatum. Romæ. Ex Typographia Ignatii de Lazaris. M. DC. LXXXII. in fol.

Alia Opera forſan ſervantur adhuc apud heredes, quibus reliquit divitiarum copiam. Emicuit etiam Matthias Lector in Romano Athenæo.

Plu-

Digitized by Google

Plura de eo apud Iſidorum Ugurgeiium in Opere, *Le Pompe Saneſi*, par. 1. tit. 17. pag. 541. In Deſcriptione Archygimnaſii Romanæ Sapientiæ, pag. 95. In libro Statutorum Collegii Medicorum Almæ Urbis, pag. mihi 115. In Anaſtaſi Corticis Peruviæ, ſeu Chinæ Chinæ Defenſione Sebaſtiani Badi, lib. 3. pag. 239. In Vita Alexandri VII. Tom. 4. Vitarum Pontificum Ciaconii, noviſſimæ impreſſionis. Vopiſcus Fortunatus Plempius Naldo dicavit Opus, cui titulum inſcripſit, Clariſſimi, & Excellentiſſimi Doctoris Abualiibn-Tſina, qui hactenus perperam dictus eſt Avicennæ Canon Medicinæ &c.

MICHAEL MERCATUS, Italus, Miniatenſis, non minus inſigni virtutum ſplendore, quam præcellenti doctrinarum voluntate dives, Clementis VIII. Pont. Max. Medicus ornatiſſimus, Divoque Philippo Nerio admodum carus, & ad rem legitur in hujus Sancti vita, edita a Jacobo Riccio, lib. 3. cap. 4. p. 268. *L'iſteſſo ſuccedette nella perſona di Michele Mercati da S. Miniato, Medico famoſo, e ſuo familiariſſimo amico, il quale ſendo ridotto in caſo di morte, Filippo ſempre diſſe a ſuo padre, che anch' eſſo era Medico, e ſi chiamava Pietro Mercati, non dubitare, non dubitare, che tuo figliuolo non morrà, e dicendogli un giorno, Padre ſiamo ridotti a minuti, Filippo gli riſpoſe, non t'ho io detto non dubitare, che non morrà? Sappi, che il Signore non lo vuole ancora, ma ce lo vuole riſerbare a qualche tempo, come avvenne, perchè ſopraviſſe undici anni, e fu Medico di Papa Clemente Ottavo, e da lui fatto Prelato, a cui Filippo prediſſe la morte, come avanti gli aveva predetta la vita*. Scriptis mandavit Michael

Degli Obeliſchi di Roma. Alla Santità di Siſto V. In Roma. Appreſſo Domenico Baſa. M. D. LXXXIX. in 4. Hoc ad umbilicum perduxit opus permirum in modum, iter nempe faciens, ſcilicet quando Cardinalem Hippolytum Aldobran-

brandinum, in Poloniam de Latere Legatum aſſectatus eſt. In Opus tamen hoc animadverſiones nonnullas, Michaelem culpando, fecit Latinus Latinus, quamobrem eruditiſſimus Michael alium ſtatim librum evulgavit ſub hac inſcriptione

Conſiderazioni ſopra gli Avvertimenti del Signor Latino Latini intorno ad alcune coſe ſcritte nel Libro degli Obeliſchi di Roma. Inſieme con alcuni ſupplementi al medeſimo Libro. In Roma. Appreſſo Domenico Baſa. 1590. in 4.

Prælo etiam dedit

Iſtruzione ſopra la Peſte, nella quale ſi contengono i più eletti, ed approvati rimedj, con molti nuovi, e potenti ſecreti, così da preſervarſi, come da curarſi. Aggiuntevi tre altre Iſtruzioni ſopra i veleni occultamente miniſtrati, Podagra, e Paraleſi. In Roma. Appreſſo Vincenzo Accolto. M. D. LXXVI. in 4.

Clemens VIII. tandem Præſulem Mercatum, Præceptorem S. Spiritus in Saxia fecerat, ſed antequam magnificentiſſimi muneris poſſeſſionem adiret, diem clauſit extremum.

Meminere inſuper de eo Philippus Labbe in Mantiſſa Antiquariæ Supellectilis, pag. mihi 377. Floravantes Martinellus in Roma ex Ethnica Sacra, cap. 13. pag. mihi 435, Gaſpar Alverus, in Opere, *Roma in ogni ſtato*, par. 2. pag. 264. Dominicus Panarolus in Opere, De Neceſſitate Botanices, pag. 372.

Michaelis avus fuit Michael ſenior Mercatus, Philoſophus, nulli ſui inferior ævi, cui res accidit dubio procul mira, quæ ab eminentiſſimo Baronio Tom. 5. Annalium narratur, ad annum 411. prope finem, ego de verbo ad verbum haud reſcribere ſum gravatus, *A quo accepi auctorem proferam* (ait) *nempe integerrimæ fidei virum, Michaelem Mercatum Miniatenſem, S. R. E. Protonotarium, probitate morum, atque doctrina ſpectatum; ipſe enim narravit de*

avo

avo ſuo, eodem quo ipſe nomine nuncupato, Michaele Mercato ſeniore, cui cum Marſilio Ficino, nobiliſſimi ingenii viro, ſumma intercedebat amicitiæ conſuetudo, parta, & aucta philoſophicis facultatibus, in quibus Platonem ambo aſsectabantur auctorem. Accidit autem aliquando, ut ex more, quid nam poſt obitum ſuperſit homini, ex ejuſdem Platonis ſententia, ſed non ſine tamen trepidatione deducerent, quæ labantia Chriſtianæ fidei ſacramentis ſuffulcienda eſsent: eo enim argumento extat ejuſdem Marſilii ad ipſum Michaelem Mercatum erudita quidem epiſtola de Animi, & Dei immortalitate. Cum vero inter diſserendum eorum progreſsa longius fuiſſet diſputatio, eam ad calcem perductam, illo clauſerunt corollario, ut juncta ſimul dextera pacti fuerint, uter eorum ex hac vita prior decederet (ſi liceret) alterum de alterius vitæ ſtatu redderet certiorem. Quibus inter ſe conventis, ambo jurati ab invicem diſceſſere. Interlapſo autem haud brevi temporis ſpatio, evenit ut cum ſummo mane idem Michael ſenior in philoſophicis ſpeculationibus vigilaret, ex inopinato ſtrepitum, velociter currentis equi, ejuſdemque ad oſtium domus curſum ſiſtentis audiret, vocemque ſimul Marſilii clamantis: O Michael, o Michael, vera, vera ſunt illa. Ad vocem amici Michael admiratus, aſsurgens, feneſtramque aperiens, quem audierat, vidit poſt terga, ad curſum iterum acto equo candido, candidatum: proſecutus eſt eum voce, Marſilium, Marſilium invocans, proſecutus & oculis: ſed ab eis evanuit. Sic ipſe novi caſus ſtupore affectus, quid de Marſilio Ficino eſſet ſolicitus perquirendum curavit (degebat ille Florentiæ, ubi diem clauſit extremum) invenitque eundem illa ipſa hora defunctum, qua eo modo auditus, & viſus eſt ſibi. Quid tum ipſe? Licet enim antiquæ probitatis vir eſset, innoxiamque, & proficuam omnibus vitam hactenus excoluiſset (prout decebat vere Philoſophum) ex eo tamen tempore, vale dicens philoſophicis diſciplinis, ſolius Chriſtianæ Philoſophiæ cæteris eminentioris propenſior cultor effectus, quod reliquum fuit temporis, Mundo defun-

functus, ſoli vitæ futuræ vixit, ſpecimen edens abſolutiſſimi omnibus numeris Chriſtiani, qui inter Philoſophos ſui temporis magna cum laude claruerat nulli ſecundus.

MODESTINUS CASSINUS, Italus, Elpidianus (recenſente Andrea Baccio, Modeſtini diſcipulo, in Naturali Vinorum Hiſtoria, lib. 5. pag. mihi 250.) egregius Artium, & Medicinæ Doctor, ac Hiſtoriarum judiciis verſatiſſimus, Beati Pii V. Pont. Max. Medicus, Equeſtri dignitate inſignitus, totaque Italia famigeratiſſimus extitit.

Tractant pariter de eo Natalis Medaglia, in libro nuncupato, *Memorie Iſtoriche della Città di Cluana, detta oggi Terra di Sant' Elpidio*. Camillus Medaglia in Municipio S. Elpidii. Laudatus Baccius in Opuſculo inſcripto, *L'Origine dell' antica Città di Cluana, che oggi è la nobil Terra di Sant' Elpidio*. Hi Scriptores omnes, Caſſinam Familiam vetuſtiſſimam, prænobilemque dicunt. Camillus vero, ac Natalis Medaglia nominant Marcum a S. Elpidio, ex hac Caſſina familia progenitum, a Gregorio IV. Presbyterum Cardinalem, Tituli S. Stephani in Monte Cælio creatum. Sed hoc cum plane non conſtet, a veritate omnino ſejunctum eſſe arbitror. Celebrant quoque Ludovicum Caſſinum I. U. D. excellentiſſimum, qui Maceratenſe Collegium ad pueros inſtituendos, laudabiliter anno 1629. erexit, cujus rei memoria in Palatio Priorali S. Elpidii extat his verbis.

PERILLVSTRI
AC ADMODVM REV. DOMINO
D. LVDOVICO CASSINO I. V. D.
EXCELLENTISSIMO
ET CONCIVI NOSTRO OBLIGATISSIMO
QVI
COLLEGIVM MACERATENSE
AD INSTRVENDOS PVEROS
NOBIS LIBERALITER EREXIT
ET VNIVERSITAS BENEFICII GRATIA
AD PERPETVAM MEMORIAM FECIT.
DIE IX. FEBRVARII M. DC. XXXVI.

NI-

NICOLAUS MASINUS, Italus, Nobilis Cæſenas, minime prætermittendus eſt, Phyſicus namque illuſtriſſimus, a Clemente VIII. Pont. Max. delectus, Medicus Pontificius dictus fuit, quamvis oblatum hoc magni faciendum munus, inepte recuſaverit. Audiamus Janum Nicium Erythræum perbelle de Nicolao ſcribentem in Pinacotheca prima, Imag. 150. *Paucos, ac vix paucos proferre ex omnibus poſſumus, qui noſtra memoria, literarum ſtudia coluerint, in quos plura virtutum omnium ornamenta convenerint, quam quæ in Nicolao Maſino Cæſenate extiterunt; quibus ille, non patriæ ſolum ſuæ, Æmiliæque, ſed Italiæ etiam univerſæ, dignitatis, ac ſplendoris plurimum attulit. Etenim tum hæ politiſſimæ in eo literæ eminebant, quæ ab humanitate nomen invenerunt, tum illæ quæ recondita in arte, ſummaque rerum in obſcuritate verſantur, Mathematicæ nimirum, philoſophicæque diſciplinæ ſe efferebant; ac medendi præſertim arte, in qua excellebat, complurium tum æqualium, tum ſuperiorum, qui magnum in ea nomen habuerunt, famam, & gloriam æquavit. Quorum ſtudiorum cupidiſſimus fere ab ineunte ætate, Patavium ſe contulit, atque præſtantiſſimis magiſtris in diſciplinam tradidit, a quibus omnium bonarum rerum inſtructu, ornatuque refertus, eſt dimiſſus in patriam, ut quæ in Medicina didicerat, ad uſum utilitatemque ſuorum civium, aliorumque transferret: in quo adeo erat felix, ut fere innumerabiles, periculoſiſſimis implicitos morbis, ex ancipiti levaret. Quo fiebat, ut non ſolum ſui cives, ſed alii etiam, ac viri præſertim principes, ad quos ejus virtutis fama emanarat, in dubiis ſuis ægritudinibus, ab eo opem atque auxilium expeterent. Quamobrem in omnibus fere conſultationibus medicis, una cum Mercuriali, Cardano, aliiſque ſummis ætatis ſuæ Medicis, in conſilium adhibitus, ſuam de re propoſita ſententiam dicebat. Sed in nemine magis quam in*

illo id verum eſſe apparuit, quod dicitur, nullam eſſe ſapientiæ vim tantam, in quam non aliquis ſtultitiæ rivulus influat, cum eaque permiſceatur. Nam fuit varius, ſingularis, & quibuſdam in rebus, propior ſtulto, quam ſapienti. Cujus rei plura poſſunt argumenta proferri; ſed illud numeratur in primis, quod cum Clemens VIII. ejus virtutis fama compulſus, dandas ad eum literas curaſſet, ut, quod ejus commodo fieret, Romam veniret, cupere enim ſe ejus opera in tuenda valetudine uti: ille ſumto ſpacio ad deliberandum, rem ad famulam, Sanctam nomine, detulit, cui ille magnam rerum ſuarum fidem habebat, & omnem rem domeſticam, omnia conſilia credebat, & quod illa dixiſſet famellam neſcio quam, ſed Delphis Apollinem locutum eſſe arbitrabatur; cujus ea fuit ſententia, ut ſe loco non moveret, atque ubi juventutem habuiſſet, ibi ſenectutem ageret. Itaque, de famulæ ſententia, reſcripſit Pontifici, ſe maximas illi gratias agere; ſed ea eſſe jam ætate, quæ cupidior eſſet quietis, quam laboris, ocii, quam gloriæ; eam obſtare, quo minus ultro delatum ſibi beneficium acciperet. Quod cum feciſſet, non irridicule urbani quidam homines dixerunt, apud Maſinum plus auctoritatis, ac ponderis habuiſſe Sanctam, quam Sanctitatem &c. Nihil æque horrebat, ut aquæ, vinique nivati hauſtum, atque in ejus odium edidit.

De Gelidi Potus Abuſu Lib. 3. *Cæſenæ. Apud Bartholomæum Raverium.* 1587. in 4. *In quibus multis rationibus conatur oſtendere, quam ſit incommoda valetudini ejuſmodi conſuetudo. Complura alia etiam docte, eleganterque conſcripſit, ſed eorundem edendorum ſpacium illi non fuit; quæ una cum magno veterum numiſmatum numero, in ejus Bibliotheca, apud heredes ipſius jacebant in tenebris.*

In Tractatu Baptiſtæ Codronchi de Baccis Orientalibus legitur Nicolai *Epiſtola* ad eundem Baptiſtam.

Ampliſſime laudatur Maſinus ad Horatio Augenio, Tom. 3. Epiſtolarum Medicinalium, lib. 10. pag. 401. A Hie-

Hieronymo Rubeo in Hiſtor. Ravenn. l. 11. pag. mihi 783.

Avus, & pater Nicolai fuerunt æque doctiſſimi Medici, & ſemper ex hac nobili familia prodiere viri illuſtres: ſcripſit itaque Petrus Belmonti in volumine, cui titulum fecit *Genealogia dell'antica famiglia detta delle Caminate &c.* pag. 121.

Maſino Maſini Cavalier Ceſenate, figlio del Cap. Nardo, e fratello del Cavalier Fabritio uomini bellicoſi, uniti con la fazione de' Guelfi, de' quali erano capi queſte due famiglie Tiberti, e Maſini, benchè dipoi per varie contingenze i Maſini divennero Ghibellini, aderenti a i Conti Guidi di Bagno. La Proſapia de' Maſini antica, e nobile in Ceſena, ha in ogni tempo avuto Uomini in arme, ed in lettere celebri per teſtimonio degli Scrittori Liceti, e Manzoni, fra quali ſi ſegnalarono il Colonnello Giacomo in difeſa della patria; e militando per Papa Clemente Settimo nella ricuperazione di Rimino, e per i Signori Veneziani nell'aſſedio di Padova contro l'Imperatore Maſſimiliano, e trovandoſi in molte impreſe, e in ſervigio del Re Franceſco di Francia nella giornata ſotto Pavia, nella quale reſtò prigioniero con Federico Gonzaga; ma libero divenuto ſervì poſcia al Duca d'Urbino alla ricuperazione de' ſuoi ſtati; indi al Gran Duca di Toſcana con comandi, ed impieghi di ſomma confidenza, morto finalmente in Piſa l'anno 1554. Giovanni Maſini figlio del detto Colonello Giacomo fu Cavaliere di Santo Stefano, e continuò la ſervitù del padre con detta Altezza nella carica di Capitano di Cavalleria nella guerra di Siena. Viſſe ultimamente il Conte Vincenzo, giovane di gran ſpirito, ed applicato alle azzioni cavalleresche; in età di anni 18. fu Capitano di Corazze; e dell'anno 1612. in una Gioſtra nel Saraceno avendo sfidato tutt'i cavalieri d'Italia ne riportò la vittoria, contra otto de i dieci venturieri, che comparvero in campo. Datoſi poi allo ſtudio della Matematica ſotto la diſciplina del gran Chiaramonti, in ogni arte peritiſſimo, s'approfittò in maniera, che nell'invenzioni di Machi-

Digitized by Google

chine, e movimenti di quelle. fece ſtupire tutti i circoſtanti nella famoſa Comedia, rappreſentata in Ceſena l'anno 1619. e ſe da morte immatura non fuſſe ſtato prevenuto, ſperar ſi potevano fatti egregi d'un sì pellegrino ingegno. D'altri Uomini inſtrutti nelle più polite, e nobili ſcienze avendone fatta particolar memoria i citati Autori delle coſe più notabili di Ceſena, non dilato il diſcorſo, riportandomi a quelli.

PAULUS JOVIUS, Italus, Novocomenſis, teſte Joan. Anton. Vander Linden in lib. 1. de Scriptis Medicis, Clementis VII. Pont. Max. perelegans Medicus. Hic eſt ille Paulus Jovius, Operibus editis, Hiſtoriarum præſertim voluminibus, in hominum memoria jugiter victurus, de quo agit fuſe, ac luculento exornat præconio Hieronymus Ghilinus in opere, *Teatro d'Uomini Letterati*, Vol. 1. Sed ejus verba referam. *Quella Città, che fu Patria di Plinio ſecondo, produſse al Mondo Paolo Giovio, Filoſofo, Medico, e Iſtorico famoſiſſimo, il quale eſsendo rimaſo da giovanetto ſenza padre, fu da Benedetto ſuo fratello, che in età gli era maggiore, impiegato nelli ſtudj delle buone lettere; con l'ajuto di queſte ſi fece immortale per fama, ſeguitando le virtuoſe pedate di Benedetto, che ornatamente ſcriſse l'Iſtoria di Como ſua patria, ed inſieme con queſta fatica fu a Paolo amorevole ſcorta nel dritto cammino della gloria, accendendo con la domeſtica emulazione l'animo ſuo a fare il medeſimo: in queſto ſuperò di gran lunga il fratello, e ſuperò anco di fertilità d'ingegno in tutte le ſue opere quaſi ogni più adorno ſcrittore dell'età ſua. Con queſte belliſſime qualità andò a Roma, ove fattoſi conoſcere di vivace, ed elevato ingegno, ebbe grazia d'introdurſi nella Corte di Lone X., alla cui preſenza avendo pubblicamente lette le ſue Iſtorie, ottenne da quel dottiſſimo Pontefice una ſomma lode, Adriano VI. lo fece Canonico della Cattedrale di Como, e*

Cle-

Clemente VII., perpetuo commenſale, e Prelato domeſtico aſſiſtente; avendoli nel Palazzo Vaticano aſsegnato luogo: dall'iſteſſo Papa fu anco fatto Priore della Commenda di Sant'Antonio della ſua patria, ed inſieme Veſcovo di Nocera: poſcia avendo dedicato all' Imperatore Carlo V. un libro ſcritto in Italiano, che tratta dell'origine, e ſucceſſione de' Turchi, e de i loro paſſati Imperatori, ottenne da eſso la dignità di Cavaliero, e Conte Palatino: fu medeſimamente premiato il ſuo valore nello ſcrivere le Iſtorie del Gran Signore de' Turchi, dal quale ebbe in dono una Medaglia molto grande, ed una penna d'oro, con altre coſe di qualche prezzo. Fu egli quell'unico fabbricatore del belliſſimo Muſeo, in cui poſe le vere immagini degli Uomini Illuſtri, così nelle lettere, come nell'armi dell'età ſua, con le iſcrizioni latine ſotto a ciaſcuna di eſse; dal che preſe opportuna occaſione di comporre due belliſſimi libri d'Elogj, i quali vanno attorno con gran lode non ſolo dell'autore, ma anco de' perſonaggi lodati, i quali a guiſa di tante ſtatue in onorevoli nicchi collocate, fanno di loro ſteſſi riguardevole moſtra, e nella glorioſa luce del chiariſſimo inchioſtro del Giovio aprendo gli occhi, riſorgono, e vivono perpetuamente: laonde per queſte, ed altre ſue dottiſſime Opere, io non ſo con quai titoli, ed elogj celebrarlo debba, eſſendo meritevoliſſimo d'eſser fin ſovra le Stelle con penna d'eterne lodi innalzato: ma queſta lode ſarà ſua peculiare, che neſſuna lo poſſa, conforme alli ſuoi meriti, ſufficientemente onorare. Del ſuo nobiliſſimo ingegno ſi vedono ſtampate le Opere ſeguenti, cioè in Latino.

Vitæ Illuſtrium Virorum Tom. 2.
Elogia Virorum Litteris Illuſtrium.
Elogia Virorum Bellica Virtute Illuſtrium.
Hiſtoriarum Vol. 2.
De Romanis Piſcibus Libellus.
Deſcriptio Comi, & Comenſis Lacus.
Deſcriptio Britanniæ, Scotiæ, Hyberniæ, & Orchadum.

De-

Deſcriptio Larii Lacus.

De Legatione Baſilii Magni Principis Moſcoviæ ad Clementem VII.

De Legatione Moſchovitarum Libellus.

De Piſcibus Marinis, Lacuſtribus, & Fluviatilibus. Item De Teſtaceis, ac Salſamentis.

Vita Duodecim Vicecomitum.

Carmina.

Turcicarum rerum Comment. & Diſciplina Turcicæ Militiæ.

In Italiano ſi vedono queſt'altre Opere, cioè.

Vita di Conſalvo di Cordova.

Dialogo dell'Impreſe Militari, ed Amoroſe.

Commentario delle coſe de' Turchi a Carlo V. Imperatore Auguſto.

Lettere Volgari.

Ragionamenti ſopra i Motti, Diſegni d'Arme, e d'Amore, che comunemente ſi chiamano Impreſe.

Dell' Origine, e Succeſſione de' Turchi, e de i loro paſſati Imperatori.

Negli ultimi anni di ſua vita ſi riduſſe nella Città di Fiorenza, ove dopo aver compoſti i ſuddetti Elogj, quali dedicò a Coſimo I. Duca di eſſa Città, finì i ſuoi giorni nell'età di 69. anni, 7. meſi, e 22. giorni agli 11. di Decembre dell'anno 1552. Fu il ſuo corpo ſepolto nella Chieſa di S. Rocco, ſopra della cui tomba ſi legge l'Iſcrizione del tenore, che ſegue, ed anco ſi vede la ſua ſtatua di marmo bianco, che d'ordine del ſuddetto Duca Coſimo li fu alzata ad eterna memoria.

PAVLI IOVII NOVOCOMENSIS.
EPISCOPI NVCERINI
HISTORIARVM SCRIPTORIS CELEBERRIMI
HIC DEPOSITA SVNT OSSA
DONEC
EXIMIA EIVS VIRTVTE DIGNVM
ERIGATVR SEPVLCHRVM.
VIXIT ANNOS LXIX. MEN. VII. DIES XXII.
OBIIT III. ID. DECEMB. AN. M. D. LII.

Hic jacet heu! Jovius Romanæ gloria Linguæ
Par cui non Criſpus, non Patavinus erat.

Digitized by Google

Poſcia dell'anno 1574. fu il ſuo corpo meſſo in una più onorevole tomba, degna di lui, che fu d'ogni grand'onore degniſſimo Prelato, con la iſcrizione ſeguente.

PAVLO IOVIO NOVOCOMENSI
EPISCOPO NVCERINO
HISTORIARVM SVI TEMPORIS SCRIPTORI,
SEPVLCHRVM
QVOD SIBI TESTAMENTO DECREVERAT
POSTERI EIVS INTEGRA FIDE
POSVERVNT.
INDVLGENTIA
MAXIMORVM OPTIMORVMQ.
COSMI ET FRANCISCI HETRVRIÆ DVCVM
ANNO
M. D. LXXIIII.

Tractant inſuper de eo Jacobus Gaddius, Tom. 1. De Scriptoribus, pag. 268. Ferdinandus Ughellus in Italia Sacra, Tom. 7. col. 744. Ferdinandus Leopoldus del Migliore in Opere *Firenze illuſtrata*, pag. 174. Joan. Andreas Quenſtedt in Dialogo de Patriis Illuſtrium Doctrina, & Scriptis Virorum, pag. 294. Nicolaus Angelus Caſerrius, in Synthemate Vetuſtatis, pag. 365. Ludovicus Jacob a S. Carolo in Bibliotheca Pontificia, lib. 2. Joannes Imperialis in Muſeo Hiſtorico, & alii permulti; permulti enim ſcriptores Paulum laudibus illuſtrarunt, & non pauci e contra ſummopere accuſarunt, reprehenderuntque.

PAULUS ZACCHIAS, Italus, Romanus, notiſſimus, doctiſſimuſque Philoſophus, & Medicus, qui ingenium habuit ad plures res aptiſſimum, ac verſatile, ad omnia porro ſtudia factum, neque ad illa tantum, quæ ſunt graviſſima, ut ad Philoſophiam, Medicinam, Theologiam, Juriſprudentiam, ſed etiam ad leviora, ut Poeſim, Muſicam, Picturamque &c. Tantus hic vir a præclariſſimis ſcriptoribus fuit vocatus omniſcius, politiſſimus Juriſperitiæ, Medicinæque anteſignanus; Medicorum, & Jureconſultorum Mercurius; Hermes Italicus, cu-

cujus fama, nomenque longe lateque communi applauſu pervagatur, & mirificam ejuſdem doctrinam, omnis eruditorum chorus unanimiter ſuſpicit, ac veneratur, laudatores etenim Pauli innumeri fere ſunt. Anceps diu fui, an inter Pontificios Archiatros Paulum recenſerem, quamvis ex aliquibus notis ms. Pontificium Medicum recognoſcerem: tandem luſtrando librum Joannis Franciſci Bonomii Bononienſis perdocti mei amici, prænotatum *Del Parto dell'Orſa Idee in Embrione, Parte Seconda*, pag. 322. Innocentii X. Pont. Max. Medicum nominari plane, & dilucide legi. Prætermittendus itaque haud eſt, & hoc teſte, inter hos adnumerare non vereor, ſuumque locum, ac numerum obtinet. Edidit Zacchias Quæſtionum Medico-legalium Opus, nunquam ſatis laudatum, & non ſemel publici juris factum: ſequentem quam habeo editionem proferam.

Pauli Zacchiæ Romani, totius Status Eccleſiaſtici Protomedici Generalis Quæſtionum Medico-legalium Tom. 3. Editio nova, a variis mendis purgata, paſſimque interpolata, & novis recentiorum Authorum inventis, ac obſervationibus aucta. Cura Joan. Danielis Horſtii, diverſorum S. R. I. Principum Archiatri, & Collegii Medici Meno-Francofurtani Senioris. Opus omnibus Medicinæ, & Juris utriuſque peritis, nec non Tribunalium (Eccleſiaſtici Civilis) Aſſeſſoribus maxime neceſſarium. Præter Indices Librorum, Titulorum, & Quæſtionum annexus eſt Index. Rerum Notabilium locupletiſſimus. Lugduni. Ex Typographia Germani Nanty. M. DC. LXXIV. in fol.

Primus Tomus continet libros V. Tomus ſecundus continet lib. VI. VII. VIII. & IX. Ibidem apud eundem. Tomus Tertius, in quo continentur Conſilia, & Reſponſa LXXXV. ad materias Medico-legales pertinentia, nec non Deciſiones S. Rotæ Romanæ ad prædictas materias ſpectantes a Cl. D. Lanfranco Zacchia collectæ. Lugduni. Apud Clau-

Claudium Langloys, & Soc. M. DC. LXXIII. Præterea

La Traduzione della Fenice di Lattanzio Firmiano in ottava rima. In Roma. Appreſſo Carlo Uglietti. 1608. in 4.

De' Mali Ipocondriaci Libri tre. In queſta nuova impreſſione corretti, ed accreſciuti dall'Autore, non ſolo di molte coſe per entro l'Opera, ma del terzo libro intiero. Venezia. M. DC. LXV. Preſſo Paolo Baglioni. in 4.

Il Vitto Quareſimale. Ove inſegnaſi come ſenza offendere la ſanità ſi poſſa viver nella Quareſima. Si diſcorre de' Cibi in eſſa uſati, degli errori, che ſi commettono nell'uſargli, dell'indiſpoſizioni, che il loro uſo impediſcono, degli accidenti, che ſoglion cagionare, e del modo di rimediarvi. In Roma. Per Pietro Antonio Facciotti. 1637. in 8.

Elucubraverat alia quoque Opera multa, quæ mss. remanſere apud heredes, deperdita tamen fere omnia eorum incuria, & ſunt quod ſciam:

Miſcellanea Tom. 3.

In Cardani librum de male medendi uſu antipractica animadverſiones.

Reſponſorum Juridicorum, & Conſultationum Volumina plura.

De ſubitis, & inſperatis mortis eventibus, eorumque præcognitione, & præ cautione liber ſingularis.

De Maculis in utero a fœtu contractis, quæ vulgo dicuntur le Voglie.

De Quiete ſervanda in curandis morbis lib. 3.

De Sacræ Scripturæ Miraculis Phyſica Conſideratio. L. 4.

*Delle Paſſioni dell'Animo, e de' mali, che da eſſe procedono, della lor cura tanto fiſica, quanto morale. Lib.*2.

Della Birra, o Cervoſa. Diſcorſo Medico.

Del Contagio, ove ſi prova il Contagio eſſer men da temerſi di quello che ſi teme. Diſcorſo.

Del Riſo, e del Pianto Libri 2.

Il Bacio. Diſcorſo.

Poeſie Varie, cioè Sonetti, Canzoni, Madrigali &c.

Nonnulla ego habeo ms. Carmina Italica Pauli, mihi dono data a Silveſtro Zacchia juniore, ejuſdem Pauli nepote, meo amico, Cardinalis Franciſci Maidalchini Pincerna, qui mortuus eſt anno 1694. & præſertim Poema, cujus titulus

Degl'Innocenti. Canti Cinque. Proprio Pauli charactere ſcriptum.

Ex hac vita migravit Romæ Paulus Zacchias, anno 1659. ætatis ſuæ 75. Jacet in Eccleſia Sanctæ Mariæ in Vallicella in Regione Parionis. De eo etiam mentionem olim feci in mea Bibliotheca Romana, Vol. 1. Cent. 2. num. marg. 41. In Centuria vero prima egi de

Silveſtro Zacchia ſeniore, Juriſconſulto eximio, Pauli fratre, qui claruit Rotæ Senenſis, Florentinæ, atque Lucenſis Auditor, ediditque De Obligatione Camerali Reſolutiones. Nec non De Modo valide contrahendi Societates ſuper Officiis Romanæ Curiæ, ſive ad formulam Inſtrumenti Societatis Officii, cum Additionibus ad ſuas Reſolutiones de Obligatione Camerali. Parabatque Tractatum de Præcedentia, & Deciſiones Varias.

In Centuria 4. tractavi de Lanfranco Zacchia, Pauli nepote, Laurentii filio, non tamen legitimo toro nato, ſed qui legitime, doctiſſimi, atque integerrimi Advocati munus in patria ſuſtinuit, ac ingenti fama nominis typis tradidit Tractatum de Salario, & Additiones ad Tractatum de Obligatione Camerali laudati Silveſtri Zacchiæ: eratque editurus Tractatum de Aſſiſtentia Judiciali, nec non alium De Signo Crucis, loco ſubſcriptionis facto, niſi repentina morte obiiſſet anno 1685.

PETRUS AICHSPADIUS, Baſilienſis Epiſcopus, commendatus a quæſitiſſima literatura, atque doctrina, & a vir-

virtutibus; Medicus vero eximius, eximiaque nominis æque fama Medicinam fecerat; Clementis V. Summ. Pont. aliquando a Medelis, Pontificemque, graviſſimo, & ancipiti laborantem morbo, ſanavit. Poſt receptam ſanitatem, ut gratiam reponeret Clemens, e Baſilienſi ad Moguntinam Sedem Petrum tranſtulit, addita hac voce: quia tam felix eſset corporum curator, maxime convenire, ut & inſignis conſtitueretur animarum Paſtor, Curator, & Medicus.

Ex nova Additione Auguſtini Oldoini ad Clementem V. in Opere Ciaconiano Vitarum Pontificum, poſtremæ impreſſionis, Tom. 2. col. 369. & Odorico Raynaldo in Annalibus Eccleſ. ann. 1306. num. 18.

PETRUS ANTONIUS CONTUGIUS, Italus, Volaterranus, locum habet in hoc Theatro, recenſente namque Nomenclatura Medicorum Collegii Almæ Urbis, pag. mihi 107. nec non laudante Baldo Baldi in Opere, *Diſcorſo Apologetico del vero Opobalſamo Orientale*, pag. 107. Pii IV. Summ. Pont. Archiater extitit. Ingenii, doctrinæque multiplicis ornamento decoratus Contugius, ac præſtantia virtutum, meruit inter ſui ævi optimos Philoſophos, & Medicos celebrari.

PETRUS LEONIUS, Italus, Spoletinus, validis omnium diſciplinarum præſidiis inſtructus, Medicinam vero in clariſſimis Italiæ Gymnaſiis profeſſus eſt, exercuitque ſumma nominis authoritate, ac teſte Ludovico Jacobillo in Bibliotheca Umbriæ, pag. 224. Innocentii VIII. Pont. Max. Medicus enituit. Aſtrologus quoque peritiſſimus habebatur, conſtatque amicis ſæpe dixiſse, ſibi ſubitæ mortis periculum in aqua portendi, unde flumina, crebraſque navigationes formidaret. Scribit Paulus Jovius in Elogiis Virorum Doctorum, pag. mihi 67. *Laurentio Medice ſuprema valetudine tentato, Florentiam accitus Petrus, adeo inani,*

aut certe fatali ſpe concepta de ſalute decumbentis, occultans atrocis morbi impetum contempſit, ut oblata ab aliis ex arte remedia rejiceret, & inſurgentis naturæ viribus nihil verendam morbi vim, facile ceſſuram polliceretur. Verum non diu poſt ab ea cunctatione, detecta malignitate pituitæ, ægroque ſenſim deficiente, ſupervenit Lazarus Placentinus illuſtris Medicus, a Ludovico Sfortia Ticino miſſus, ſera quidem afferens remedia: ſed oblique Leonium jam toti familiæ inviſum perſtringens, quod neglectis morbi initiis, facillimæ curationis occaſiones temere contemnentis imprudentia deperiſſent. Per hunc modum expirante Laurentio, Leonius ex infamiæ dolore commota mente, exitialem inſaniam, lugentiumque familiarium lethale odium contraxit, ita ut in proximæ Caregio villæ puteum, ſponte, an illata vi incertum, præceps datus mergeretur. Fuere qui Petri Medicis fervida ira mortem patris vindicantis, id admiſſum crederent, uti Actius Syncerus italico carmine deploravit. Gaſpar A Reies in Elyſio Jucundarum Quæſtionum Campo, Quæſt. 14. inquit: *Petrus Medices Leonem Medicum, doctum magis, quam felicem, in puteum præcipitavit, quod Laurentium patrem, quem cum fiducia curandum ſuſceperat, non eadem ſorte ſervare potuiſſet.* Videndus quoque Ammiratus in parte 2. lib. 26. pag. mihi 187. Hiſtoriarum Florentinarum. Tractat etiam de eo Joan. Pierius Valerianus in lib. primo de Litteratorum Infelicitate, ſed perperam Florentinum dicit, pag. mihi 42.

Scripſit Petrus Leonius, ex citato Jacobillo

Commentarium in Medicinam, & Mathematicam.

Atque ex Joan. Anton. Vander Linden, lib. 1. De Scriptis Medicis.

De Urinis Tract. Extat cum Ægidii de Urinis, & Pulſibus libris. Venetiis, apud Octavianum Scotum. 1514. in fol.

PETRUS PINTOR, Hiſpanus, Valentinus, feraciſſimi

ſimi ingenii ſubtilitate pollens, Medicinæ Doctor, & qui ſe perfecti Medici exhibuit exemplar, delectuſque Archiater ab Alexandro VI. Summ. Pont. Scripſit librum, cui nomen præfixit,

Aggregator Sententiarum Doctorum omnium de præſervatione, & curatione peſtilentiæ. Romæ. Apud Eucharium Silber. 1499. in fol.

Memoratus a Joan. Anton. Vander Linden, lib. 1. De Scriptis Medicis. Ab Equite Nicolao Antonio in Bibliotheca Hiſpana, Tom. 2. Romæ in Eccleſia S. Honuphrii, in Petri memoriam, hoc legitur Epitaphium, legiturque apud Gaſparem Alverum in Opere, *Della Roma in ogni ſtato, Parte ſeconda*, pag. 291.

D. O. M.
MAGISTRO PETRO PINTORI VALENTINO
ALEXANDRI VI. PONT. MAX.
MEDICO CELEBERRIMO
QVI
VIXIT ANN. LXXX.
SABATTA CONIVGI PIENTISS. POSVIT
QVI OBIIT AN. SALVTIS CHRISTIANÆ
M. D. III. DIE IV. MEN. SEPTEMBRIS.
NE PETRVS PINTOR P. F.
SEPARI VRNA IACERET
SABATTA MATER
EODEM TVMVLO CONDI CVRAVIT
QVI
VIXIT AN. XXXVIII.
OBIITQVE AN. IVBILEI M. D.
DIE VERO XXII. MEN. NOVEMBRIS.

PLACIDUS FUSCUS, Italus, e Monte Florum, Philoſophiæ, ac Medicinæ laurea ornatus, non medendi magis arte, quam vitæ probitate ſpectatus, Pii V. Sanctiſſimi Pontificis Medicus, & intimus familiaris, cujus notitiam mihi dedit Magiſter Gaudentius Robertus, Ordinis Carmelita-

litarum, meus amicus, doctrinæ titulis, domi, foriſque clarus, qui ab hac vita ad meliorem migravit anno 1695. non ſine maxima ſtudioſorum jactura, literis ad me datis Parmæ 28. Decemb. 1692. Hæc ſunt verba: *Non ſo ſe V. S. Illuſtriſſima abbia cognizione di Placido Foſco, Medico del Beato Pio V. autore di un' Opera intitolata*

De Uſu, & Abuſu Aſtrologiæ in Arte Medica. Autore Placido Fuſco, Pii V. P. M. Medico, ed intimo familiari.

Aveva queſt' Opera mſs. Girolamo Avanzolini, onde penſo poſsa ritrovarſi a ſorte nella Libraria de' Signori Gambalunga in Rimini, e lo potrà V. S. Illuſtriſſima ſapere dal Garuffi, al preſente Bibliotecario di quella &c.

Exceſſit Placidus Romæ anno 1574. ſepultus fuit in Eccleſia S. Gregorii, in loco qui dicitur Clivus Scauri, meruitque hac honorifica memoria celebrari, uti legitur in Opere Floravantis Martinelli, prænotato, Roma ex Ethnica Sacra, pag. mihi 108.

I. C. R.
PLACIDO FVSCO
E MONTE FLORVM ARIMINEN.
MED. Q. DOM. COM. PALATINO
QVI
TVM IN FLAMINIA
TVM MELITÆ ATQVE SICILIÆ
PLERISQVE CIVITATIBVS
OB ADMIRABILEM
PRÆDICENDI FACVLTATEM
PROGNOSTES VOCATVS EST
TVM ROMÆ A PIO V.
IN FAMILIAM COOPTATVS
ET ANTE ET POST EVM
IN S. SPIRITVS NOSOCOMIVM
ATQVE IN S. INQVISITIONIS
CARCEREM MISSOS
ALIOSQVE PIETATIS ERGA PAVPERES
ANNOS XVI. CVRANDO.
OBIIT PRIDIE ID. MARTII 1574.
VIX. AN. 64. MENS. 5. D. 1.
THOMAS FVSCVS FILIVS
I. V. D. VNICVS HERES
TESTAMENTO ROGATVS CVM LACRYMIS
P.

Poſt

Digitized by Google

Poſt obitum vivo melius, doleoque medendi
Artibus, extremum ſæpe fugaſſe diem.

Claruit æque Lactantius Fuſcus, Placidi frater, vir apprime doctus, ut teſtatur inſcriptio in Eccleſia S. Honuphrii in Janiculo, ſupra viam longam, & eſt:

D. O. M.
LACTANTIO FVSCO I. V. D.
ARCHIPRESBYTERO M. FLOR.
ARIMINENSI CANONICO
HEBRAICIS GRÆCIS LATINISQVE LITERIS
ERVDITO.
PIETATE PROBITATE COMITATE
OMNI DENIQVE VIRTVTE CLARISSIMO
ÆTATIS FLORE MORTE SVBREPTO.
PLACIDVS FVSCVS ORBATVS TANTA SPE
FRATRI CARISSIMO B. L. P.
NATVS EST POSTHVMVS 3. NON. SEPTEMB.
AN. 1512.
OBIIT 5. ID. IVNII 1559.
VIXIT AN. 47. MENS. 10. DI. 22.

Hic vicit ſortem, potuit non vincere mortem,
Dum ſortem vicit, mortuus occubuit.

Extat hæc inſcriptio quoque apud laudatum Martinellum in libro laudato, pag. mihi 265. necnon apud Gaſparem Alverum in Opere, *Roma in ogni ſtato*, par. 2. pag. 293.

POMPEJUS BARBA, ſeu DALLA BARBA, Italus, Piſcienſis, Philoſophiæ, Medicinæque Doctor nominis non obſcuri, in curandis morbis inſigniter exercitatus, ac (teſtis ut eſt Ludovicus Domenichi, in volumine, cujus hoc lemma, *Facezie, Motti, e Burle di diverſi Signori, e perſone private, lib. ſeſto*, pag. mihi 295.) Pii IV. Sum. Pont. Medicus. Suum porro munus diligentiſſime, doctiſſimeque Pompejus peregit, famamque tulit, atque

adeo

Digitized by Google

adeo Pontifici gratus, ut ejus converſatione ſummopere oblectaretur: erat enim eruditiſſimus, amœnus, aptiſſimus ad dicendum idonee, & congruenter, ingenio ſemper acuto, & eleganti. Elaboravit, authore Joanne Cinello meo amico, ad bonarum literarum ſtudia nutrito, Medico olim Cardinalis Antonii Bichii, in Hiſtoria mss. adhuc Florentinorum Scriptorum,

Dialogo dell'Arme, e delle Lettere. Venezia. Per Gabriel Giolito. 1578.

Dell'immortalità dell'Anima, ſecondo gli Accademici Peripatetici. Firenze. 1553.

De Secretis Naturæ. Liber iſte prohibitus eſt.

Le ſette Spoſizioni di Gio. Pico della Mirandola, raccolte in brevi ſomme. Peſcia. 1555.

De Balneis Montis Catini. Ms. Opus non abſolutum.

Dialecticam. Ms.

Poeticas Adnotationes. Ms.

Proſapia dalla Barba protulit ſane ſpectatiſſimos viros, inter quos nonnulli in Equeſtrem Ordinem cooptati floruere.

POMPEJUS CAIMUS, Italus, Nobilis Utinenſis, Philoſophus non unus e multis, ſed plane ſingularis, reique Medicæ peritiſſimus, ad cujus ſcientiam longum uſum, & exercitationem adjunxerat, varia etiam rerum cognitione, & lectione delectatus, Muſarum quoque cultor, Muſiſque gratus. Videtur hic memorandus, cum Paulus V. Pont. Max. a quo in Archigymnaſio Romano, Philoſophiæ Cathedram obtinuerat, ſuum effecerat, nominaveratque Medicum. At homo, meo judicio, in hac re haud ſapiens, honorem hunc repudiavit. Cur? Hac de cauſa. Erat Aſtrologus, omnemque Aſtrologicis vanitatibus fidem habebat: habito itaque nuncio collati beneficii, ſtatim voluit ex ſtatu Cœli, atque Stellarum agnoſcere, an aliquid mali, vel boni

boni ſibi eventurum eſſet; cumque ab aſtrorum affectionibus comperiſſet, inſauſto nimium adverſoque ſidere, hoc ſibi collatum fuiſſe munus, animo obfirmato ſuſcipere noluit, nec cuipiam auſcultando, amicis qui aliter ſentiebant, probe teneo (ajebat) ſic habeo, ſic habeto, ſi hoc facerem in miſerabilem profecto caſum inciderem. O Chaldaica deliramenta! Unicuique hujuſce doctrinæ ſectatori rite dicitur, ſapientia tua, & ſcientia tua decepit te. Ad rem itaque audi Janum Nicium Erythræum, in Epiſtolarum ad diverſos lib. 4. Epiſtola 12. de Pompejo quoque rem ridiculam, & cachinno dignam, baſilice ſcribentem. *Andreas Cardinalis Perettus habuit adoleſcentem ad manum, Coſmo Venturino nomine, qui ob fraudem capitalem, neſcio quam, a ſe admiſſam, judicium metuens, Roma deceſſit, & exulatum Mantuam obiit, ubi vitam, & ſalutem, quam a Judicum ſeveritate tutam, fuga ſubtraxerat, ab inimicorum acerbitate incolumen præſtare non potuit, nam ab illis eſt interfectus. Hic abiens, habitum, formam, poſitumque Stellarum, ſub quo primum ſpiritum hauſerat, diligenter in pagella deſcriptum, Cardinali reliquerat. Hanc pagellam die quodam Cardinalis, quo nimirum, quid ars iſtorum poſſet, experiretur, Pompejo Caimo Medico, qui tum optimus habebatur Aſtrologus, inſpiciendam tradidit. Ille acceptam, quo melius quæ eſſent futura prædiceret, domum attulit, poſtridie revertitur, exclamans, o fortunatum hominem, o beatum, quis quis iſte eſt, cui tantum boni Cælum atque Aſtra denunciant! Hic nimirum, per omnes honorum gradus ad ſummi Pontificatus columen evadet, fac, obſecro, hominem aſpiciam, ſalutem, amplectar. Quæ cum ab eo dicerentur, Cardinalis vix riſum tenebat; ſed qua erat prudentia, rem ſilentio obtexit, neque, ut erat, aperuit; ne quem fortaſſe, ex tam ridicula prædictione, homini ruborem induceret: at eo foras egreſſo, omnia mihi cum riſu narravit.*

Sublimem quoque Piſanæ Academiæ Exedram recuſavit Pompejus (forſan quia Sidera adverſa cognoverat) a Magno Etruriæ Duce, ultro ſimul cum honorario mille & ducentorum aureorum oblatam. Tandem majori prudentia, ſed non fortuna a Sum. Pont. Gregorio XV. in Medicum delectus, honorem non repudiavit, imo inflammato accepit animo, cui Pontifici lethalem morbum prædixit. Non ſatis ex ſententia, eorum quæ cogitaverat, eventus ſibi procedere animadvertit: quamvis credo, magnus Pompejo honos jucundior fuiſſet, ſi diuturnior. Contentiones cum Cæſare Cremonino, & cum Julio Cæſare Lagalla adivit circa perplexam de Caloris Natura apud Philoſophos, ac Medicos doctrinam. Anno 1631. graſſante Patavii lue peſtifera, in Ticianum, Fori Julii pagum cum ſeſe recepiſſet, febri correptus, cum famulus Palma pharmacum allaturus, clauſis maxima de cauſa Propugnaculi portis, aliquanto diutius detineretur, intra paucos dies, incrudeſcente morbo, ſupremum diem obiit. Sepultus fuit Utini in Æde B. Virginis Gratiarum cum hoc Epitaphio.

D. O. M.
POMPEIO CAIMO VTINENSI
EQVITI AVRATO
PHILOSOPHIÆ AC MEDICINÆ
IN NOBILISSIMIS ORBIS TERRARVM
ROMANO AC PATAVINO GYMNASIIS
DE PRIMA SEDE PROFESSORI
SCIENTIARVM OMNIVM
FONTI DVLCISSIMO.
EVSEBIVS EPISCOPVS AEMONIENSIS
FRATRI AMANTISSIMO P.
OBIIT MDCXXXI. ÆTATIS SVÆ LXIII.

Hæc Pompeji doctorum manibus teruntur ſcripta ab Jacobo Philippo Tomaſino in Elogiis Virorum Literis, & Sapientia Illuſtrium, par. 2. relata.

De

De Calido Innato Lib. 3.

De Febrium Putridarum Indicationibus Lib. 2.

De Nobilitate.

Dell'Ingegno Umano Lib. 2.

Paralello Politico delle Repubbliche Antiche, e Moderne Lib. 2.

Dialogo delle tre Vite reputate migliori.

Deſiderata vero in ſcriniis heredum ſervantur, quæ ſequuntur.

De Humana Anima ſecundum veterum ſententiam Theoria, 4. libris comprehenſa: quibus Hippocratis, & Galeni inter Medicos, Platonis, & Ariſtotelis inter Philoſophos, doctrina explicatur.

De Miſti Generatione, ejuſque naturali interitu.

Medicina Philoſophica libris duobus comprehenſa: quibus præcipua Theoremata Medica apud Platonem, & Ariſtotelem pertractata explicantur.

De Duplici Peripateticorum Intellectu Comment.

Medici Inſtitutio ex Hipp. libro, Legis nomine inſcripto.

De Juvantibus, & Lædentibus Humanum Corpus a tota ſubſtantia Liber.

De Hippocratica Victus inſtituendi Methodo Liber: in quo adverſus Cardanum, & Argenterium Galeni doctrina defenditur.

De quatuor in Humano Corpore Membris, Principii rationem habentibus Libri 4. in quibus Ariſtotelica, & Galenica de hoc argumento Placita conferuntur.

De Melancholiæ Cognitione, & Curatione.

De ſui Cognitione.

De Scientiæ Natura, & Acquiſitione Liber 1.

De Dolore Diſputatio.

De Humana Longævitate, & Annis Climactericis Tractatus.

Diſſertationes in Aphoriſmos Hippocratis, & illa Galeni, & Avicennæ Opera, quæ publice Patavii explicantur.

De Medicina ſibi facienda.

De Ventorum Natura, & Differentiis Lib. 1.

De Cognoſcenda, Producendaque Senectute Lib. 2.

Varia Opera Veterum Philoſophorum, & Medicorum e Græco ſermone in Latinum converſa, & Commentariis illuſtrata.

Tractant de Pompejo pariter Joannes Franciſcus Palladius in Opere *Iſtoria della Provincia del Friuli*, *Parte Seconda*, *Libro Ottavo*, pag. 294. Laudatus Janus Nicius Erythræus in Pinacotheca Prima, Imagine 25. Carolus Cartharius in ſæpe memorato Athenæo Romano ms. Joan. Anton. Vander Linden, Libro primo De Scriptis Medicis.

De Caima Familia, quæ jure gloriatur viros habuiſſe præſtantes, deque Euſebio Caimo, Epiſcopo Æmonienſi, noſtri Pompeji fratre, videndus item Philippus Tomaſinus, ubi ſupra, atque Ferdinandus Ughellus in Italia Sacra, Tom. 5. col. 230.

RODULPHUS SILVESTRIUS, Italus, Bononienſis, certe non ſylveſtris, ſed Medicinæ ſcientia, Philoſophiæque florens, multarumque virtutum floribus præſignis, Summorumque Pontificum Gregorii XIV. & Clementis VIII. Archiater, & quadam erga Sanctum Philippum Nerium religione præcipue memorabilis. Divum hunc ægrotum aliquando curaverat, ipſeque ægrotus, morbo ab eo eximitur, teſte Antonio Gallonio in S. Philippi Vita, pag. 241. *Graviſſimis namque* (inquit) *improviſo ſtomachi doloribus, aliiſque ſævis ſymptomatibus oppreſſus* (ideſt Rodulphus) *cum a medicamentis præſidium nullum haberet, ab aliis rebus id petendum eſſe cenſet: itaque memor in ipſo periculo Beati Patris (ſalus enim in anguſto jam erat) ejus opem ſi-*

ſidenter implorat. Quo peracto melius confeſtim ſe habuit, dulcique mox ſomno correptus ad unam, & dimidiatam horam dormivit: experrectus omni eo morbo liberum ſe ſenſit. Tum B.Patris Sepulchrum venerabundus inviſens, votivam tabellam, hac inſcriptione notatam, inibi appendit, miraculi ad poſteros certiſſimum indicium.

DVM VARIIS, SÆVISQVE SYMPTOMATIBVS
MORI ME SENTIO,
IMPLORATO BEATI PHILIPPI AVXILIO
PLACIDVS SOMNVS ME ARRIPVIT,
ET STATIM CONVALVI.

Romæ in Eccleſia S. Mariæ in Dominica ſepultus fuit Rodulphus cum hac breviſſima inſcriptione.

RODVLPHI SILVESTRI BONON.
ARTIVM ET MED. DOCT.
SEPVLCRVM.

Memoratur, laudaturque in Libro Statutorum Collegii Medicorum Almæ Urbis, pag. mihi 109. A Baldo Baldi in Opere, *Diſcorſo Apologetico del vero Opobalſamo Orientale*, pag. 107. A Joanne Nicolao Paſchali Alidoſio in Vol. inſcripto, *I Dottori Bologneſi di Teologia, Filoſofia, Medicina, ed Arti Liberali*, pag. 167. A Joan. Anton. Vander Linden lib. 1. de Scriptis Medicis, qui aſſerit edidiſſe Rodulphum in lucem, Hieronymi Cardani Opus nonum de Sanitate tuenda.

ROMULUS SPEZIOLI, Italus, Firmanus, Philoſophiæ, ac Medicinæ Doctor primæ notæ. Poſt jacta Artium fundamenta in patria Univerſitate, in qua laureatus fuit, in variis Piceni urbibus, tum operam, tum conſilium in re medica præſtitit, ea quippe prudentia, doctrina, & integritate, ut omnibus in locis, ſui deſiderium reliquerit. Ad Sacras luſtrandas Fores, a Clemente X.

Sum.

Digitized by Google

Sum. Pont. anno Jubilæi reſeratas, ſe contulit, & in Urbe, re medica perſpecta, animoque revolvens, Romam jugiter fortunæ, & virtutis theatrum eſſe ampliſſimum, hic commorari conſtituit, idque tanta animi alacritate fecit, ut dehortantibus amicis, palam omnibus reſponderet, ſe paratum eſſe adhuc uberiora dimittere (dimiſerat enim amplum ſtipendium, quod ab Æſinis civibus obtinebat) eo quia majora in Urbe ſibi affutura prævideret, ac Romam Romulo minime defuturam certa ſpe teneretur. Spes quidem haud feſellit, dictiſque reſpondit eventus, cum vix uno, aut altero elapſo menſe, ab ejus ad Urbem adventu, a Decio S. R. E. Card. Azzolino, ad Chriſtinam Alexandram Sveciæ Reginam adductus fuerit, atque cum ſapientiſſima Heroina, Romulum de rebus Philoſophicis, & ad artem medicam ſpectantibus, pluries accurate diſſerentem auſcultaſſet, illum permultis encomiorum titulis, apud Card. Azzolinum cohoneſtavit, Medicumque intimum (defuncto Cæſare Macchiato, Firmano, ejuſdem Reginæ Medico celeberrimo) aucto etiam honorario, ſibi aſcivit; ſibique regium animum ita Romulus devinxit, eique ſemper ita gratus, acceptuſque extitit, ut etiam in ultimis, quas Regina obſignavit tabulis, integrum honorarium, donec in vivis ageret, ſolvendum ab herede mandaverit. Principibus æque viris, Sanctæque Rom. Eccleſiæ Cardinalibus multis gratiſſimus, Cardinali præſertim Petro Ottobono, qui ad ſummum Pontificatum evectus, ſub Alexandri VIII. nomine, Romulum adlegit Medicum, intimumque Cubicularium, doctiſſimo ſane Pontifici, ingeniorum æſtimatori acerrimo, probatiſſimus emicuit: ac Sacerdotio (Beneficiatum vocant) in Baſilica Apoſtolorum Principis donatum vidimus, aliiſque Eccleſiaſticis proventibus ditatum. Mortuo Pontifice, quando majores ab Arte honores, & divitias poterat experiri, Medicinæ nuncium

cium remiſit. Factus itaque Sacerdos, ægrorum curam, medicamque operam dimiſit omnem, tantum ſibi reſervato in Romanæ Sapientiæ Athenæo Lectoris munere, quo ſtudioſis omnibus, dicendi facilitate, ac perſpicuitate, mirum in modum ſe acceptum præbet. Delicias ſuas in exquiſitorum librorum collectione conſtituit, quorum ſelectiſſimo fruitur numero. Prælo ſubmiſit Opuſculum, cui titulum dedit,

Allo ſcolare, che ſcriſſe i fogli intitolati il Diſinganno, invia i neceſſarj Avvertimenti Romolo Spezioli. In Padova. M. DC. LXXXIV. in 4.

Occaſione Sanctificationis Beati Laurentii Juſtiniani, formis commiſsæ fuere Romæ ejuſdem

Ponderationes Medico Phyſicæ pro veritate ſuper dubio an, & de quibus Miraculis conſtet, ſuperventis poſt conceſſam a Sede Apoſtolica Beato Laurentio Juſtiniano venerationem &c. in fol.

De eo ſemel facta mentio eſt in Opere, *Vita della Ven. Madre Suor Chiara Maria della Paſſione Carmelitana Scalza, ſcritta dal P. Fra Biagio della Purificazione*. Sæpius etiam in alio Opere inſcripto, *Vita del Ven. Servo di Dio P. Antonio Graſſi della Congregazione dell'Oratorio di Fermo &c.* De eo quoque cum laude ſcribit laudatus Joannes Cinellus, *Biblioteca Volante*, *Scanzia* 11. pag. 155.

Percalleo ex priſca Speziola familia claros prodiiſſe viros, & præcipue mihi occurrunt Marinus Spezioli, ſumma prudentia præditus, & rebus in agendis dexteritate pollens, dives, & præpotens, qui vitam vivebat an. 1509. Antonius Spezioli ad Leonem X. Orator, una cum Calixto Paccarono, & Thoma Evangeliſti, civitatis Firmanæ nomine. Paulus Æmilius Spezioli, præſtantiſſimus vir, qui uxorem habuit Eliſabetham Azzolinam, Pompeji Azzolini clariſſimi filiam, ac Decii Azzolini ſenioris S. R. E. Cardinalis ſororem.

SANCTES FLOCCUS, Italus, Firmanus, Pauli II. Sum. Pont. Phyſicus: ita didici a laudato Carolo Carthario, in Syllabo Advocatorum Sacri Conſiſtorii, pag. 39. ad Joachinum de Narnia, ubi tamen tacito cognomine nominatur. Cognitum vero habeo ex familia Flocca fuiſse, ex inſcriptione ſepulchrali, quæ extat Romæ in Templo Aracælitano, in Sacello prænobilis Romanæ familiæ de Cavaleriis, quæ æque legitur apud Floravantem Martinellum in Roma ex Ethnica Sacra, cap. 9. pag. mihi 186. ita proloquente,

Flocca Domus, nomen mihi Sanctes, Patria Firmum.
Scriptor eram, & Medicus Paule Secunde tuus.

VIX. AN. XLIIII. OBIIT IIII. NON. OCTOBR.
FRATRI CONCORDIALI
NICOLAVS FLOCCVS B. M. POSVIT.

Sanctes porro inter Medicos fallere neſcios fulſit, peculiarique virtute, ac doctrina ſplendorem, Pontificiſque benignitatem reperiit, atque benevolentiam.

SCIPIO LANCILLOTTUS, Italus, Nobilis Romanus, qui totus in addiſcenda Medicina incubuit, tantumque in hoc ſtudii genere profecit, & excelluit, ut non ſolum in Principum Medicorum numerum venerit, Medicuſque Julii II. Pont. Max. verum vitæ quoque integritate, ſummaque erga omnes charitate claruerit. Narratur in vita hujus Papæ, Tom. 3. Hiſtoriarum Pontificum, & Cardinalium, a Ciaconio, & aliorum opera deſcriptarum, noviſſimæ editionis, quod in morbum Julius cum incidiſset, & quarta ægritudinis die, adeo ingenti animi defectu oppreſſus eſſet, ut per aliquot horas ab ipſis miniſtris pro mortuo fuerit habitus; at Scipio Lancillottus Me-

Medicus, oblata Perſico pomo, Pontificem, præter omnium opinionem, in meliorem ſalutis ſpem revocavit, mortiſque liberatus periculo, ad conſuetos labores rediit: tenui tamen deinde valetudine uſus eſt. Plane Scipio familiæ, gloria virtutum, magniſque opibus, magis, ac magis lumen prebuit, non minus, quam Horatius Lancillottus, æque Medicus, ejus frater, de quo ſuperius egi.

SEBASTIANUS VETERANUS, Pauli II. Sum. Pont. Archiater, ut edoceor a Nomenclatura Medicorum Romani Collegii, in calce libri, ejuſdem Collegii Statutorum pag. mihi 105. nec non a Baldo Baldi in Opere, *Diſcorſo Apologetico del vero Opobalſamo Orientale*, pag. 106. Vir equidem pro ſanitate tuenda egregius Sebaſtianus extitit, egregie etenim in ſeverioribus Philoſophiæ, ac Medicinæ doctrinis verſatus, earumque ſedulus, fructuoſuſque cultor fuit, & ei vitam ducere diſciplinarum jugiter in ſtudiis placuit.

SIGISMUNDUS BRUMANUS, Italus, Nobilis Cremonenſis, Clementis VIII. Pont. Max. Medicus, fœcundo viviſſimoque inſtructus ingenio, mira in medendo tum facilitate, tum felicitate pollens, ac variæ doctrinæ ornamento, abſtruſarumque rerum cognitione ditatus.

Hujus eſt mentio in libro Statutorum Collegii Medicorum Almæ Urbis, pag. mihi 109. & apud Baldum Baldi in Volumine attitulato, *Diſcorſo Apologetico del vero Opobalſamo Orientale*, pag. 107.

Familiam Brumanam pariter illuſtrarunt Cæſar Brumanus, Romæ Præſul, inter Abbreviatores de Parco Majori adlectus, cujus cum laude meminit alter Præſul, Joannes ſcilicet Ciampinus, amicus meus eximie colendus, bonarum literarum cultor aſſiduus, in Enarratione Synoptica Abbreviatorum, ad annum 1566. pag. 22. Matthæus Brumanus Canonicus Regularis Lateranenſis, Theologus,

mox Melphienſis Epiſcopus, de quo tractat Ferdinandus Ughellus in Italia Sacra, Tom 1. col. 1018. inſignique decoratur elogio a Celſo Roſino in Lyceo Lateranenſi, To. 2. lib. 11. pag. 69. diciturque author Tractatuum De Eccleſiaſticorum Reddituum Juribus, & Origine: ac de Matrimoniorum Validitate, & Invaliditate.

Commodum hæc ſcripſeram, quando Franciſcus Ariſius Cremonenſis, plenus humanitatis, & doctrinæ meus amicus, qui de Scriptoribus Cremonenſibus Opus elaboravit, præloque parat, per Literas de Sigiſmundo, ſequentes mihi notitias præbuit, quare hic reſcribere neceſſarium duxi. Singula ſubnectam verba. Sic igitur fatur. *Sigiſmundus Brumanus, Græci, & Latini idiomatis peritia perfecte in patria inſtructus, Patavium exinde annum circa 1555. Philoſophicis, & Medicis ſtudiis inhians profecit, & quidem ſub optimis præceptoribus, diu, noctuque operam dedit, nilque illi ſuavius erat, quam antiquorum reſponſa librare, Galeni, & Hippocratis aphoriſmata omni diligentia excutere, contrariaſve ſententias enodando, acerrimo judicio recondita Medicinæ penetralia reſerare. Indutaque toga, quod cum illi ſumma omnium admiratione contigiſset, ad patriam reverſus, in clariſſimum Phyſicorum Collegium cunctis ſuffragiis cooptatur (in cujus albo adſcripti jam fuerant ex ejus gentilibus, Chriſtophorus, quem publicum Phyſicæ profeſſorem habuit Peruſia; Odoardus, in quo patria novum Æſculapium fuit admirata; Joſeph, quem Aula Saxonica maximum Medicum obtinuit) penes affines, & neceſsarios cum per annum conſtitiſſet, a Cœlo Romano allectus, Urbem perrexit, & ibi non modica pecuniarum erogatione, ruſticum, & frugiferum fundum emit; ſicque in illa primaria Orbis patria, tot virtutibus, & meritis effulſit, ut non tantum Romanus Civis, & Medicus nobiliſſimo in illo Collegio 1567. adſcribi obtinuerit, at ipſius Clementis VIII. Sum. Pont. Phyſicus, familiaris, & continuus commenſalis, necnon to-*

totius Eccleſiaſtici Status Generalis Archiater meruerit declarari.

Deſiderantur ejus Opera, quæ ut monet Joſeph Breſſianus in lib. mſ. cui tit. Virtù Ravvivata &c. *ſunt,*

De modo componendi Theriacam.

De Encomiis Medicinæ lib. 2.

De Generatione, & Corruptione lib. 2.

Apud Cavitellum in Annal. erga finem, eſt de eodem honorifica mentio. Franciſcus Zava, inſignis Orator Cremonenſis in ſuis operibus ſæpe ſæpius de Sigiſmundo noſtro, ejus ſororio memoriam agit, eumque commendat, & præcipue in Epiſtola nuncupatoria Tom. 2. Rerum Illuſtrium, Matthæo Brumano Ab. Can. Regul. & deinceps Nicomedienſi primum, mox Melphienſi Epiſcopo directa, ubi plura adnotantur de nobilitate gentis Brumanæ. Fratres habuit Chriſtophorum, Tiburtinum, Camillum, & Ludovicum, & ſorores Barbaram, & Hortenſiam. Chriſtophorus I. C. & Cauſidicus Collegiatus, ſacris exinde initiatus fuit, Eccleſiæ Divæ Luciæ Præfectus, morum integritate, Legum cognitione, judicii acumine, reſponſorum prudentia maxime laudatur. Tiburtius, miles fortiſſimus, qui a Sanctiſſimo Pio V. vocatus fuerat, verum morte correptus, cœptum militare munus perficere non potuit, ingens quidem gloriæ ſpecimen, & laudis avitæ in lucem, & omnium aſpectum protuliſset. De Camillo, & Ludovico nil memorabile mihi reſultat. Barbara nupta fuit Franciſco Zavæ, quam in 2. Tom. Epiſtol. Familiarium lib. ſexto, extinctam deflet die 10. Junii 1572. ut in Epiſtola ad eundem Sigiſmundum, & inter alia habet, Barbaram ſororem veſtram nullo genere modeſtiæ, pudicitiæ, temperantiæ, frugalitatis, ulli veterum Matronarum ceſſiſſe, quæque vel apud Romanos, vel apud exteras nationes claruerit. Hortenſia fuit in matrimonium copulata Joanni Baptiſtæ Cropello, viro patritio. Cæſarem Brumanum, Apoſtolicæ Cameræ Clericum, & Abbreviatorem de Parco Majori, aliiſque titulis refertum, de quo fuit ſermo, habuit conſobrinum, &c.

Digitized by Google

SILVESTER COLLICOLA, Italus, ex Oppido Montis Sancti, Spoletanæ Diœceſis. Poſtquam Philoſophiæ vacavit impiger ſtudiis, Medicæ toto pectore facultati incubuit, taliſque evaſit, ut Urbani VIII. Pont Max. munificentiam promeruerit, Taddeoque Collicolæ patruo, de quo infra, in ſuimet Pontificis Medicum ſubrogaverit, ac in Romanæ Sapientiæ Cathedra ſuffecerit, cum hac gratia, ut in dicto Gymnaſio nunquam, nec aliquo tempore, niſi arbitrio, & ad ſuæ voluntatis liberum beneplacitum legere teneretur; & quadringentorum quinquaginta ſcutorum annuum honorarium illi ſtatutum fuit. Sed Urbano Pontifice e vivis ſublato, Innocentius X. ſucceſſor, Silveſtro, quod aut e ſuggeſtu doceret, aut Lecturam dimitteret nuntiari juſsit. Silveſter autem, etſi doctus, eruditus, ac eloquens, ne (ut ajebat) Urbani munificentia, & favore abuteretur, maluit ex profeſſorum albo diſpungi, & honorario privari. Verum enim vero, Cardinalis Franciſci Barberini, Urbani nepotis, magis hac de cauſa liberalitatem propitiam habuit atque utilem.

Fuſe de Silveſtro laudatus Cartharius in laudato Athenæo Romano mſ. Julius Cæſar Benedictus a Guelfalione inſcripſit Silveſtro Epiſtolam 3. Libri 3. Epiſtolarum Medicinalium. Epiſtolam quoque eidem expolito ſcripſit carmine Janus Nicius Erythræus, quæ legitur in Tom. 1. Epiſtolarum ad Tyrrhenum, Epiſt. 14. Ægidius Ghezzi æque Silveſtro dicavit Opus Pauli Zacchiæ prænotatum *De' Mali Hipochondriaci*. Petrus Servius pariter eidem nuncupavit Cap. 9. Miſcell. Antiq. Romanar.

SILVIUS ZEFFIRI, Italus, Romanus, ingenua ſtirpe natus, ingenuiſque artibus inſtructus omnibus, Medicinæ profeſſor exactiſſimus, ſive praxim exquireres, ſive theoricam; ob ſingularem induſtriam, indefeſſumque laborem unice concupitus, Magno in honore, ac nomine vi-

vixit Pauli III. Sum. Pont. Medicus, ac ſub tanti Pontificis clypeo edidit in lucem librum, cujus epigraphe eſt.

Sylvii Zephyri Romani, Philoſophi, & Medici Pontificii, de Putredine, ſive de protrahenda vita libellus. Romæ in Campo Floræ, in Ædibus Antonii Baldi Aſulani, menſe Novembri. M. D. XXXVI in 4.

Ad ſcribendum librum hunc Silvium impulit quidam Tractatus de Putredine, a quibuſdam Patavinis Medicis, & Philoſophis compoſitus, in quo nullum recentiorum Medicorum, in re de putredine, ante ipſos, ſine manifeſtis erroribus, ſermonem feciſſe jactabant: quapropter dignos eos caſtigatione putavit Silvius; ſua namque ſententia, non bene, neque ſatis perarduam de Putredine quæſtionem explicatam cognovit, imo, ut ajebat, opinione magis, quam judicio hujuſmodi rem pertractaſſe.

Apud Amatum Luſitanum in Centuriis Curationum Medicinalium, Cent. I. Curat. LXXXI. ita legitur: *Zephyrus vir nobilis, & fidelis, & cui ob ſummas quas habet dotes, Paulus III. Summus Pontifex, Anconam civitatem commendaverat, illum Arcis Præfectum, quem Caſtellanum vulgo dicimus, conſtituendo. Is enim frater eſt, ætate ſenior Sylvii Zephyri Medici docti, & apud Summum Pontificem in maximo habiti honore.*

SIMON A CORDO, Italus, Genuenſis, qui diligentis, doctique Medici famam tulit, *felicis recordationis* (ſcripſit Auguſtinus Oldoinus in Opere Mſ. apud me, ſæpe allegato) *apud Romanos, quorum bonæ valetudini admodum dum vitam vixit ſtuduit, adſuitque Nicolao IV. Pont. Max. Medicus Sacerdoſque a Sacello.* Laudem apud poſteros conſequutus eſt ſcribendo Opuſculum, cui nomen dedit.

Clavis Sanitatis, in qua ſimplicia Medicamenta Latina, Græca. & Arabica ordine alphabetico mirifice elucidat. Recognitum, & Notationibus Plinii maxime, ac aliorum in margi-

ni-

nibus ornatum , per Georgium de Ferrariis de Varolengo Montis Ferrati . Venetiis . Apud Octavianum Scotum . 1510. in fol. *Apud Gregorium de Gregoriis .* 1514. in fol.

Contexuit etiam

Expoſitionem Gloſſæ marginalis ad Alexandri Tralliani Libros Medicinales . Lugduni . Apud Franciſcum Fradin. 1504. in 4. *Papiæ* . 1520. in 8. &

Synonima Medica , quæ per Magiſtrum Mundinum abbreviata , aſſervantur in Bibliotheca Regia Gallica , teſte Philippo Labbe in Bibliotheca Mſſ.

Ex Arabica in Latinam linguam vertit

Tractatus plures in Re Medica , & præſertim illum Serapionis , inſcriptum de Simplicibus Medicamentis ; adeo quidem docte (ajunt) & eleganter , ut ſi eum tolleres , magnam ſane Medicinæ partem ſuis velut inſtrumentis privares .

Authores de Simone tractantes videas apud eundem Oldoi num , in alio tamen Opere , in Athenæo nempe Liguſtico , ſed adverte , quod ubi legitur Nicolao V. loco Nicolao I V. eſt error impreſſoris .

SIMON PASQUA , Italus , Nobilis Genuenſis , Philoſophiæ , Medicinæ , utriuſque Linguæ callens , Theologiæque cognitione præditus , civilique prudentia in primis inſtructus . In Britanniam a Republica Genuenſi , Philippo II. Hiſpaniarum Regi , & Mariæ uxori Patriæ nomine gratulatum miſſus . A Pio IV. Pont. Max. cui Medicus inſerviit , Lunenſis , & Sarzanenſis Epiſcopus renunciatus , ejuſdem Pontificis juſſu Concilio Tridentino interfuit , ac propter doctrinam , & in Superos pietatem , acerrimamque contra hæreticos inſectationem , inter S. R. E Cardinales Presbyteros ab eodem Pio cooptatus anno 1564. poſt paucos vero menſes defunctus , & ut erat vir frugi , ſexaginta aureorum millia in numerata pecunia reliquit . Corpus

pus in Eccleſia S. Sabinæ, in patriam tamen transferendum, conditum eſt cum hac ſepulchrali inſcriptione.

SIMONI PASQVÆ
VIRO OMNI DOCTRINA
PROBITATE
MORVM SVAVITATE ORNATISSIMO
S. R. E. PRESBYTERO CARDINALI S.SABINÆ.
QVI
ANNVM AGENS LXXII. MENS. X. DIES VII.
AN. SALVTIS MDLXV.
PRIDIE NONAS SEPTEMB.
RELICTO BONIS OMNIBVS
INCREDIBILI SVI DESIDERIO
AD MELIOREM VITAM COMMIGRAVIT.
GENVAM POST ANNVM
CVM MAIORIBVS SVIS
SEPELIENDVS TRANSLATVS.
STEPHANVS FRATER FRATRI GEMINO
FACIENDVM CVRAVIT.
ET OCTAVIANVS PASQVA
REFERENDARIVS APOSTOLICVS
FRATRIS FILIVS MOERENS
P.

Oſsa deinde Simonis Genuam translata, majorum ſepulchro in templo S. Mariæ de Pace, apud Minores de Obſervantia extra Genuæ portam, quæ nuncupatur ab Arcu, illata ſunt. Stephanus vero germanus frater Sacellum, & Chorum elegantiſſimum, cum marmoreo ſepulchro conſtruxit, eique hanc inſcriptionem affixit.

QVI DORMIVNT IN TERRÆ PVLVERE
EVIGILABVNT.
SIMONI GALEATII F. PASQVA
THEOLOGO ET PHILOSOPHO
ROMANA GRÆCAQVE FACVNDIA
CLARISSIMO
S. R. E. PRESB. CARD. S. SABINÆ

QVI

QVI
CVM PRÆCLARE DOMI FORISQVE
DE REPVBLICA MERITVS ESSET
ROMAM A PIO IV. PONT. MAX. ACCITVS
LVNENSIS PRIMVM EPISC. FACTVS
AC POST EGREGIE NAVATAM
DEI ECCLESIÆ
TRIDENTINO IN CONCILIO
OPERAM
IN AMPLISSIMVM ORDINEM
EST COOPTATVS.
VIRO INTEGERRIMO
ET IN SVMMA GRAVITATE
IVCVNDISSIMO
STEPHANVS
FRATER GERMANVS MOERENS
P.
VIXIT ANNOS LXXII. MENSES X. DIES XVII.
OBIIT ROMÆ PRIDIE NONAS SEPTEMB.
M. D. LXV.

Pro Poſteris mſſ. Simon reliquit

Relationem ſuæ Legationis Britannis.

Inſtructionem pro Patribus Concilii Tridentini.

De Podagra Opuſculum. Extabat in Bibliotheca olim Ducis Urbini.

Conſilium pro Immaculata Virginis Mariæ Conceptione, quo Sanctorum Patrum antiquorum, tum Græcorum, tum Latinorum ſententiam in hac re exponit.

Contra Errores Græcorum Opuſculum. Aſſervabatur olim in Bibliotheca Card. Sirleti.

Plura de Simone habent Ciacconius cum Auctariis, Tom. 3. noviſſimæ impreſſionis col. 962. Auguſtinus Oldoinus in Athenæo Romano, ac in Syllabo Scriptorum Ligurium. Ferdinandus Ughellus in Italia Sacra, Tom. 1. col. 923. & quotquot de S. R. E. Cardinalibus tractarunt.

Inter hujus familiæ decora memoratur, ceteris omiſſis, Octavianus Paſqua, noſtri Simonis Cardinalis ex fratre

tre nepos, ſub Pio V. a Gregorio XIII. utriuſque Signaturæ Referendarius, mox Epiſcopus Hieracenſis, eruditiſſimus vir, venerandæque antiquitatis diligens perſcrutator, qui Epiſcoporum prædeceſſorum, ſummo ſtudio expiſcatus eſt memorias, eorundemque Catalogum concinnavit. Contexuit etiam ſeriem Rhegienſium Archiepiſcoporum cum Elogiis, aliaque ſcripſiſſe fertur; quem laudibus exornant laudati Oldoinus, & Ughellus, ille in Athenæo Liguſtico, iſte in Italiæ Sacræ Tom. 9. col. 552. Neque prætermittendus Julius Paſqua, nobilitatis tum ſuæ, cum aliorum ſtudioſiſſimus. qui Tractatum de Familiis Patritiis Genuenſibus, nec non Monumenta Comitum Lavaniæ perbelle ſcripſit, ex eodem Auguſtino Oldoino in Syllabo Scriptorum Ligurum.

SIMON TEBALDI, Italus, Nobilis Romanus, Medicinæ, ac Philoſophiæ ſuo tempore Doctor fulgentiſſimus, aliarumque bonarum artium diſciplina, & virtutum multarum ornamentis decoratus, Summorumque Pontificum Nicolai V. & Calliſti III. Medicus ſummus. Hujus Simonis frater eluxit Jacobus Tebaldi, inter S. R. E. Cardinales adlectus. De hac familia peſſime, modulo conſueto, locutus eſt mendaciſſimus Garimbertus, in volumine inſcripto, *La Prima Parte delle Vite, overo Fatti Memorabili, d'alcuni Papi, e di tutti i Cardinali paſſati*, pag. 239. 336. Tamen Garimberto minime credendum, nam eſt ſcriptor dubiæ fidei, ſeu nullius, qui Pontifices, & Cardinales ſæpe injuſte maledictis onerat, quapropter ſui momoſcopus ævi nuncupatur. Sequentia, ad rem, ſunt verba, quæ in Opere Ciaconiano Vitarum Pontificum, & Cardinalium To. 2. poſtremæ editionis, col. 994. leguntur. *Jacobus Thebaldus, alias Theobaldus, civis Romanus, oriundus Oppido Collis Scipionis in Umbria, filius fuit Venturæ, & Marci Thebaldi, qui jacet Romæ in Templo S. Mariæ ad Martyres, cum hac ſepulcrali inſcriptione.*

HIC IACET MARCVS DE THEBALDIS
GENITOR D. CARDINALIS S. ANASTASIÆ
AC D. SIMONIS
ALMÆ VRBIS CANCELLARII PRIMI.
OBIIT AN. DO. MCCCCXIV.
IN DIE S. LVCIÆ.

In fratrem habuit Simonem, clarum illius ævi Philoſophum, ac Medicum Nicolai V. & Calliſti III. *Hieronymus Garimbertus, Jacobum Cardinalem Thebaldum ex plebeja familia; Ludovicus vero Jacobillus in Vitis Sanctorum Umbriæ, e Dominis Collis Scipionis familiæ Rapazzonæ natum volunt; nos tamen cum Cardinali Papienſi, Gobellino, Aubery, & aliis, Jacobum hunc Thebaldum Cardinalem S. Anaſtaſiæ, nobilem Romanum diximus, & quidem recte, contra Garimbertum; nam Jacobum Thebaldum avum paternum Jacobi hujuſce Cardinalis, Civem Romanum de Regione Trivii, menſibus Aprilis, Maji, & Junii an.* 1425. *Comeſtabuli illius Regionis munere functum fuiſſe conſtat ex monumentis antiquis, & ex Regiſtris Martini V. quod munus non niſi nobilibus Romanis committebatur, & quidem ſi nobili progenie natus non fuiſſet Jacobus Cardinalis, non bene ſepulcralis inſcriptio a carmine illo initium duceret,*

Qui fuit Urbis honos generoſa prole Thebalda.

Non enim generoſa dicitur progenies illa, quæ natales ſuos adhuc inter plebejos reſpicit; neque tam cito Thebaldi arctam cognationem contraxiſſent cum familiis, generis claritudine in Urbe illuſtribus, videlicet, cum Creſcentia, Capiſucca, Aſtalla, de Valle, Cæſarina, & Capiteferrea, ſi obſcuri generis homo, ut ſcripſit Garimbertus, alioquin obtrectator, Jacobus Cardinalis Thebaldus fuiſſet, qui Juris Civilis Doctor, Epiſcopus Montis Feretri, quare cognominatus Feretranus, benignitate inſignis, & ſemper bonorum conſiliorum ſectator, Spoletano Præſidatui, hinc Peruſinæ Urbi, Romanorum Pontificum juſſu præfuit. Mox Presbyteris Cardinalibus titulo S. Anaſtaſiæ adſcriptus eſt a Calliſto III.

ſto III. a quo & Archiepiſcopatum Neapolitanum poſt purpuram obtinuit, ut habetur in libris conſiſtorialibus Vaticanæ Bibliotheca &c. Obiit Romæ die tertia, ſeu quarta menſis Septembris, anno 1466. hora decima ſexta, & jacet ſepultus in Æde S. Mariæ ſuper Minervam ſub lapide his verſibus exarato, & ab authore Nomenclatoris S. R. Eccleſiæ Cardinalium deſumptis.

Qui fuit Urbis honos generoſa prole Thebaldus,
Frigida marmoreo Jacobus tenet oſſa ſepulchro.
Cæſareas norat leges, Montiſque Feretri
Præſul erat, nullique fide, & pietate ſecundus.
Pauperiem tollebat humo, clariſque favebat
Ingeniis, juſtique pater, moderator & æqui,
Cujus virtutem admirans, animumque pudicum
Cardineo Divus decoravit honore Caliſtus.

QVI OBIIT ANNO CHRISTI
M. CD. LXVI.
DIE QVARTA MEN. SEPTEMBRIS
HORA DECIMA SEXTA.

In Opere Equitis Bartholomæi a Puteo Veronenſis, prænotato, *Ruolo Generale de' Cavalieri Geroſolimitani della Ven. Lingua d'Italia*, p. 13. mentio facta eſt Fratris Antonii Tebaldi Romani, Equitis S. Jo. Baptiſtæ Hieroſolymitani, an. 1446.

THADDÆUS COLLICOLA, Italus, e Monte Sancto, Spoletanæ Diœceſis. Priuſquam Medicinæ facultatem attingeret, utrique juri operam navavit. Legalibus ſtudiis mox derelictis, Medicinæ omnibus vacavit horis, nec ſine felici admodum eventu; ſui etenim ſeculi maximus Medicus, bonis omnibus, doctiſque carus, Urbani VIII. Pont. Max. Archiater emicans, Pontificis æque

munificentiam expertus eſt, Vaticanæ Baſilicæ Canonicus renunciatus, eccleſiaſticiſque reditibus aliis auctus permultis, ac in Romana Academia, Suggeſtu cohoneſtatus. In morbum ſatis moleſtum denique incidit, contractum, ut ipſe ajebat, quod annis tot, pluribus diei, noctiſque horis, ante Papam pedibus ſtetiſſet, ex quo obiit.

Eleganti calamo laudatur Thaddæus ab Equite Petro Franciſco Paoli in ſuis Carminibus Variis, pag. mihi 223. A Carolo Carthario in Athenæo Romano ms. A Joanne Benedicto Sinibaldi in Epiſtola nuncupatoria l. 8. Geneanthropœjæ. A Petro Caſtello in Opere de Abuſu Phlebotomiæ, pag. 16. Petrus Servius Thaddæo inſcripſit Inſtitutionum, quibus tyrones ad Medicinam informantur, Librum 3.

THADDÆUS FLORENTINUS, Medicus doctiſſimus, & ſummopere in pretio habitus, de quo ſcribit eruditus meus amicus Joannes Cinelli, in Hiſtoria ms. Scriptorum Florentinorum, *Taddeo Fiorentino nacque d'oſcuri parenti, e viſſe fino in 30. anni ſonnacchioſo, e pigro, campando di viliſſimi eſercizj. Svegliatoſi dipoi cominciò ad apparar i primi elementi delle Lettere, e andato a Bologna ſtudiò Filoſofia, e Medicina, e divenuto Lettor di quello Studio, e Medico celebre era chiamato per tutta Italia con ſalario di 50. Fiorini d'oro il giorno. Chiamato dal Papa volſe 200. Fiorini d'oro il dì, e guarito il Pontefice gli donò dieci mila Fiorini d'oro, quali tutti Taddeo eſſendo di buona vita ſpeſe in Chieſe, e Spedali in Bologna ove morì d'80. anni nel* 1303. Audi vero Joannem quoque Nicolaum Paſchal. Alidoſium in Vol. cujus epigraphe, *Li Dottori Foreſtieri, che in Bologna hanno letto Teologia, Filoſofia, Medicina &c.* pag. 77. *Taddeo d'Alderotto da Fiorenza, del* 1265. *detto il Bologna, perchè vi abitò ſin'alla morte, che fu del* 1299. *Teſtò l'anno avanti. Fu Medico di Papa Onorio IV. in una ſua malattia, e ſino che durò detta malatia gli die-*

diede cento Fiorini il giorno, e come fu guarito glie ne donò dieci mila. Joannes Andreas Quenſtedt, in Dialogo de Patriis Illuſtrium Doctrina, & Scriptis Virorum, pag. 312. ita ſcribit: *Thaddæus de Florentia, qui omnium primus inter Latinos ſubtilioris Philoſophiæ notitiam cum artis Medicæ profeſſione conjunxit, & præterea ipſemet Medicinam feliciſſime & cum incredibili lucro fecit*. Alii dixerunt, quod avaritiæ magis, quam Medicinæ operam daret: aliique ajunt, peſſime omnium Medicorum audiebat Thaddæus avaritiæ nomine.

De eo inſuper Andreas Tiraquellus in Nomenclatura Medicorum, pag. mihi 146. Author Vitarum Pontificum, & Cardinalium, Tom. 2. noviſſimæ editionis, in vita Honorii IV. col. 247. Joannes Tarcagnota, *Iſtorie del Mondo*, par. 4. lib. quinquageſimo quinto, pag. mihi 152. Jacobus Philippus Bergomenſis, Cronic. lib. 13. pag. mihi 320. a tergo, & alii permulti. Scripſit Thaddæus ex Joan. Anton. Vander Linden,

Expoſitiones in arduum Aphoriſmorum Hippocratis volumen. In divinorum Prognoſticorum Hippocratis librum. In præclarum Regiminis acutorum Hippocratis Opus. In ſubtiliſſimum Joannitii Iſagogarum libellum. Joan. Bapt. Nicollini Salodienſis opera in lucem emiſſas. Venetiis. Apud Luc. Antonium Juntam. 1527 in fol.

In Cl. Galeni Artem Parvam Commentaria. Neapoli. 1522. in fol.

THOMAS CADIMUSTUS, Belga, Leodienſis. Poſt abſolutum domi humaniorum ſtudiorum curſum, Lovanii Philoſophiæ, Medicinæque annos plures operam (ſegnitiem fugiens) dedit. Doctoris obtenta laurea, Romam venit, & inter utiliſſimos, doctiſſimoſque Medicinæ profeſſores locum aſſecutus fuit. Extitit Secretarius Apoſtolicus, Medicuſque Pauli III. Summ. Pont. ut exploratum habeo ex ſepulchro, ac memoria inciſa Romæ in Eccleſia

S. Mariæ de Populo ad Portam Flaminiam, relata a Gaſpare Alvero in Opere, *Roma in ogni ſtato*, *Parte Seconda*, pag. 20. En tenor.

THOMÆ CADIMVSTO
SECRETARIO APOSTOLICO
PAVLI III. PONT. MAX. MEDICO
VIRTVTE PROBITATE ET MORIBVS
INTEGERRIMO.
IOANNES BAPTISTA CADIMVSTVS B. M.
VIXIT AN. LXIV. ET MENSES IV.
OBIIT QVARTO IDVS FEB.
M. D. XLVIIII.

TIBERIUS PALELLA, Italus, Sabinus, Artium, & Medicinæ Doctor, qui omni conatu majoribus ſtudiis incumbens, eo pervenit, ut ne dum theoricus, ſed practicus eximius evaſerit. Præſtabat plantarum notitia; eratque optimis, atque doctiſſimis viris apprime deditus, & quotquot ſua ætate virtutis, & eruditionis famam habebant uſu, amicitiaque comprehenderat. In libro Statutorum Medicorum Collegii Almæ Urbis, pag. mihi 107. dicitur Pauli III. Pont. Max. Medicus. Medicus plane integer vitæ, pauperum juxta ac divitum ſalutis in primis amans, minimeque appetens alieni, æquitatiſque jugiter diligentiſſimus cultor.

VICTORIUS MEROLLI, Protonotarius Apoſtolicus, Pauli V. Sum. Pont. Medicus, a Proſpero Martiano, ſupremus nuncupatus Medicinæ arbiter, in opuſculo prænotato, Brevis Annotatio ſuper Expoſitionem Aphoriſmi Concocta Medicari Marſilii Cagnati &c. Eidemque dicavit Proſper librum, cujus titulus in Hippocratis Aphoriſmum 22. Sectionis primæ Expoſitio &c. Philoſophiæ quidem, ac Medicinæ animum ita Victorius applicuit, ut præ-

Digitized by Google

præſtantiſſimum ſibi nomen vindicaverit, non ſolum ob ſcientiarum cumulum, ſed etiam ob vitæ integritatem, & in pertractandis negotiis dexteritatem maximam. Omnino Pontifici, Romanæque Aulæ ſe amabilem reddidit, reddiditque ſe dignum conſecutis muneribus, & præconiis.

VINCENTIUS ALSARIUS CRUCIUS, Italus, Ligur, quem Roma in Civem ſuum adſcivit, & Gregorius XV. Pont. Max. in Medicum; merito ſane, rei Medicæ etenim ac Philoſophiæ ſcientiſſimus erat. Medicinam publice, & laudabiliter, præſertim in Romano Archigymnaſio viginti, & amplius annis, mira facundia, eruditioneque docuit, atque in quibuſcumque morborum generibus medendis, ſanandiſque, omni ſolertia, ac diligentia cum omnibus utebatur. Semper in ore habebat (eximia namque in eo pietas elucebat) in primis memores eſse Medicos oportere, cum primum dignitatem Doctoris adepti ſunt, pauperum curam ſe gratis habituros jurejurando pollicitos fuiſse: quamobrem egeſtate æque ac ægritudine preſsos exquirens, ſine ulla mercede curabat, imo pecuniam illis diſtribuebat; omniumque ordinum Medicos paſſim ad hoc peragendum, non tantum exemplo, quam acri, ac vehementi oratione incitabat. Jure itaque Vincentium commendatum legi hiſce verbis, *Tu de omnibus Vincenti optime meritus es, tu opem indigentibus, ſalutemque tuliſti*: Commendant inſuper tantum virum Leo Allatius in Apibus Urbanis, & Auguſtinus Oldoinus in Athenæo Liguſtico, & alii apud eoſdem. Scripſit, ediditque

Opus de Invidia, & Faſcino Veterum. Lucæ.

Ephemeridum, hoc eſt diuturnarum obſervationum libros duos. Bononiæ.

De Epilepſia, ſeu Comitiali Morbo Lectiones Bononienſes lib. 3. *Venetiis*. 1603. *Apud Danielem Zannettum*. in 4.

Con-

Conſilium de Aſthmate pro Bonifacio Cardinali Cajetano.

Diſputationem de Melonibus Hieronymi Rubei Ravennatis, cum Epiſtolis quibuſdam ejuſdem Vincentii, & aliorum, ad Cardinalem Gypſium. Venetiis.

Conſilium de variis Symptomatibus in Principibus illuſtriſſimis, ad Hieronymum Mercurialem. Venetiis.

De Verme admirando per nares egreſſo Commentariolum. Ravennæ. 1610. *Apud heredes Petri Joannelli.* in 4.

De Sugillatione, quam Græci, ὑπώπιον, *ideſt ſub oculis vocant.*

Conſilium de Catarrho. Ravennæ.

Diſsertationem de Salis, ac Salitorum uſu in febribus.

Præfationem de Medicinæ Practicæ Laudibus. Romæ.

Præfationem in Romano Gymnaſio habitam die ſeptima Novembr. 1612.

De Morbis Capitis frequentioribus, hoc eſt de Catarrho, Phrenitide, Letargho, Epilepſia lib. 7. Inſerta eſt Diſputatio de Liquore Calcanthi, ſeu Vitrioli, ejuſque abuſu in febrium, & morborum calidorum curatione. Romæ. Apud Facciottum. 1617. in 4.

De Quæſitis per Epiſtolam in Arte Medica Centurias. Venetiis. Apud Junctas. 1622. in fol.

De Morbis Pectoris frequentioribus, Hæmophtyſi, Phtyſi, Aſthmate, Peripneumonia, Pleuritide, lib. 3. Editus vero eſt primus tantum Romæ, apud Facciottum.

Diſputationem Generalem ad Hiſtoriam Fœtus nonimeſtris quidem, & organici, ſed emortui, ac parvæ adeo molis, ut vix quadrimeſtris fuerit æſtimatus. Romæ. Typis Gulielmi Facciotti. 1627. in 4.

Conſultationem Medicam pro nobili adoleſcentulo, ſurditate ſecundum alteram aurem, ſubſurditie, & abauditione ex tinnitu ſecundum oppoſitam, nempe ſiniſtram laborante. Romæ, Apud Facciottum. 1629. in 4.

Con-

Conſilium Prophylacticum a lue peſtifera graſſante, pro Principe Franciſco Columna. Romæ. Apud Facciottum. 1631. in 4.

Veſuvium Ardentem, ſive Exercitationem Medico-phyſicam ad ῥιγοπύρετον, ideſt motum & incendium Veſuvii Montis in Campania 16. Menſis Decemb. 1631. lib. 2. Romæ. Apud Facciottum. 1632. in 4.

Provvidenza Metodica per preſervarſi dall'imminente peſte, Diſcorſo Prattico, ove ſono Rimedj preſervativi, e curativi ancora, cavati col mezzo di Scopi Metodici dalla Cirurgia, Farmacia, e Dieta, per commune intelligenza di tutti in lingua volgare. In Roma. App. Paolo Maſotti. 1630. in 4.

Reliquit in obitu mss. partim inchoata, partim non dum perpolita infraſcripta Opera.

Conſultationum Variarum Tom. 1.

Ad Lucretii libros de Natura Commentarium Jatro-Phyſicum.

In Hippocraticam faciem Commentarium Jatro-phyſicognomonicum.

Librum Apologeticum, in quo Author cunctis penitus omiſſis dicteriis, ac lœdoriis, quæ de aliorum fama detrahant, ſe tantummodo, ſuaque modeſtiſſime tuetur, & expiat, tam in re medica, quam extra.

De Morbis Ventris. Opus, quod promittebat in Literis præmiſſis Libro De Hæmophthyſi.

URSUS, Nicolai I. Summ. Pont. Medicus & domeſticus, S. R. E. etiam Subdiaconus. Conſtat hoc mihi ex pervetuſto ms. *in Biblioteca Vaticana*, numero 5696. fol. 184. a me luſtrato, cujus author eſt Anaſtaſius Abbas, & inſcribitur his verbis. *Urſo Ven. Subdiacono S. R. E. ſeu Medico, & Domeſtico Domini Noſtri Papæ Nicolai, Anaſtaſius exiguus Abbas Monaſterii S. Dei Genitricis Mariæ Virg. ſiti Transtyberim, ubi olim circa Domini Nativitatem Fons Olei fluxit &c.*

xit &c. Memoraturque a Floravante Martinello in Opere, Roma ex Ethnica Sacra, pag. mihi 414. nec aliam de antiquiſſimo hoc Medico cognitionem aſſequutus ſum.

LAUS DEO, BEATÆQUE MARIÆ VIRGINI, AC DIVO STEPHANO PONT. ET MART.

Si nobis denegatur diu vivere, ſaltem aliquid relinquamus, quo nos vixiſse teſtemur.

IN-

INDEX ALPHABETICUS
COGNOMINUM
ARCHIATRORUM PONTIFICUM.

A

Aichſpadius. Petrus.
Alſarius. Vincentius.
de Angelis. Julius.
Antracinus. Franciſcus.
...... Joannes.
ex Arena. Ludovicus.
Atratus. Hugo.

B

Baccius. Andreas.
Baglioni. Auguſtinus.
Baldi. Baldus.
Baldinus. Joannes Jacobus.
Balduccius. Innocentius.
de Balduinis. Balduinus.
Barba. Pompejus.
Bianchi. Joannes Andreas.
Bodier. Joannes.
Bonacoſſus. Jacobus.
Bonaventura. Jacobus.
Brumanus. Sigiſmundus.
Buoninſegni. Antonius.
Burgius. Joannes.

C

Cadimuſtus. Thomas.
Caimus. Pompejus.
Calcagni. Eliſeus.
Camerinenſis. Angelus.
Cananus. Joannes Baptiſta.
Canevarius. Demetrius.
Caſinus. Franciſcus.
...... Franciſcus alter.
...... Joannes.
Caſſinus. Modeſtinus.
Caſtellanus. Bernardinus.
de Cauliaco. Guido.
Cibbo. Andreas.
Clemens. Cinthius.
Clementinus. Clementius.
Collicola. Silveſter.
...... Thaddæus.
Columbus. Franciſcus.
Contugius. Petrus Antonius.
Cordella. Hieronymus.
a Cordo. Simon.
Crucius. Vincentius.
Curtius. Matthæus.

D

Dandinus. Franciſcus.
Durantes. Caſtor.

E

Emanuelis. Joannes Franciſcus.
de Eſpinoſa. Alexander.

F

Ferrus. Alphonſus.
Floccus Sanctes.
Florentinus. Thaddæus.
de Fonſeca. Gabriel.
Frigimelica. Franciſcus.
Fuſcus. Placidus.

G

Gambarana. Joffredus.
Gamuccius. Andreas.
...... Joannes.
del Garbo. Dinus.
Garzonius. Bernardus.
Gentilis. Gentilis.
Gottifredus. Jacobus.

Gy-

Gymnaſius. Franciſcus.

H

de Honuphriis. Honuphrius.

I

Jovius. Paulus.

L

Lancillottus. Horatius.
. . . . . . Scipio.
Lanciſius. Joannes Maria.
Leoninus. Angelus.
Leonius. Petrus.
de Lignamine. Joannes Philippus.

M

Maggius. Bartholomæus.
Malpighius. Marcellus.
Mancinus. Julius.
Manovelli. Joannes Franciſcus.
Marenci. Joannes Franciſcus.
Marſella. Julius Cæſar.
Maſinus. Nicolaus.
Mediarota. Ludovicus.
Mercatus. Michael.
Merolli. Victorius.

N

Naldius. Matthias.
de Nurſia. Benedictus.

P

Palella. Tiberius.
Paſqua. Simon.
Petronius. Alex. Trajanus.
Petrutius. Antonius.
Pintor. Petrus.
de Piſis. Bartholomæus.
Portus. Antonius.
Provenzalis. Hieronymus.

R

Ricchi. Auguſtinus.
Rita. Benedictus.
Roverella. Laurentius.
Rubeus. Hieronymus.

S

Salvatorius. Floridus.
Salvianus. Hippolytus.
Santuccius. Franciſcus.
Scarampus. Ludovicus.
Serjuſtius. Joannes Baptiſta.
Serninus. Joannes.
Seſſa. Hieronymus.
Siculus. Ferdinandus.
Silveſtrius. Rodulphus.
Speronius. Bernardinus.
Spezioli. Romulus.

T

Tebaldi. Simon.
Tiracorda. Joannes.
Torrella. Gaſpar.
Tozzius. Lucas.
Turinus. Andreas.
Tuti. Archangelus.

V

Varolius. Conſtantius.
Verallus. Joannes Baptiſta.
Veronenſis. Chriſtophorus.
Veteranus. Sebaſtianus.

Z

Zacchias. Paulus.
Zecchius. Joannes.
Zeffiri. Silvius.

F I N I S.